

Skolelevs drogvanor 2011

CAN rapport 129

Clara Henriksson, Håkan Leifman

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)

I:a upplagan, I:a tryckningen (1-200)

Layout inlaga: Britta Grönlund, CAN

Layout omslag: Marika Jonson, CAN

Fotograf: Dan Lepp, Etsabild AB

Tryck: EO Grafiska, 2011

ISSN: 0283-1198

ISBN: 978-91-7278-231-0 (tryck)

URN:NBN:se:can-2011-3 (pdf)

Skolelevers drogvanor 2011

Clara Henriksson

Håkan Leifman

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Rapport nr 129

Stockholm 2011

Innehåll

Sammanfattning	17
Bakgrund	20
Undersökningen och rapporten	22
Urval	22
Genomförande	23
Bortfall	23
Metodproblem	25
Frågeformuläret	28
Praktiska uppgifter om rapporten	29
Definitioner av vissa begrepp	29
Resultat	33
Alkohol	33
Tobak	53
Narkotika	64
Sniffning	75
Sömnmedel och lugnande medel	76
Läkemedel tillsammans med alkohol	77
Dopning	78
ANT-undervisningen i skolan	79
Elevernas sociala situation i skolan	80
Tabeller	82
Bilaga 1: Frågeformulär – årskurs 9	
Bilaga 2: Frågeformulär – gymnasiets år 2	

Diagram

1.	Andelen alkoholkonsumenter i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1971–2011. (Tabellerna 2–3)	34
2.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön (1977–1989 avser skattade värden). 1977–2011. (Tabellerna 28–29).....	37
3.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland pojkar . 1989–2011. (Tabell 28a)	38
4.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland flickor . 1989–2011. (Tabell 28b)	38
5.	Olika dryckers andel av den totala alkoholkonsumtionen i ren alkohol, bland elever i gymnasiets år 2 efter kön. 2011. (Tabell 29).....	40
6.	Andelen elever i årskurs 9 som druckit hemtillverkad sprit ("hembränt") respektive smuggelsprit under de senaste 12 månaderna, efter kön. 1991–2011. (Tabellerna 22 och 24).....	41
7.	Andelen elever i gymnasiets år 2 som druckit hemtillverkad sprit ("hembränt") respektive smuggelsprit under de senaste 12 månaderna, efter kön. 2004–2011. (Tabellerna 23 och 25).....	42
8.	Andelen elever som intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1972–2011. (Tabellerna 32–33)	43
9.	Andelen elever som varit berusade vid 13 års ålder i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1989–2011. (Tabellerna 34–35)	45
10.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9 (samtliga elever). 2011. (Tabell 51)	49
11.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiets år 2 (samtliga elever). 2011. (Tabell 52).....	49
12.	Genomsnittskonsumtion i dl ren alkohol (100%) i olika regioner i Sverige. Årskurs 9. Medeltal för perioden 2009–2011. (Tabell 57).....	52
13.	Genomsnittskonsumtion i dl ren alkohol (100%) i olika regioner i Sverige. Gymnasiets år 2. Medeltal för perioden 2009–2011. (Tabell 58)	52
14.	Andelen rökare i årskurs 9 efter kön. 1974–1997. (Tabell 59).....	54
15.	Andelen rökare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1997–2011. (Tabellerna 60 och 62)	55

16.	Andelen snusare i årskurs 9 efter kön. 1974–1997. (Tabell 71)	57
17.	Andelen snusare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1997–2011. (Tabellerna 72 och 73)	58
18.	Andelen elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2 som någon gång använt narkotika efter kön. 1971–2011. (Tabellerna 90–91)	65
19.	Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika, efter kön i olika regioner i Sverige. Medeltal för perioden 2009–2011. (Tabell 129)	68
20.	Andelen elever i gymnasiets år 2 som någon gång använt narkotika, efter kön i olika regioner i Sverige. Medeltal för perioden 2009–2011. (Tabell 130)	68
21.	Andelen elever i årskurs 9 bland dem som aldrig använt narkotika som "haft möjlighet att pröva" samt "haft lust att pröva". 1971–1982 och 1986–2011. (Tabellerna 101 och 103).....	71
22.	Erfarenhet av sniffning bland elever i årskurs 9 efter kön. 1971–2011. (Tabellerna 111–112)	75

Tabeller

1.	Antalet bearbetade formulär och bortfallet i procent. 1971–2011.....	82
2a.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1971–2011.	83
2b.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1971–2011.	84
3.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	85
4.	"Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.	86
5.	"Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	87
6.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.....	87
7.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.....	88
8.	"Har du druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.....	89
9.	"Har du druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	90
10.	"Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.....	90
11.	"Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.....	91
12a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland pojkar i årskurs 9. 1971–2011.	92

12b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland flickor i årskurs 9. 1971–2011.....	93
13.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för folköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	94
14a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1977–1983 och 1986–2011.....	95
14b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1977–1983 och 1986–2011.....	96
15.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	97
16a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1971–1983 och 1986–2011.....	98
16b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1971–1983 och 1986–2011.....	99
17.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	100
18a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1971–1983 och 1986–2011.....	101
18b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1971–1983 och 1986–2011.....	102
19.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	103
20.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2011.....	104
21.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	105
22a.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1991–2011.....	106
22b.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1991–2011.....	107

23.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	108
24.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2011.....	109
25.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	110
26a.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1976–1982 och 1986–2011.....	111
26b.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1976–1982 och 1986–2011.....	112
27.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	113
28a.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1989–2011.....	114
28b.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1989–2011.....	115
29.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	116
30.	"Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2011.....	117
31.	"Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2011.....	117
32a.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1972–1983 och 1986–2011.....	118
32b.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1972–1983 och 1986–2011.....	119

33.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	120
34.	Andel som varit berusade vid 13 års ålder. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1989–2011.....	121
35.	Andel som varit berusade vid 13 års ålder. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	121
36a.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 1979–1982 och 1987–2006.....	122
36b.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 1979–1982 och 1987–2006.....	123
37.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 2004–2006.	124
38.	"Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.....	124
39.	"Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.....	125
40.	"Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008–2011.....	125
41.	Andelen elever som upplevt olika typer av problem på grund av alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2011.	126
42.	Andelen elever som upplevt olika typer av problem på grund av alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2011.	127
43.	"Hur får du vanligen tag på alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2011.....	128
44.	"Hur får du vanligen tag på alkohol?" Gymnasiet år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	129
45.	"Hur får du vanligen tag på folköl?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1999–2011.....	130
46.	"Hur får du vanligen tag på folköl?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.....	131
47.	"Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna. 1999–2011.....	132

48.	"Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna. 2004–2011.....	133
49.	"Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2006.	134
50.	"Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	135
51.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	136
52.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	137
53.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	138
54.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	139
55.	Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2011.	140
56.	Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2011.	141
57a.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland pojkar i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2002–2011.	142
57b.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2002–2011.	143
58a.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för pojkar för åren 2005–2011	144
58b.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för flickor för åren 2005–2011	145
59.	Rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1997.....	146
60.	"Röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2011.	147
61.	"Hur ofta röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–1997.	148
62.	"Röker du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	149

63.	Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2009.....	150
64.	Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	151
65.	Andelen elever i årskurs 9 som vill sluta röka. Procentuell fördelning bland dem som röker dagligen eller nästan dagligen efter kön. 2011.	151
66.	Andelen elever i gymnasiet år 2 som vill sluta röka. Procentuell fördelning bland dem som röker dagligen eller nästan dagligen efter kön. 2011.	152
67.	Andelen elever i årskurs 9 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2011.	152
68.	Andelen elever i gymnasiet år 2 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2011.	152
69.	Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna? Procentuell fördelning efter kön. Årskurs 9. 2011.....	153
70.	Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna? Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet år 2. 2011.	153
71.	Snusvanor. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1974–1997.....	154
72.	"Snusar du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2011.	155
73.	"Snusar du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	156
74.	Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.....	157
75.	Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	158
76a.	Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1984–2011.	159
76b.	Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1984–2011.	160
77.	Snusning och rökning. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	161
78.	"Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 1997–2011.	162
79.	"Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 2004–2011.	163
80.	"Hur får du vanligen tag på snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 1997–2011.	164
81.	"Hur får du vanligen tag på snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 2004–2011.	165

82.	"Var har du köpt cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2003–2011.	166
83.	"Var har du köpt cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2004–2011.	167
84.	"Var har du köpt snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2003–2011.	168
85.	"Var har du köpt snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2004–2011.	169
86.	Sambandet mellan tobaksvanor och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	170
87.	Sambandet mellan tobaksvanor och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiet år 2 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	171
88.	Sambandet mellan tobaksvanor och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	172
89.	Sambandet mellan tobaksvanor och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiet år 2 röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	173
90.	Andelen elever som använt narkotika, andelen som fortfarande använder narkotika, andelen som använt narkotika under vårterminen samt andelen som använt narkotika senaste månaden. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2011.	174
91.	Andelen elever som använt narkotika samt andelen som använt narkotika senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	175
92.	Erfarenhet av olika sorters narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2011.	176
93.	Erfarenhet av olika sorters narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	177
94.	"Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2007–2011.	178
95.	"Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2007–2011.	178
96.	Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika. 1989–2011.	179

97.	Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika. 2004–2011.	180
98.	Andelen elever som använt narkotika före 14-års ålder. Årskurs 9 och gymnasiet år 2. Procentuell fördelning efter kön bland 1989–2011.	181
99.	”Vilket slag av narkotika använde du första gången?” Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 1990–2011.	182
100.	”Vilket slag av narkotika använde du första gången?” Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2004–2011.	183
101.	”Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?” Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2011.	184
102.	”Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?” Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika. 2004–2011.	185
103a.	”Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?” Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2011.	186
103b.	”Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?” Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2011.	187
104.	”Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?” Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som ej använt narkotika. 2004–2011.	188
105.	”Från vem/vilka har du fått tag på narkotika?”. Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2011.	188
106.	”Var har du fått tag på narkotika?”. Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2011.	189
107.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	189
108.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiet år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	190
109.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	191

110.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.	192
111.	Erfarenhet av sniffning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1983.	193
112a.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1983–2011.	194
112b.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1983–2011.	195
113.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	196
114.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel som läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2003.	197
115.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel utan att läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1988–2003.	198
116.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	199
117.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	200
118a.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1979–1982 och 1986–2011.	201
118b.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1979–1982 och 1986–2011.	202
119.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	203
120.	Erfarenhet av dopningsmedel. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1993–2003.	204
121.	"Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	205
122.	"Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	205

123a.	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1979–1982 och 1986–2011.....	206
123b.	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1979–1982 och 1986–2011.....	207
124.	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	208
125a.	"Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1984–2011.	209
125b.	"Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1984–2011.	210
126.	"Hur trivs du i skolan?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	211
127a.	"Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1984–2011.	212
127b.	"Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1984–2011.	213
128.	"Brukar du skolka?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.	214
129a.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland pojkar i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2002–2011.....	215
129b.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2002–2011.....	216
130a.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland pojkar i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2011.....	217
130b.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland flickor i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2011.....	218

Sammanfattning

Sedan 1971 har det genomförts årliga undersökningar av skolungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanor. Sedan 1986 ansvarar CAN för dessa undersökningar, vilka har utförts på riksrepresentativa urval i årskurs 9. Sedan 2004 deltar även elever i gymnasiet år 2. Undersökningarna har genomförts som anonyma gruppenkäter i klassrummen. I 2011 års undersökning deltog sammanlagt 4 632 elever från årskurs 9 och 3 596 elever från gymnasiet år 2. Bortfallet uppgick till 17 respektive 19 procent.

I stora drag har andelen alkoholkonsumenter minskat kontinuerligt sedan mätningarna bland niondeklassarna startade. I årets undersökning sjönk andelen alkoholkonsumenter ytterligare, 2011 svarade 55 procent av pojkarna och 59 procent av flickorna i årskurs 9 att de druckit alkohol de senaste 12 månaderna. Även bland eleverna i gymnasiet år 2 har andelen alkoholkonsumenter minskat, om än inte i samma utsträckning. I årets undersökning uppgav 83 procent av pojkarna och 84 procent av flickorna i gymnasiet att de hade druckit alkohol. Dessa nivåer är desamma som i fjolårets undersökning, vilket likaledes är de lägsta nivåerna som redovisats under hela den period gymnasieundersökningen har genomförts.

Även då det gäller niondeklassarnas totala alkoholkonsumtion var siffrorna rekordlåga i årets undersökning. Bland pojkarna var nivån på 22 deciliter ren alkohol – den lägsta som uppmätts enligt nuvarande sätt att beräkna genomsnittlig konsumtion. Bland flickorna var den genomsnittliga (självrapporterade) konsumtionen 18 deciliter ren alkohol. Detta är den, bland flickorna, lägsta konsumtionen som uppmätts sedan 1996.

Den genomsnittliga årskonsumtionen av ren alkohol var högre bland eleverna i gymnasiet år 2 jämfört med årskurs 9. Inte desto mindre var också dessa nivåer de lägsta som uppmätts i gymnasieundersökningens historia. Pojkarna i gymnasiet hade 2011 i genomsnitt druckit 55 deciliter, medan flickorna i samma årskurs hade druckit 34 deciliter ren alkohol.

Redan i förra årets undersökning minskade andelen niondeklassare som intensivkonsumerade (drack en flaska vin eller motsvarande vid ett och samma tillfälle) en gång i månaden eller oftare till att endast utgöra en knapp femtedel. Detta jämfört med de senast föregående årens undersökningar där andelen elever som intensivkonsumerat så pass ofta, legat omkring en fjärdedel. Trots små skillnader kan det här också vara av intresse att notera att det förhållande som historiskt varit rådande med en högre nivå av månadsvis (eller

oftare) intensivkonsumtion bland pojkarna, nu omvänt så att det istället är flickorna som ligger på en högre nivå.

Bland eleverna i år 2 på gymnasiet har andelen pojkar som intensivkonsumerade någon gång per månad eller oftare, varit högre än andelen bland flickor under hela mätperioden. Andelen som intensivkonsumerar så här pass ofta ökade både bland pojkar och bland flickor i den här åldersgruppen fram till och med 2009. I fjolårets undersökning bröts denna uppåtgående trend och i årets undersökning fortsatte kurvan att tecknas nedåt. Bland gymnasiepojkarna var andelen intensivkonsumenter 47 procent. Detta motsvarades av 39 procent bland gymnasieflickorna.

Undersökningen visar, liksom tidigare år, också att den största källan till alkohol är kamrater, men även föräldrar och andra vuxna har försett ungdomar med alkohol. I årets undersökning framkom även att 15 procent av gymnasiepojkarna och 11 procent av flickorna blivit serverade alkohol på krogen, vid flera tillfällen, före sin 18-årsdag. Jämfört med förra året, då frågan ställdes för första gången, är detta en minskning.

Rökning var betydligt vanligare i början av 1970-talet än idag. 1983 ändrades rökfrågans formulering, vilket medförde att något färre svarade att de rökte. Därefter ökade andelen rökare fram till omkring 1989, för att sedan åter minska. I undersökningen 1997 omformulerades rökfrågan igen, vilket denna gång medförde att fler uppgav att de rökte. Andelen rökare var under flera år därefter relativt konstant för att sedan minska i början av 2000-talet. Efter detta avklingade minskningen men i de senaste undersökningarna ser andelen rökare åter ut att ta ett kliv nedåt. Under hela mätperioden har det varit fler flickor än pojkar som röker. Sett till den totala tobakskonsumtionen (rökning och/eller snusning) har skillnaderna mellan könen däremot länge varit små, men i de senaste mätningarna syns åter en viss skillnad där flickorna ligger på en högre nivå även beträffande total tobakskonsumtion. I årets undersökning svarade 23 procent av pojkarna och 27 procent av flickorna i årskurs 9 att de röker och/eller snusar.

I gymnasiet år 2 var det fler som rökte än i årskurs 9 och även här var rökningen mer utbredd bland flickorna. På gymnasiet försvinner könsskillnaderna dock när man ser till den totala tobakskonsumtionen och 41 procent av såväl pojkarna som flickorna uppgav att de röker och/eller snusar.

Relativt många elever uppgav att de har rökt vattenpipa. I årskurs 9 var det runt 40 procent av eleverna som svarade att de gjort detta och i gymnasiet år 2 svarades detsamma av ungefär 60 procent. Att röka vattenpipa ter sig dock inte som en särskilt frekvent vana. Bland de elever i grundskolan och i gymnasiet som uppgav att de rökt vattenpipa, var det knappt nio procent som gjorde detta en gång i månaden eller oftare.

Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika minskade betydligt under 1970- och 1980-talen. År 1989 låg andelen som använt narkotika på sin lägsta nivå (3%), men ökade därefter kontinuerligt fram till år 2001 (ca 10%). Sedan dess sjönk andelen till att, mellan åren 2005–2008, ligga förhållandevis stadigt på cirka sex procent. År 2009 ökade andelen till nio procent bland pojkarna och sju bland flickorna. I årets undersökning ligger pojkarna kvar på nio procent, medan andelen flickor som provat narkotika återgått till att ligga på sex procent. I årets undersökning, liksom i tidigare undersökningar, var erfarenheten av narkotika påtagligt större i gymnasiet jämfört med eleverna i årskurs 9. Det var, även i gymnasiet, vanligare att pojkar än flickor svarat att de provat narkotika (20 respektive 14% 2011).

Andelen elever som sniffat låg under flera år i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet stabil runt sex procent (flickorna något lägre). Men år 1995 hade andelen bland pojkarna ökat till tolv procent och därefter låg den kvar kring tio procent i några år. Mellan 2000 och 2008 minskade värdena och uppgick då till fem procent av pojkarna och fyra av flickorna. Andelen ökade något 2009 bland pojkarna, men minskade därefter åter och ligger i år på fyra procent bland pojkarna. Bland flickorna var motsvarande andel tre procent. Sniffning var ungefär lika ovanligt i gymnasiets år 2 som i årskurs 9. Där var det fem procent av pojkarna och tre procent av flickorna som uppgav att de sniffat.

I 1993 års undersökning infördes ett antal frågor om dopning. Ytterst få av eleverna har rapporterat sådan erfarenhet. I 2004 års undersökning ändrades frågan om dopning för att enbart gälla användandet av anabola androgena steroider (AAS). Frågan är alltså inte helt jämförbar med tidigare år, men det kan konstateras att skillnaden i svaren jämfört med tidigare år var liten. I årets undersökning svarade två procent av pojkarna och en procent av flickorna i årskurs 9 att de använt AAS. I gymnasiet motsvarades detta av en procent vardera av pojkarna och flickorna.

För att slutligen kort summera den utveckling som skett sedan mitten av 2000-talet – främst visar denna på en minskad alkoholkonsumtion för båda könen och både för årskurs 9 och gymnasiets år 2. Under denna period syns tendenser till ökad narkotikaanvändning bland pojkar. Detta är mest tydligt bland pojkarna i gymnasiets år 2. Bland flickorna har andelen som någon gång provat narkotika legat mer stabil under denna period. Gällande utvecklingen av bruket av tobak tyder det mesta på en sjunkande andel rökare under de senaste ett (gymnasiet) till två åren (årskurs 9) såväl bland pojkar som bland flickor.

Bakgrund

Såväl i Sverige som i flera andra länder ägnas ungdomens konsumtion av olika typer av droger ett stort intresse i den politiska och massmediala debatten. I många länder har det därför genomförts undersökningar om ungdomars konsumtion av alkohol och narkotika. Ofta ingår också frågor om tobak och sniffning. Den serie av årliga drogvanundersökningar i årskurs 9 som genomförts i Sverige sedan 1971 är emellertid unik i ett internationellt perspektiv.

Bakgrunden till de svenska undersökningarna var att det under 1960-talet kom allt fler rapporter om en tilltagande konsumtion av narkotika. Efter hand gällde detta också skolungdomar, främst i storstäderna. Dåvarande Narkomanvårdskommittén initierade den första stora ungdomsundersökningen, som genomfördes i årskurs 9 i Stockholms skolor våren 1967 (SOU 1969:53). Den visade bland annat att 22 procent av pojkar och 16 procent av flickorna någon gång använt narkotika. I slutet av 1960-talet genomfördes dessutom undersökningar av ungdomarnas alkoholvanor och det framkom bland annat att dessa tilltagit under efterkrigstiden (SOU 1971:72).

Det ökade intresset, om främst narkotikavanorna, i slutet av 1960-talet påkallade behovet av kontinuerligt genomförda studier. Med en serie av undersökningar skulle man inte bara få en lägesbedömning vid ett enskilt tillfälle utan också möjligheter att belysa utvecklingen och därmed skaffa sig en bättre handlingsberedskap för åtgärder. På dåvarande Skolöverstyrelsen fann man behov av den typen av kontinuerliga undersökningar och våren 1971 genomfördes en första riksrepresentativ studie av skolungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanor. Liknande undersökningar har sedan upprepats vid ungefär samma tidpunkt varje år.

Av ekonomiska skäl begränsades undersökningarna till att omfatta årskurserna 6 och 9 i grundskolan. Årskurs 9 har ingått samtliga år, vilket också gällde årskurs 6 till och med 1983. Därefter medverkade den yngre årskursen endast vartannat år fram till 2005. Under en period, åren 1972 till 1976, inkluderades också gymnasieskolans år 2 i undersökningarna. År 1972 ingick även årskurserna 7 och 8 och 1977 årskurs 7. I syfte att studera förändringarna från en årskurs till en annan ingick årskurs 7 i undersökningen 1998 och årskurs 8 1999.

Till och med 1981 års undersökning administrerades datainsamlingen av Skolöverstyrelsen medan bearbetning och rapportskrivning i första hand

gjordes av Sociologiska institutionen vid Stockholms universitet. År 1982 ansåg sig Skolöverstyrelsen inte ha möjlighet att medverka i någon undersökning. Detta år genomfördes därför hela undersökningen av Sociologiska institutionen (i samråd med Skolöverstyrelsen).

På uppdrag av Skolöverstyrelsen genomfördes 1983–1985 års undersökningar av Statistiska Centralbyrån. Undersökningarna lades då delvis om, vilket bland annat innebar att frågorna omarbetades. För att kunna göra vissa jämförelser med resultaten från tidigare år användes emellertid delar av de ursprungliga frågorna på en del av urvalet till 1983 års studie. Denna så kallade länkundersökning omfattade endast elever i årskurs 9.

I 1984 och 1985 års skolundersökningar användes enbart de omarbetade frågorna. Detta har medfört att undersökningsresultaten före 1983 i flertalet fall inte är direkt jämförbara med data från 1983, 1984 och 1985 års omarbetade undersökningar.

Som en del i CANs uppdrag att följa drogutvecklingen i landet, överfördes ansvaret för skolundersökningarna från Skolöverstyrelsen till CAN 1985. Från och med 1986 års studie har undersökningarna därför genomförts av CAN.

Åren 1993–2000 genomfördes undersökningarna på uppdrag av Folkhälsoinstitutet. Efter institutets omorganisering 2000 har de gjorts på direkt uppdrag av Socialdepartementet.

CAN erhöll medel från Socialdepartementet för att under en testperiod på tre år även genomföra årliga undersökningar av gymnasieelevers drogvanor och den första av dessa genomfördes 2004. Även 2007 fick CAN medel av Socialdepartementet för att göra en undersökning i gymnasiet. De fyra senaste gymnasieundersökningarna, 2008–2011 har finansierats genom medel från Statens folkhälsoinstitut.

Undersökningarnas syfte är i första hand att belysa utvecklingen av drogvanorna och att studera skillnader mellan olika åldersgrupper. Studierna är, liksom alla andra frågeundersökningar, behäftade med olika typer av metodproblem som gör det svårt att tolka enskilda siffror vid enstaka mättillfällen. Dessa problem diskuteras i ett senare avsnitt.

Undersökningen och rapporten

Urval

Fram till och med 1994 levererades ett slumpmässigt urval av klasser från Statistiska Centralbyrån (SCB). Detta är inte längre möjligt då SCB numera endast registrerar skolor och elevantal. Därför görs ett slumpmässigt urval av skolor utifrån antalet elever i skolorna. Mellan 1995 och 2000 ombads skolorna att låta den klass, vars huvudlärarens efternamn kom först i alfabetet, att besvara enkäten. Sedan år 2000 skickar CAN ut en förfrågan till de skolor som ingår i urvalet, där de ombeds att rapportera klassbeteckningarna för samtliga klasser i berörd årskurs och hur många elever det finns i respektive klass. Utifrån dessa uppgifter drar CAN slumpmässigt den klass som ska delta med en sannolikhet som är proportionell mot klassens storlek. Sedan 2000 sker urvalet således i två steg.

Urvalskriterierna för årskurs 9 ändrades inför 2001 års undersökning. Detta för att det ska vara möjligt att tillmötesgå önskemål om regionalt uppdelade data. Urvalet stratifieras i sex olika områden och utgörs, precis som tidigare, av 300 skolor. Fördelningen och utformningen av de sex regionerna kan ses i uppställningen nedan och ser identisk ut för gymnasiets år 2.

De regionvisa urvalen är emellertid för små för att möjliggöra årsvisa redovisningar på regional nivå. Istället används så kallade glidande treårsmedelvärden, vilket innebär att data alltid är medelvärdet för de tre senaste undersökningarna.

Stratum	Län	Antal skolor Gy 2	Antal skolor Åk 9
1	Stockholm	60	60
2	Västra Götaland	50	50
3	Skåne	45	45
4	Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland, Blekinge, Halland	50	50
5	Uppsala, Södermanland, Östergötland, Värmland, Örebro, Västmanland, Dalarna, Gävleborg	50	50
6	Västernorrland, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten	45	45

Genomförande

Såväl årets som tidigare skolundersökningar genomförda av CAN har ägt rum under perioden mars–april respektive år. Innan enkätformulären sändes ut kontaktades de skolor som blivit utvalda. Formulären distribuerades genom rektorens försorg till berörda lärare i de utvalda klasserna. Eleverna besvarade enkäten i klassrummen, varefter varje elev själv stoppade formuläret i ett kuvert och klistrade igen det.

För att säkra elevernas anonymitet ombads de att inte sätta ut sina namn på formulären. De informerades också om att deras svar endast skulle redovisas på riks- och regionnivå.

Årets enkät skulle besvaras i vecka 13–15, det vill säga 28 mars–15 april 2011. De som inte hade möjlighet till detta fick även använda vecka 16 förutsatt att de inte hade påsklov. Därefter avslutades datainsamlingen.

Bortfall

Ett problem i samband med frågeundersökningar utgörs av bortfallet, det vill säga de personer som skulle ha besvarat formuläret men som av olika skäl inte deltog i undersökningen. I den här typen av skolundersökningar finns två typer av sådana bortfall. Den ena typen utgörs av eleverna i de klasser som av olika skäl inte deltog i undersökningen och den andra typen utgörs av de elever som var frånvarande i samband med datainsamlingen.

Bortfallet på klassnivå redovisas i tabell A. Oftast berodde bortfallet på att klassen inte kunde genomföra enkäten under den anvisade tidsperioden på grund av praktik eller liknande. I vissa fall var orsaken att formulären kommit bort eller att skolan glömt eller inte velat medverka. Bortfallet av hela klasser har ökat något sedan början av 1990-talet, varför antalet elever i undersökningen minskat. Detta problem kan troligen, helt eller delvis, härledas till att skolor belastas med allt fler undersökningar, vilket naturligtvis påverkar både viljan och möjligheten att delta. I årets undersökning var klassbortfallet störst bland klasserna i gymnasiet år 2. Bortfallet på klassnivå i gymnasiet år 2 har sannolikt större betydelse för resultaten än vad klassbortfallet har för resultaten i årskurs 9. Detta eftersom sammansättningen av elever i gymnasieklasserna i högre grad sker utifrån elevernas intressen och egenskaper. I grundskolan kan elevsammansättningen antas vara mer slumpmässig.

I samband med undersökningen har uppgifter tagits in om skälen till frånvaron, i tabell B redovisas dessa orsaker till bortfallet på individnivå. Både i årskurs 9 och i gymnasiet år 2 var sjukdom den vanligaste orsaken till frånvaro vid undersökningstillfället. Bortfallet på grund av sjukdom eller annan

frånvaro uppgick 2011 till 17 procent i årskurs 9 och 19 procent i gymnasiet år 2 (se även avsnittet *Bortfallsfel*). För att upptäcka oseriöst ifyllda enkäter har alla formulär granskats innan databearbetningen. Det görs även en kontroll av orimligt hög rapporterad alkoholkonsumtion (se avsnittet *Mätfel*) i samband med databearbetningen. I tabell C redovisas antalet formulär som sorterats bort eftersom de bedömts vara skämtsamt eller överdrivet ifyllda. Tabellen visar att överdriven konsumtion var den vanligaste orsaken till att ett formulär plockades bort, detta gäller både årskurs 9 och gymnasiet år 2. Oseriösa eller överdrivna svar var betydligt vanligare i årskurs 9 jämfört med i år 2 på gymnasiet.

Tabell A. Antal klasser i urvalet och antalet klasser som ej deltagit samt bortfallet på klassnivå i procent. Årskurs 9 och gymnasiet år 2.

	Årskurs 9	Gymnasiet år 2
Antal klasser i urvalet	300	300
Antal klasser som ej deltagit	55	88
Bortfall på klassnivå	18%	29%

Tabell B. Andel frånvarande elever fördelat på bortfallsorsak. Årskurs 9 och gymnasiet år 2.

	Årskurs 9	Gymnasiet år 2
Sjuk	8	8
Beviljad ledighet	2	2
Annan skolaktivitet	3	1
Olovlig frånvaro	2	4
Annan frånvaro	1	2
Vägrat delta	0	1
Andel frånvarande elever (totalt)	17	19

Tabell C. Antal bortplockade formulär. Årskurs 9 och gymnasiet år 2.

	Årskurs 9	Gymnasiet år 2
Oseriösa svar	39	14
Överdriven konsumtion	105	49

Antalet bearbetade formulär i undersökningarna 1971–2011 framgår av tabell 1 i tabellbilagan. Under åren 1978–1981 var undersökningsmaterialen betydligt större beroende på att bearbetningar skulle göras också på länsnivå.

Metodproblem

Alla frågeundersökningar är behäftade med olika typer av metodologiska problem som måste beaktas vid tolkningen av resultaten. Dessa utgörs bland annat av urvalsfel, bortfallsfel och mätfel. För vart och ett av dessa finns sedan slumpmässiga och systematiska felkällor. Storleken på de slumpmässiga variationerna kan beräknas. Detta gäller emellertid inte de systematiska felen, det vill säga de felkällor som bidrar till att det sanna värdet på en parameter avviker på ett icke slumpmässigt sätt från det redovisade värdet, eller annorlunda uttryckt, svar som avviker på ett systematiskt sätt från det verkliga beteendet. Detta är anledningen till att det vid varje undersökning är viktigt att nogga gå igenom om och var sådana fel skulle kunna förekomma.

Urvalsfel

Från och med 2001 års undersökning ändrades urvalskriterierna från hur det gått till tidigare. I och med att sannolikheten såväl nu som förr för att en skola skall dras är känd, kan uppgifterna viktas för att bli riksrepresentativa. Det finns därför ingen anledning att anta att denna förändring skall påverka jämförbarheten med tidigare studier.

Sedan 2001 har materialet viktats genom att varje respondents vikt har baserats på regionstillhörighet och storlek på klassen. Efter en översyn av 2011 års rapport viktas respondenterna nu enbart på region. Denna ändring i förfarandet har inte påverkat nivåerna och har därmed ingen betydelse för jämförbarheten över tid.

Bortfallsfel

I skolundersökningarna finns, som tidigare nämnts, två typer av bortfall. Det ena utgörs av de fall då hela klasser av olika skäl inte ingick i undersökningen och det andra av att enskilda elever var frånvarande i samband med datainsamlingen. Att en elev, som är närvarande vid undersökningstillfället, vägrar att medverka är mycket ovanligt.

Bortfallet som orsakas av enstaka elevers frånvaro har under många år legat på ca 14 procent i årskurs 9 men har dock ökat något under de senaste åren och uppgick år 2011 till 17 procent. Bland gymnasieeleverna var bortfallet 19

procent (för en närmare beskrivning av bortfallet i årets undersökning, se avsnittet "Bortfall").

I anslutning till 1979 års studie gjordes en uppföljning av bortfallet. I denna fick de elever som var frånvarande vid undersökningstillfället besvara ett formulär när de återvände till skolan. Det visade sig att bortfallet i årskurs 9 hade en större konsumtion av alkohol, narkotika och tobak än undersökningmaterialet. De ursprungliga undersökningresultaten påverkades emellertid inte mer än marginellt om man vägde in de senare erhållna uppgifterna om bortfallet.

I samband med 1993 års enkät gjordes en särskild studie i form av en totalundersökning i årskurs 9 i Stockholm. Även då gjordes en uppföljning av bortfallet. De elever som återvände till skolan, inom en bestämd tidsperiod efter den ordinarie datainsamlingen, fick besvara enkäten hos skolsköterskan. Som väntat redovisade eleverna i bortfallsuppföljningen en högre konsumtion av alkohol, narkotika och tobak än de som svarade i den ordinarie datainsamlingen men inte heller här påverkades undersökningresultaten med mer än enstaka procentenheter om man beaktade de senare erhållna uppgifterna om bortfallet (Andersson & Hibell 1993).

Mätfel

Ett mätfel är skillnaden mellan ett erhållet och ett sant värde. Mätfel kan grovt sett sägas orsakas av mätinstrumentet, mätmetoden och svarens tillförlitlighet, vilket bland annat avser huruvida eleverna lämnar sanningsenliga svar.

Vid flera studier av den vuxna befolkningen har man funnit en ovilja att redovisa känsliga förhållanden samt en tendens hos respondenterna att medvetet eller omedvetet underskattar sin konsumtion av bland annat alkohol. Det kan naturligtvis inte uteslutas att somliga elever i denna studie har rapporterat en för låg konsumtion (underrapportering), men troligare är att motsatsen förekommer, d v s att elever uppger en högre konsumtion jämfört med den verkliga (överrapportering). En alltför högt redovisad konsumtion kan vara ett utslag av leklust, att man faktiskt upplever sin konsumtion som större då man exempelvis vill imponera på sina kamrater.

Trots att formulären besvaras under samma former som vid ett skriftligt prov kan det inte alla gånger undvikas att några har möjlighet att se vad andra svarar. I dylika fall kan somliga finna det frestande att ange en för hög konsumtion. Ytterligare en aspekt kan vara att man skryter med att man dricker mer än man i själva verket gör. Vetskapen om att andra eventuellt har möjlighet att se svaren när formuläret besvaras kan medföra att somliga även i enkätsituationen uppger ett felaktigt konsumtionsbeteende.

Sedan år 2000 används fasta kriterier för att avgöra vilka enkäter som skall tas bort på grund av att eleven uppgett en orimligt hög alkoholkonsumtion. De fasta kriterierna är en operationalisering av de tidigare kriterierna för orimligt hög alkoholkonsumtion. Tidigare år skedde denna bedömning i två steg. Med hjälp av ett antal kriterier identifierades tveksamma enkäter, vilka därefter genomgick en subjektiv bedömning av huruvida de skulle tas bort eller inte. Förändringen till att använda fasta kriterier gjordes för att filtreringen av respondenternas svar skulle kunna ske på samma sätt från år till år.

De enskilda blanketterna granskas även manuellt för att upptäcka de fall då hela enkäten är oseriöst ifylld, exempelvis genom att varje ruta kryssats i, att det klottrats över hela sidorna eller att eleven skrivit att allt bara var ljug.

Det kan inte uteslutas att övergången till fasta kriterier för bortsortering kan ha minskat jämförbarheten något med tidigare år. Tidigare år har ca 70–80 respondenter exkluderats i årskurs 9. Då det i samband med undersökningen år 2000 gjordes ett försök att bedöma svaren på liknande sätt som tidigare år upptäcktes 92 enkäter medan det datoriserade sättet utsorterade 120 enkäter. Det nya sättet att bedöma svaren kan således bidra till att något fler respondenter exkluderas. Sett i perspektivet av ca 5 000 medverkande elever är skillnaden emellertid obetydlig.

Slutsatser

De representativitets- och tillförlitlighetsproblem som behandlats bör alltid beaktas såväl vid jämförelse av grupper av individer som vid jämförelser över tid. Det torde emellertid vara rimligt att anta att bortfallets inverkan på möjligheterna att göra jämförelser över tid är relativt begränsad. Däremot är det mer osäkert när det gäller tillförlitligheten.

När det gäller omläggningen av metod för att filtrera bort oseriösa svar är det osäkert på vilket sätt detta påverkat resultaten. Risken att jämförbarheten påverkats är störst dels för sammanslagna variabler som t ex totalkonsumtionen, dels för relativt lågfrekventa variabler, som t ex att ha använt narkotika. När det gäller sammanslagna variabler där svaren från flera frågor kombineras kan en felkälla, som på var och en av de variabler som ingår har begränsat inflytande, bli mer betydelsefull på grund av adderingseffekten. Lågfrekventa variabler, däremot, är känsliga eftersom det krävs få felaktiga observationer för att påverka resultatet. Däremot är det inte troligt att förändringen i någon större utsträckning påverkat jämförbarheten med tidigare år när det t ex gäller de enskilda frågorna rörande ett så vanligt beteende som alkoholkonsumtion.

Frågeformuläret

I den första undersökningsomgången (1971–1982) användes ett undersökningsformulär som omfattande ca 60 frågor. I samtliga studier ingick en grundstomme av frågor. Dessa gällde i första hand beskrivningar av alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanor. Utöver dessa förekom det frågor som endast ställdes i enstaka eller ett fåtal studier.

När Statistiska Centralbyrån 1983 övertog ansvaret för undersökningarnas praktiska genomförande gjordes en relativt omfattande förändring av formuläret. Frågorna kring konsumtionsvanorna knöts till vissa tidsperioder, vanligen senaste veckan eller vårterminen. Tidigare hade frågorna varit av typen ”Ungefär hur ofta brukar Du...?” och ”Ungefär hur mycket... brukar Du...vid varje tillfälle?”

Den förändring som gjordes 1983 medförde, som nämnts ovan, att det för en stor del av frågorna inte gick att göra jämförelser med tidigare studier. 1983 års undersökning genomfördes därför på två olika urval i årskurs 9. Det ena besvarade de nya frågorna och det andra de ursprungliga. Sistnämnda studie har benämnts ”länkundersökningen” och redovisas separat i rapporten från 1983 års undersökning. Där redovisas emellertid inga slutsatser om hur länkundersökningen ”länkar samman” de båda frågetyperna, varför detta problem delvis kvarstår.

Den nya typen av frågor användes 1983–1985. När CAN 1986 övertog ansvaret för undersökningarna gjordes en genomgång av frågorna. För att inte tappa jämförelsemöjligheterna med undersökningarna före 1983 togs en stor del av de ursprungliga frågorna åter med, samtidigt som många av de nykonstruerade behölls.

Vissa förändringar i formuläret sker från år till år och en del frågor läggs till eller tas bort. I de fall dessa förändringar har en praktisk betydelse kommenteras detta i texten och i noter till berörda tabeller.

För att kunna möta önskemål om fler bakgrundsvariabler gjordes en omfattande omarbetning av formuläret i samband med 2006 års undersökning. För att inte bryta tidsserier användes två formulär. Varannan elev i varje klass fick besvara det gamla formuläret och varannan det nya. Tyvärr visade det sig att den nya designen av alkoholkonsumtionsfrågorna fick ett alltför stort bortfall. Resultaten från det omarbetade formuläret redovisas dock som en bilaga i *Skolelevers drogvanor 2006*. I och med förändringarna 2006 återgick man till öppna svarsalternativ i frågorna rörande debutålder.

I 2010 års enkät lades svarsalternativet ”Ja, men bara på fest” till i snusfrågan, dock var det ytterst få som uppgav detta varför jämförbarheten tillbaka i tid inte antas ha påverkats. I förra årets undersökning infördes även en fråga

om huruvida de som röker eller snusar vill sluta med detta (se frågeformulären i bilaga 1 och 2).

Praktiska uppgifter om rapporten

Målsättningen med föreliggande rapport är i första hand att redovisa resultat från undersökningen 2011. Detta blir emellertid mer intressant om uppgifterna sätts i relation till motsvarande data i tidigare undersökningar.

För variabler som vissa år varit föremål för förändringar i frågekonstruktionen redovisas dubbla värden, vilket gör det möjligt att utläsa hur stor del av förändringen som beror på metodförändringen.

I tabellerna återges data avrundade till hela procenttal. Dessutom används följande beteckningar:

- .. Uppgift saknas eller är för osäker för att återges.
- Uppgift kan inte förekomma (p g a att årskursen ej ingått i undersökningen eller frågan ej ställts).
- Ingen frekvens (d v s ingen elev har angett svarsalternativet).
- 0 Procenttal avrundat till 0 (d v s svarsalternativet har angetts av minst en elev men av mindre än 0,5 procent i respektive grupp).

Materialet presenteras genomgående uppdelat på kön och årskurs. I flertalet tabeller redovisas procenttal beräknade på totalmaterialet, d v s samtliga elever i respektive grupp. I dessa fall redovisas inga bastal för procentberäkningarna. Antalet elever framgår dock av tabell 1. I de fall procentberäkningarna endast avser en begränsad del av eleverna redovisas bastalen i tabellen.

Redovisningen i tabellerna avser samtliga som skulle ha besvarat respektive fråga. Detta innebär att andelen som hoppat över frågan framgår av tabellen som "ej svar". Redovisningen av andelen "ej svar" gäller emellertid inte för åren 1983–1985, vilket bör beaktas vid tolkningen av svaren. I flertalet fall är det emellertid så få som inte besvarat en fråga att olikheter i redovisningen saknar praktisk betydelse.

Definitioner av vissa begrepp

I resultattabellerna återfinns några benämningar som behöver definieras och förklaras. Dessa är "alkoholkonsument", "konsumtionsindex", "intensivkonsumtion", "röker", "snusar", "problemkategorier" och "skoltrivsel".

Alkoholkonsument

Mellan 1971 och 2006 var det tillräckligt att eleven någon gång om året eller mer sällan druckit alkohol för att klassificeras som alkoholkonsument. Alla personer som svarat på frågan om frekvensen och kvantiteten för de drycker som ingått i undersökningen har fått ett värde på konsumtionsindex, vilket är ett sammanfattande mått på den totala årliga alkoholkonsumtionen (se nedan). De personer som druckit någon alkoholdryck tillhör endera kategorierna 1–6 på konsumtionsindex och har därmed betraktats som alkoholkonsumenter. Den redovisade definitionen måste betraktas som relativt vid. Från och med 2010 års undersökning ändras definitionen av alkoholkonsumenter till att omfatta de som har svarat ”ja” på frågan ”Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?”. Frågan ställdes första gången 2006 och den gamla definitionen kan alltså jämföras med den nya från och med detta år, vilket görs genom att dubbla värden redovisas i tabell 2 och 3. Fördelen med den nya definitionen är att klassificeringen av alkoholkonsumenter baseras på en fråga istället för flera separata frågor för respektive dryck. När man som tidigare definierade alkoholkonsumenter utifrån fler frågor blev bortfallet större, något som sannolikt kom av att de som inte drack alkohol ej besvarade samtliga konsumtionsfrågor.

I detta sammanhang kan det vara på sin plats att påpeka att definitionen av alkoholkonsumenter kan skilja sig mellan olika undersökningar, vilket också bör beaktas vid diskussioner kring resultaten.

Under åren 1984–1985 beräknades inte konsumtionsindex i årskurs 6 och 9. I stället ställdes en fråga om hur ofta eleverna brukade dricka starköl, vin eller sprit. De som på denna fråga hade markerat alternativet ”Dricker aldrig systemvaror” betraktades som icke-konsumenter av alkohol. Eftersom dessa andelar skiljer sig betydligt från dem som definieras som icke-konsumenter genom konsumtionsindex är en direkt jämförelse inte meningsfull.

Total årlig alkoholkonsumtion (konsumtionsindex)

För att få en sammanfattande beskrivning av konsumtionens storlek har ett mått på årskonsumtionen beräknats. Detta mått benämns konsumtionsindex och har konstruerats utifrån respektive elevs uppgifter om den ungefärliga kvantiteten per dryckestillfälle för varje enskild alkoholdryck (folköl, starköl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit). Dessa kvantiteter har multiplicerats med respektive dryckesfrekvens och sedan omräknats till ren alkohol (alkohol 100%). De på detta sätt erhållna produkterna har sedan summerats till ett mått på individens totala alkoholkonsumtion uttryckt i deciliter ren alkohol per år.

Det bör noteras att konsumtionsindex inte är ett exakt mått på den faktiska konsumtionen. Beräkningarna har endast grundats på uppgifter om den

Konsumtionsindex	Skattad årskonsumtion i cl ren alkohol (100%)
0 (icke-konsumenter)	0
1	– 49
2	50 – 149
3	150 – 299
4	300 – 499
5	500 – 999
6	1000 –

genomsnittliga frekvensen och kvantiteten (med de felmarginaler som dessa variabler har) och tar t ex inte hänsyn till de tillfällen då vederbörande dricker mer, eller mindre, än han/hon brukar göra (se avsnittet *Mätfel*).

Konsumtionsindex har delats in i sju olika kategorier vars gränser framgår av uppställningen nedan. Dessutom finns en kategori som benämns ”ej svar”

och innehåller dem som hoppat över någon av de frågor på vilka beräkningarna är gjorda. För att få en uppfattning om storleken av konsumtionen kan nämnas att 150 cl ren alkohol per år ungefär motsvarar 5 burkar starköl eller 30 cl sprit per månad. 500 cl ren alkohol per år motsvarar en konsumtion av ca 16 burkar starköl eller ca 1 liter sprit per månad.

Intensivkonsumtion

Upplevelsen av berusning är subjektiv och säger ingenting om de konsumerade mängderna. För att få en uppfattning om hur vanligt det är att eleverna berusar sig genom att dricka relativt stora mängder alkohol vid samma tillfälle (intensivkonsumtion) har följande fråga ställts: ”Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv 'kvartering') eller en hel flaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?”

För att få ett samlat begrepp i jämförelser över tid, benämns de elever som svarat att de har intensivkonsumerat någon gång i månaden eller oftare, här för *intensivkonsumenter*.

Det bör observeras att de uppräknade mängderna för respektive alkoholsort i frågan inte är helt likvärdiga i sammanlagd alkoholhalt. Syftet är emellertid att få en uppfattning om hur ofta eleverna dricker stora mängder alkohol, snarare än hur ofta en viss mängd 100-procentig alkohol konsumeras.

Röker

För att bli klassificerad som rökare ska man ha besvarat frågan ”Röker du?” med något av alternativen ”Ja, varje dag”, ”Ja, nästan varje dag”, ”Ja, men bara när jag är på fest” eller ”Ja, men bara ibland”.

Snusar

För att bli klassificerad som snusare ska man ha besvarat frågan ”Snusar du?” med något av alternativen ”Ja, varje dag”, ”Ja, nästan varje dag”, ”Ja, men bara när jag är på fest” eller ”Ja, men bara ibland”.

Problemkategorier

I tabell 53 och 54 redovisas hur stor andel av eleverna som fått olika typer av problem på grund av sin alkoholkonsumtion.

Individuella problem avser här om personen fått försämrade prestationer i skolan eller på arbetet, och/eller förstört saker eller kläder, och/eller tappat pengar eller andra värdesaker, och/eller råkat ut för olycka eller skadats, och/eller behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning.

Relationsproblem avser om personen grälat och/eller haft problem med förhållandet till föräldrar, vänner eller lärare.

Sexuella problem avser om personen haft oskyddat sex och/eller önskat sex.

Brottsrelaterade problem avser om personen råkat i bråk med polisen, och/eller bråkat eller slagits, och/eller blivit bestulen eller rånad.

Debutålder

För att få en sammanfattande bild av debutåldern för olika preparat redovisas andelen som var 13 år eller yngre första gången de berusade sig och första gången de testade narkotika. Detta är det mått som är mest lämpligt i dessa åldersgrupper, då allt färre berusningsdebuterat i årskurs 9 och en relativt liten andel ännu narkotikadebuterat.

Resultat

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt om alkoholvanorna. Därefter beskrivs i tur och ordning tobaks-, narkotika- och sniffningsvanorna. Efter en redogörelse för bruket av sömn- och lugnande medel samt läkemedel tillsammans med alkohol följer ett avsnitt som belyser elevernas erfarenhet av dopningsmedel. Vidare redogörs också för ANT-undervisningens omfattning, elevernas sociala situation i skolan. I ett urval av nämnda avsnitt redovisas samband mellan konsumtionen av olika droger och vissa bakgrundsvariabler.

Alkohol

I detta kapitel redovisas elevernas alkoholvanor ur flera olika perspektiv. Avsnittet inleds med en redovisning av andelen konsumenter och ickekonsumenter av alkohol, andelen elever som någon gång under vårterminen/året respektive under den senaste månaden/veckan druckit alkohol. Därefter redovisas den genomsnittliga årskonsumtionen av alkohol och vardera alkoholsorts andel av årskonsumtionen. I avsnittet presenteras också andelen elever som under de senaste 12 månaderna druckit hembränd sprit och smugelsprit. Det presenteras även ett avsnitt om berusningsbenägenheten hos eleverna samt ett avsnitt om berusningsdebut, ett avsnitt om problem i samband med alkoholkonsumtion och ett avsnitt om anskaffningssätt. Kapitlet innehåller även information om föräldrarnas bjudvanor och samband mellan alkoholkonsumtion och andra variabler. Slutligen presenteras data över regionala skillnader vad gäller alkoholkonsumtion.

Alkoholkonsumenter

Utöver de elever som svarat att de druckit alkohol någon gång om året eller oftare, klassificerades mellan åren 1971 och 2006 även de elever som ”en gång om året eller mer sällan” druckit ett glas öl (gäller ej lättöl), cider eller alkoholisk, 2 cl vin eller 2 cl sprit, som alkoholkonsumenter.

I förra årets undersökning övergick klassificeringen av alkoholkonsumenter till att istället enbart omfatta de elever som svarat ”ja” på frågan ”Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?”. Frågan ställdes första gången 2006 och övergången till den nya definitionen markeras med två värden för 2006 i diagram 1. I avsnittet ”Defi-

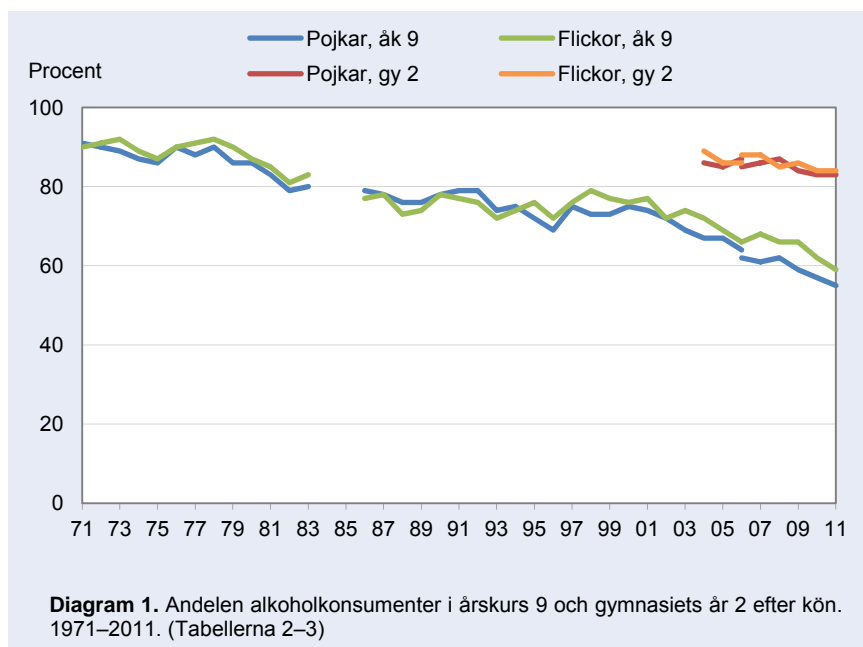
itioner av vissa begrepp” beskrivs och diskuteras definitionerna av begreppet närmare.

Som framgår av diagram 1 och tabell 2 var det fler niondeklassare under 1970-talet som var alkoholkonsumenter än under senare år. I stora drag har andelen alkoholkonsumenter minskat kontinuerligt sedan dess. Mellan 80-talets mitt och 90-talets slut var minskningen mindre påtaglig, men sedan 2000 har trenden bland niondeklassarna varit tydligt nedåtgående. I den senaste undersökningen sjönk andelen alkoholkonsumenter bland både pojkar och flickor i årskurs 9 och ligger i årets undersökning på 55 respektive 59 procent, vilket är de lägsta nivåerna som uppmäts i undersökningens historia.

Även bland eleverna i gymnasiets år 2 har andelen alkoholkonsumenter minskat sedan mätningarna startade 2004. I 2011 års undersökning klassificerades 83 procent av pojkarna och 84 procent av flickorna som alkoholkonsumenter till skillnad från startåret 2004, då 86 procent av pojkarna och 89 procent av flickorna klassificerades som alkoholkonsumenter (diagram 1 och tabell 3).

Andelen icke-konsumenter har förändrats på ett likartat sätt i bägge åldersgrupper. I årets undersökning var det drygt 40 procent av niondeklassarna och omkring en sjättedel av gymnasieeleverna som inte drack alkohol.

För att det ska gå att följa hur övergången till den nya definitionen påverkar resultaten redovisas dubbla värden från och med 2006 i tabell 2 och 3. Som

synes är skillnaderna mellan de båda värdena mycket små när det gäller andelen alkoholkonsumenter. Tabellen visar också att det interna bortfallet blir lägre med den nya definitionen och att andelen icke-konsumenter blir något högre med det nya sättet att klassificera alkoholkonsumenter. Som tidigare påpekats beror detta sannolikt på att det med den äldre definitionen av alkoholkonsument genererades ett större bortfall eftersom de som inte drack alkohol sannolikt inte besvarade konsumtionsfrågorna för samtliga drycker (se frågeuppställningen i formulären i bilaga 1 och 2).

Druckit alkohol under vårterminen/året eller senaste veckan/månaden

Mellan åren 1983 och 2006 fick eleverna i årskurs 9 besvara frågan: "Har du någon gång under *vårterminen* druckit öl, vin eller sprit?" År 1998 lades alkoholäsk och stark cider till som alternativ. Fram till början av 2000-talet hade omkring en tredjedel av eleverna inte druckit alkohol alls under vårterminen. Några år in på 2000-talet ökade denna andel och år 2005 låg andelen närmare 40 procent (tabell 4). Bland gymnasieeleverna uppgav ungefär en av sex att han/hon inte druckit någon alkohol under vårterminen mellan åren 2004–2006 (tabell 5).

År 2006 ändrades frågan till "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Det var naturligtvis fler elever som uppgav att de druckit alkohol under de senaste *12 månaderna* än under *vårterminen*, men i båda åldersgrupperna var skillnaden förvånansvärt liten (tabell 6 och 7). Under perioden 1983–2006 tillfrågades eleverna i årskurs 9 dessutom om de druckit alkohol under den närmast föregående veckan. Sedan 1997 års enkät ingår även alkoholäsk och stark cider i frågan. Inkluderingen av alkoholäsk och stark cider bidrog till att 1997 års värden blev högre än året innan (tabell 8). År 2000 noterades de högsta andelarna (40 respektive 33%) men under de senare åren minskade andelen elever som druckit den senaste veckan. År 2006 var det 24 procent av pojkarna och 23 av flickorna som gjort detta. Till gymnasieeleverna ställdes frågan mellan åren 2004 och 2006. Under denna period svarade knappt hälften av pojkarna och omkring 45 procent av flickorna att de hade druckit alkohol de senaste sju dagarna (tabell 9).

I samband med förändringarna av enkäten 2006 ändrades frågan om den aktuella konsumtionen från att gälla de senaste sju dagarna till de senaste 30 dagarna. I tabell 10 kan man se att det var lite drygt 35 procent av eleverna som druckit någon alkoholdryck de senaste 30 dagarna 2011 och att andelen minskat sedan frågan infördes. Om än inte lika mycket, så går det i tabell 11 att se att även bland eleverna i gymnasiets år 2 har en minskning skett i andelen elever som druckit de senaste 30 dagarna (73% 2006 och cirka 69% 2011).

Total årlig alkoholkonsumtion

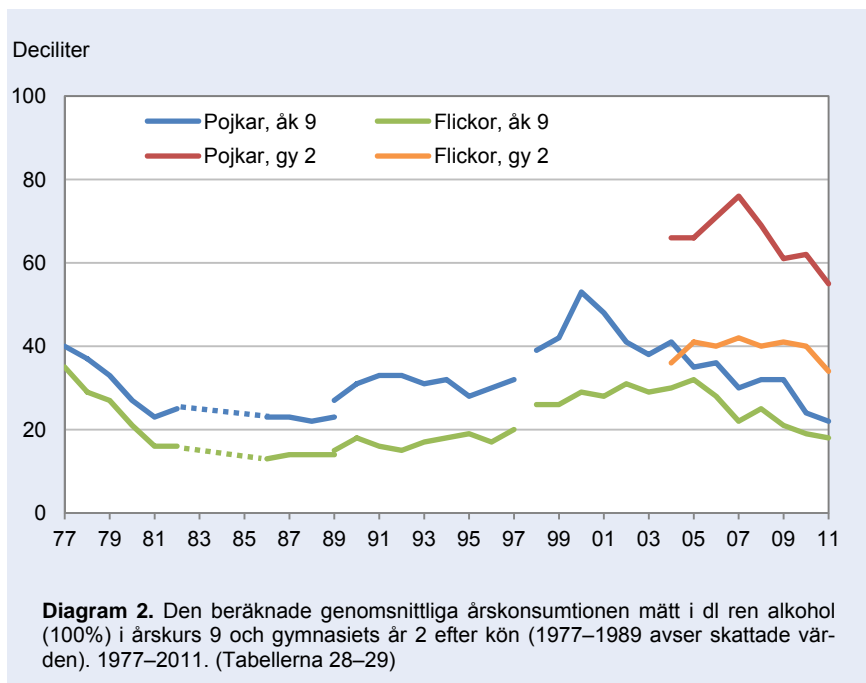
Beräkningarna av den totala årliga alkoholkonsumtionen bland niondeklassarna omfattar undersökningarna från och med 1976. Uppgifter från åren 1983–1985 saknas eftersom genomsnittskonsumtionen inte beräknades dessa år. Från och med 1998 ingår konsumtion av blanddrycker i beräkningarna.

Diagram 2 visar medelvärdet av den uppgivna årskonsumtionen mätt i liter ren alkohol (100%) fördelat på pojkar och flickor. Bland niondeklassarna är beräkningen för åren 1977 till 1989 (uppgifter saknas för åren 1983–85) gjord med utgångspunkt från klassmitten av den skattade årskonsumtionen för varje indexvärde. Från och med 1989 finns emellertid möjligheter att beräkna medelvärdet direkt från varje respondents svar på alkoholfrågorna (tabell 28). Dessa medelvärden ligger för år 1989 något högre än de skattade för pojkarna medan flickornas värden i stort sett sammanfaller. Förklaringen till detta är att indexvärdet 6, vilket pojkarna oftare tillhör, är en öppen klass och klassmitten har getts ett ungefärligt värde. Därför redovisas två värden för 1989 i diagram 2, ett skattat medelvärde och ett baserat på elevernas individuella svar.

Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen bland elever i årskurs 9 sjönk mellan 1977 och 1981 från ca 4 liter ren alkohol till ca 2,3 liter bland pojkarna och från ca 3,5 till 1,6 liter bland flickorna. I båda fallen en nästan 50-procentig minskning (redovisas ej i tabell). Det kan i detta sammanhang nämnas att under samma period minskade också alkoholförsäljningen i Sverige från 7,3 liter ren alkohol (100%) till 6,3 liter per invånare 15 år och äldre, d v s en minskning med 14 procent (CAN 2009). Därefter verkar niondeklassarnas genomsnittliga årskonsumtion ha varit i stort sett oförändrad under 1980-talet (data saknas för åren 1983–85).

Mellan åren 1989 och 1997 låg pojkarnas årskonsumtion kring 3,2 liter till och med 1997 års undersökning (tabell 28). Åren därefter skedde en kraftig ökning med den högsta uppmätta nivån 2001 (över 5 liter) för att sedan minska fram till 2007 års undersökning då konsumtionen uppgick till 3 liter. I 2011 års undersökning sjönk konsumtionen bland pojkarna ytterligare och ligger idag på 2,2 liter, vilket är den lägsta nivån sedan 1989.

Bland flickorna i årskurs 9 ökade årskonsumtionen från 1980-talets slut till 2005. Framförallt var det en markant ökning under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet då den genomsnittliga konsumtionen ökade från 1,7 liter 1996 till 3,1 liter 2002. Därefter var värdena relativt oförändrade fram till 2005 varefter de sjönk i tre år, för att sedan öka i undersökningen 2008 och därefter sjunka igen i de tre senaste årens undersökningar. Den nuvarande konsumtionsnivån bland flickor i årskurs 9 är 1,8 liter vilket är den lägsta sedan 1996.

Som väntat låg den genomsnittliga totala årskonsumtionen av ren 100-procentig alkohol högre bland eleverna i gymnasiets år 2 jämfört med årskurs 9. När mätningarna började 2004 beräknades flickorna i gymnasiet ha en årskonsumtion på 3,7 liter. Gymnasieflickornas årskonsumtion steg något mellan 2004 och 2005 och har därefter legat relativt stabilt runt fyra liter fram tills årets undersökning då genomsnittskonsumtionen kraftigt sjönk till 3,4 liter. Gymnasiepojkarnas beräknade årskonsumtion ökade mellan 2004 och 2007, därefter skedde en kraftfull minskning fram till 2009. I förra årets undersökning steg årskonsumtionen åter med en deciliter, men även bland pojkarna har årskonsumtionen minskat rejält i 2011 års undersökning och ligger nu på 5,5 liter. Såväl bland flickorna som bland pojkarna är detta de lägsta nivåer som uppmätts sedan undersökningen genomfördes för första gången i gymnasiet (diagram 2 och tabell 29).

Konsumtion av olika drycker

Diagram 3 och tabell 28a visar den beräknade årskonsumtionen mätt i deciliter ren alkohol (100%) uppdelat på respektive drycker, d v s folköl, starköl, vin, sprit och blanddrycker (1989–2011) bland pojkarna i årskurs 9. Av pojkarna

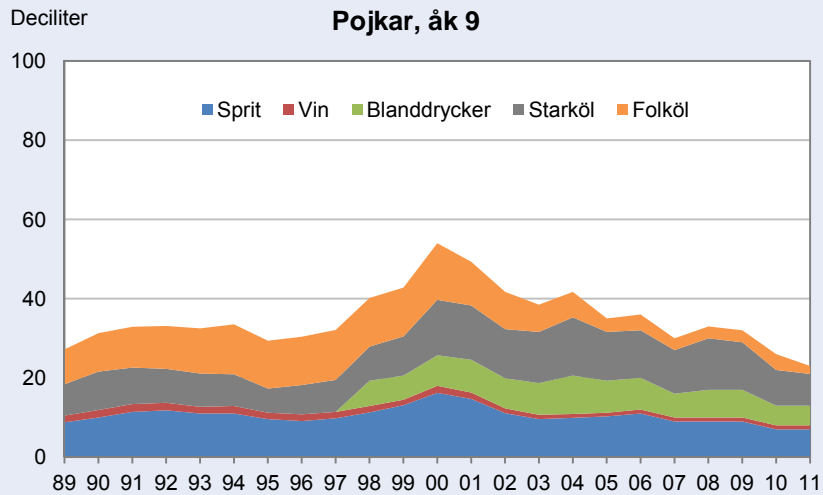

Diagram 3. Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland **pojkar**. 1989–2011. (Tabell 28a)

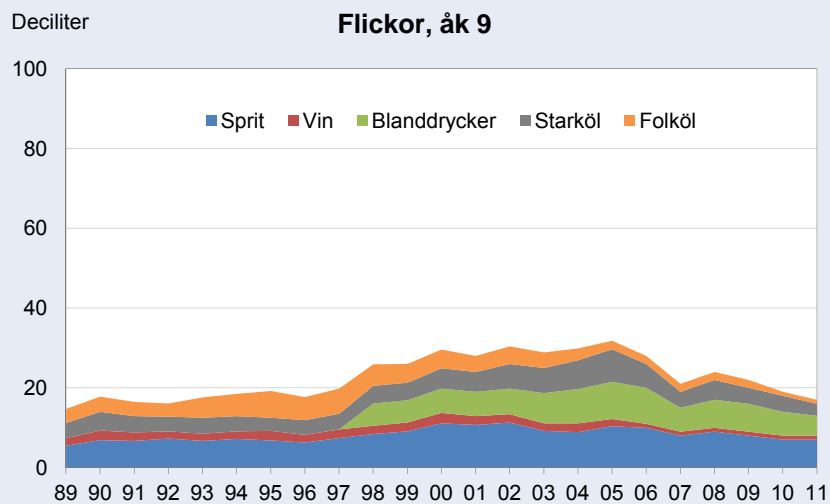

Diagram 4. Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland **flickor**. 1989–2011. (Tabell 28b)

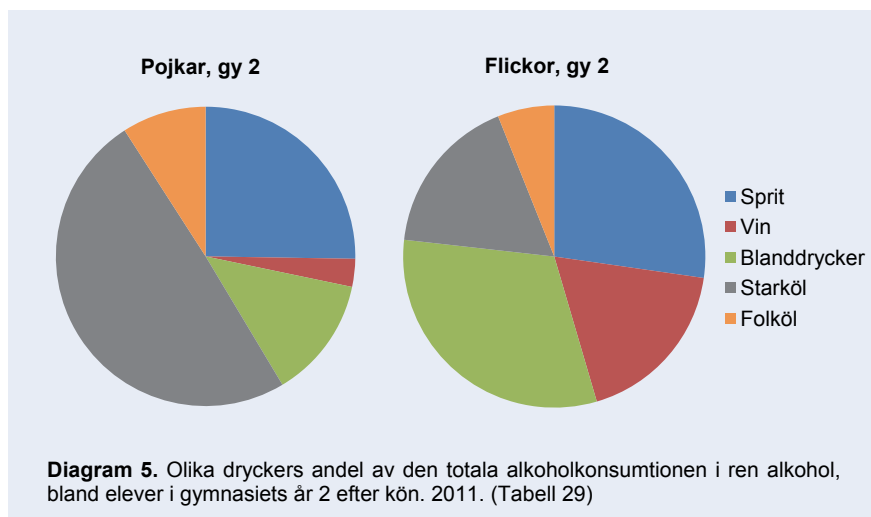
nas konsumtion svarade folköl och sprit för ungefär lika stor andel under perioden 1989 till 1994. Därefter minskade spritkonsumtionen något men har sedan 1997 utgjort mellan cirka 25 och 30 procent av den totala konsumtionen. Folkölen var den vanligaste drycken bland pojkar i årskurs nio mellan åren 1995 till 1998 men har sedan dess minskat kraftigt och utgör sedan 2005 endast omkring en tiondel av den totala konsumtionen.

Sedan 2002 har istället starköl varit den dominerade alkoholdrycken bland pojkarna i årskurs 9. Starkölen utgör i årets mätning åtta av de 22 deciliter ren alkohol pojkarna i genomsnitt konsumerat. Vinkonsumtionen har under hela mätperioden utgjort den minsta delen av den totala alkoholkonsumtionen och uppgick till en deciliter år 2011, eller med andra ord, mindre än en tjugondel.

I diagram 4 och tabell 28b presenteras den beräknade årskonsumtionen mätt i deciliter ren alkohol (100%) bland flickor i årskurs 9 uppdelat efter olika drycker. Ett utmärkande drag för flickornas alkoholkonsumtion under hela perioden är spritens dominerande ställning. Sedan blanddryckerna inkluderats har också dessa utgjort en betydande andel och varit den näst vanligaste alkoholdrycken bland flickorna. I mitten av 1990-talet var folkölet en lika viktig del som spriten (ca 35%), men därefter har folkölskonsumtionen, liksom bland de jämnåriga pojkarna, minskat dramatiskt för att 2011 enbart utgöra åtta procent av den totala konsumtionen. Även bland flickorna i årskurs 9 utgjorde vin den minsta andelen av den totala alkoholkonsumtionen, något den gjort under hela mätperioden.

De olika dryckernas andel av den totala alkoholkonsumtionen bland eleverna i gymnasiet år 2 presenteras i diagram 5 och tabell 29. Bland pojkarna svarade starköl för den största konsumtionsandelen (49%) följt av sprit (ca 25%). Även bland pojkarna i gymnasiet andra år har folkölets andel av den totala konsumtionen dalat och i år utgjorde den nio procent. Liksom i årskurs 9 var vin den dryck som utgjorde minst andel av konsumtionen bland gymnasiepojkarna.

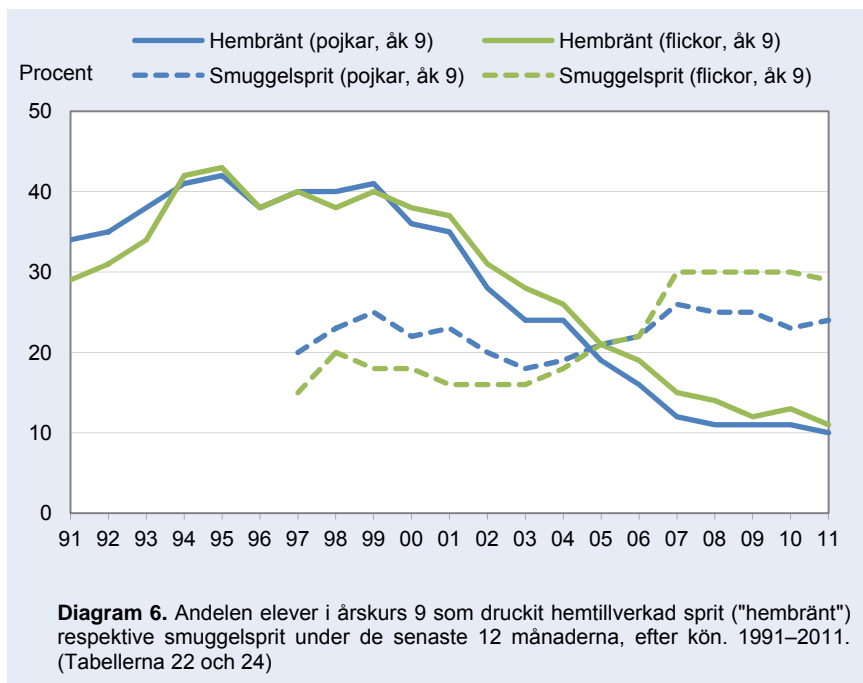
Bland flickorna i gymnasiet var blanddrycker den vanligaste alkoholdrycken (i ren alkohol) följt av sprit. Jämfört med pojkarna konsumerades öl i betydligt mindre mängder. Starköl utgjorde 17% av gymnasieflickornas totala konsumtion vilket är ca hälften av motsvarande andel bland pojkarna. Folköl svarade för den minsta andelen av gymnasieflickornas konsumtion. Utmärkande för deras konsumtion var vinets relativt stora andel – 18 procent av den totala alkoholkonsumtionen – vilket skiljer sig kraftigt i betydelse från den roll vinet har bland såväl de jämnåriga pojkarna som årskurs 9 (som ovan nämnts). Sammantaget tyder detta på att flickors konsumtionsmönster delvis förändras mellan årskurs 9 och gymnasiet år 2.

Konsumtion av hemtillverkad sprit och smuggelsprit

Tilltagande diskussioner om att ungdomar berusar sig på hemtillverkad sprit (hembränt) ledde till att en fråga om bruk av hembränt infördes i 1991 års frågeformulär. Det året svarade ungefär var tredje pojke och flicka i årskurs nio att de druckit hembränt någon gång under de senaste 12 månaderna. Andelen som konsumerat hembränt ökade därefter med några procentenheter varje år fram till och med 1995 då de hittills högsta värdena noterades (ca 43%). Sedan 1999 har andelen minskat kontinuerligt bland både pojkar och flickor och år 2011 svarade 10 procent av pojkarna och 11 procent av flickorna att de druckit hembränt under de senaste 12 månaderna.

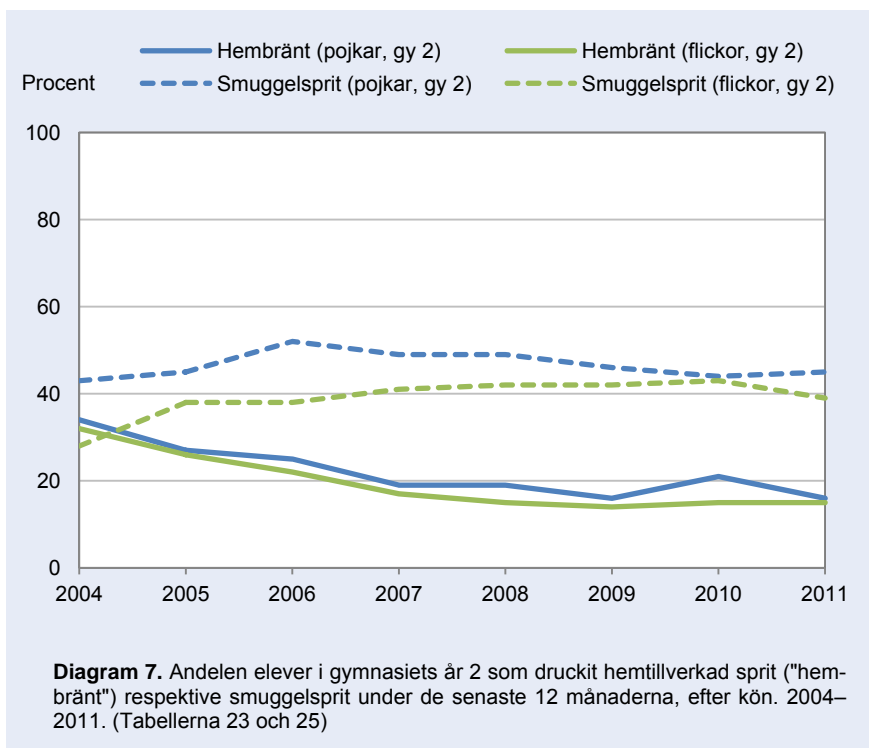
När det gäller gymnasieeleverna är mönstret likartat. Andelen som druckit hembränt minskade stadigt fram till 2009. I fjolårets undersökning syntes dock en markant uppgång bland pojkarna, och en något mindre uppgång bland flickorna. Uppgången bland pojkarna gick emellertid tillbaka i årets undersökning. Bland flickorna låg andelen kvar på samma nivå som föregående år och andelarna pojkar och flickor i gymnasiet som druckit hembränt ligger, i årets undersökning, därmed i jämnhöjd med varandra (16% bland pojkarna och 15% bland flickorna, diagram 6 och 7).

Sedan 1997 ställs också en fråga om konsumtion av smuggelsprit. År 1997 svarade 20 procent av pojkarna och 15 av flickorna i årskurs nio att de druckit smuggelsprit under de senaste 12 månaderna (diagram 6 och tabell 24). Bland pojkarna ökade därefter andelen fram till 1999 då 25 procent uppgav bruk av smuggelsprit. Under de första åren på 2000-talet sjönk andelen något och låg som lägst 2001 med 19 procent för att därefter fram till 2007 ökat till ca 26 procent. Därefter har andelen legat kvar på ungefär samma nivå. I årets undersökning uppgick andelen till 24 procent.

Liksom bland pojkarna uppmättes bland flickorna en ökning av konsumtionen av smuggelsprit redan andra året frågan ställdes (1997: 15%; 1998: 20%), därefter sjönk andelen till ca 16 procent för åren 2001 till 2003. Därefter ökade andelen fram till 2007 och stabiliserades därefter på en nivå runt ca 30 procent, vilket är en högre nivå än den som pojkarna ligger på. I årets undersökning svarade 29 procent av flickorna i årskurs 9 att de druckit smuggelsprit. Som också framgår av diagram 6 har under de senaste fem åren andelen som druckit smuggelsprit legat högre bland flickorna än bland pojkarna.

När det gäller eleverna i gymnasiets år 2 har andelen som svarat att de druckit smuggelsprit hela tiden legat högre bland pojkarna än bland flickorna. Andelen bland pojkarna har rört sig mellan 43 och 52 procent under mätperioden. Bland flickorna ökade andelen kraftigt mellan 2004 och 2005 (från 28%

2004 till 38% 2005) och därefter gradvis till 2010 (43%) och närmade sig därmed pojkarnas nivå. I årets undersökning ökade dock andelen bland pojkarna med en procentenhet (till 45%), medan andelen bland flickorna minskade med fyra procentenheter (till 39%) (diagram 7 och tabell 25).

I sammanhanget bör det dock påpekas att det kan vara svårt för eleverna att veta huruvida den illegala spriten de dricker är smugglad eller hembränd. Om hembränd sprit får negativa associationer i ett område, exempelvis till följd av träspritsförgiftningar, minskar många gånger andelen som redovisar att de druckit hembränt medan andelen som druckit smuggelsprit ökar i motsvarande grad.

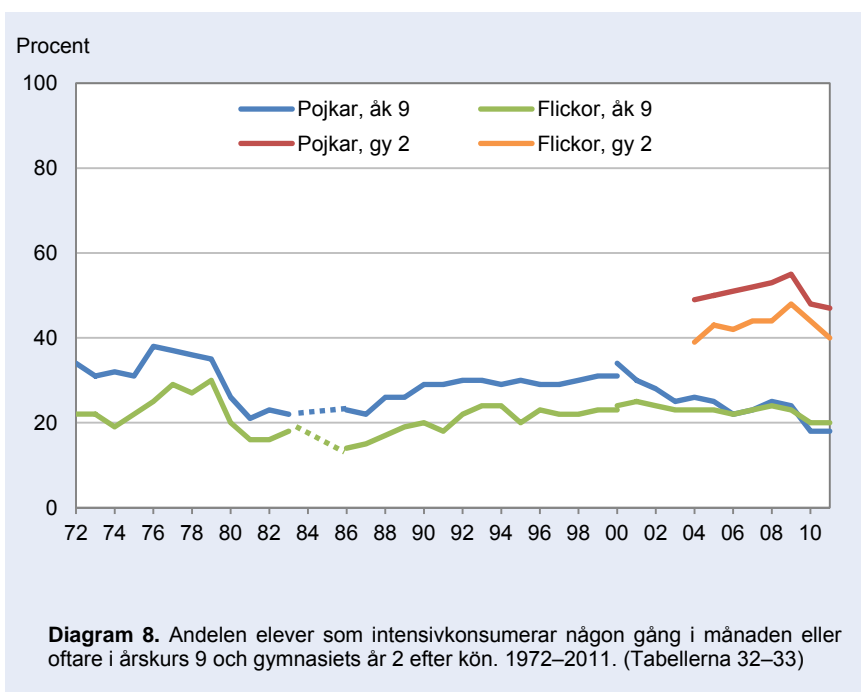
Intensivkonsumtion

För att få en uppfattning om hur vanligt det är att eleverna dricker relativt stora mängder alkohol vid ett och samma tillfälle (intensivkonsumerar) ställs frågan: "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?". Frågan har genomgått vissa förändringar genom åren

(detta beskrivs utförligt i avsnittet ”Definition av vissa begrepp” i inledningskapitlet). För att få ett samlat begrepp i jämförelser över tid, benämns de elever som svarat att de har intensivkonsumerat någon gång i månaden eller oftare, här för *intensivkonsumenter*.

Diagram 8 visar att ungefär en tredjedel av pojkarna i årskurs 9 uppgav att de intensivkonsumerade någon gång i månaden eller oftare fram till och med 1979 (diagram 8 och tabell 32a). Mellan 1981 och 1988 låg dessa andelar på en lägre nivå (ca 23%) för att åter öka 1991 (till 29%). Under slutet av 1990-talet fortsatte andelen öka för att år 2000 nå sin senare topp. Samma år förändrades frågan varför linjen bryts det året och två värden markerats. Andelen intensivkonsumenter minskade kraftigt mellan 2000 och 2006 (från 34 till 22%), för att sedan öka något fram till 2008 och därefter minska igen (18% 2011). Oavsett den frågeförändring som gjordes år 2000, vilken medförde en något högre rapportering av intensivkonsumtion, är de nivåer som uppmätts i årets och i fjolårets undersökning de lägsta som uppmätts bland pojkar sedan 1972 då frågan ställdes för första gången (tabell 32a).

Även bland flickorna i årskurs nio var andelen intensivkonsumenter högre under 1970-talets andra hälft, med en kulmen 1979. Andelen intensivkonsumerande flickor sjönk i början av 1980-talet och låg omkring 15 procent i

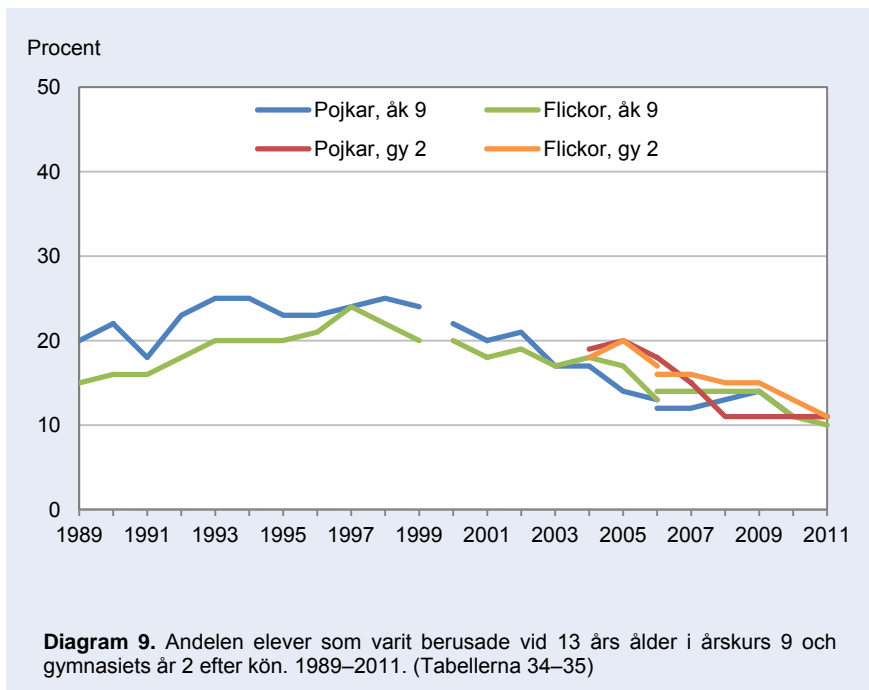
mitten av decenniet. Mellan 1989 och 1994 ökade andelen bland flickorna från 17 till 24 procent. År 1995 minskade andelen intensivkonsumenter bland flickorna åter, för att sedan öka igen fram till 2000 (23%). Frågeförändringen år 2000 ledde till en något större andel intensivkonsumenter även bland flickorna, dock inte lika stor som bland pojkarna. Sedan början av millenniet har andelen minskat något bland flickorna, dock inte i samma utsträckning som bland pojkarna. Från starten av mätperioden och fram till och med 2005 har andelen flickor som intensivkonsumerat varit lägre än bland pojkarna. Från och med 2006 års undersökning har pojkarna och flickorna uppvisat ungefär samma nivå. Trots små skillnader kan det ändå vara av intresse att framhålla att den något kraftigare minskning som syntes bland pojkarna i fjolårets mätning innebär att andelen intensivkonsumerande flickor, för första gången sedan mätningarna påbörjades, är högre än bland pojkarna (diagram 8 och tabell 32b).

Andelen intensivkonsumenter i gymnasiet har, sedan den första mätningen i gymnasiet gjordes, legat betydligt högre än bland niondeklassarna och har under alla år varit mer utbredd bland pojkarna än bland flickorna (diagram 8 och tabell 33). Bland både pojkarna och flickorna ökade andelen elever som hade intensivkonsumerat fram till år 2009 (då 55% av pojkarna och 48% av flickorna hade intensivkonsumerat någon gång i månaden eller oftare). I de senaste två mätningarna har andelen, bland både pojkarna och flickorna, emellertid legat på betydligt lägre nivåer jämfört med år 2009. I årets undersökning ligger pojkarna i gymnasiet på den lägsta nivån som uppmätts (47%) och flickorna ligger på samma nivå som vid startåret för gymnasieundersökningen (39%).

Berusningsdebut

I diagram 9 redovisas för åren 1989 till 2011 andelen niondeklassare som var 13 år eller yngre vid den första berusningen. Frågan hade öppet svarsalternativ mellan 1989 och 1999, därefter hade frågan fasta svarsalternativ i sex år, men 2006 skedde en återgång till öppet svarsalternativ. Linjen är bruten de år det skedde förändringar av frågan, i diagrammet framgår att frågeförändringarna inte har påverkat resultaten i någon större utsträckning.

Av diagrammet framgår att andelen elever bland niondeklassarna som upplevt sin första berusning när de var 13 år eller yngre ökade fram till slutet av 90-talet för att sedan minska. Fram till 2003 var det vanligare bland pojkar med en tidig berusningsdebut, därefter gick flickorna om pojkarna, men i de senaste tre undersökningarna finns ingen skillnad mellan pojkar och flickor (flickornas linje överlappar pojkarnas varför denna inte syns dessa år). Andelen som varit berusade när de var 13 år eller yngre, var i fjolårets undersökning den lägsta sedan 1989. Bland pojkarna i årskurs 9 är nivån densamma i årets undersökning och bland flickorna har andelen till och med sjunkit med

ytterligare en procentenhet (tabell 34). Detta talar för att den genomsnittliga berusningsdebuten, sedan 1989, förskjutits något uppåt i åldrarna.

För gymnasieeleverna i år 2 finns motsvarande uppgifter från och med 2004 (tabell 35). Även i denna åldersgrupp har andelen elever som var 13 år eller yngre vid den första berusningen minskat. Bland såväl pojkarna som bland flickorna har andelen sjunkit från 20 procent toppåret 2005, till elva procent i årets undersökning.

Bland niondeklassarna fanns det ett tydligt samband mellan att ha varit berusad i unga år och att ha en hög konsumtionsnivå. Andelen som var berusade vid 13 års ålder eller yngre var betydligt högre bland dem som konsumerar mycket alkohol. Detta samband syns även bland gymnasieeleverna men är inte alls lika starkt bland de äldre ungdomarna, vilket kan antyda att berusningsdebutens betydelse för konsumtionsnivån tycks minska med ökad ålder (tabellerna 51–52).

Problem i samband med alkoholkonsumtion

Eleverna har fått besvara frågan: ”Har du någonsin fått något av följande problem på grund av att du druckit alkohol?” De olika problemtyperna har

grupperats som individuella problem, relationsproblem, sexrelaterade problem samt brottsrelaterade problem och redovisas i tabellerna 41–42.

Bland såväl pojkarna som bland flickorna i årskurs 9 var det enskilda problem som flest upplevt på grund av alkoholkonsumtion, att ha grälat (grupperat som ett av relationsproblemen och uppgavs av 13% av pojkarna och 20% av flickorna). Det var även vanligt förekommande bland eleverna att ha ”förstört saker eller kläder” samt att ha ”tappat pengar eller andra värdesaker”. Bland flickorna svarade också 14 procent att de på grund av alkoholkonsumtion fått ”problem med vänner” och lika många uppgav att de ”fått problem med föräldrar”. Var tionde flicka i årskurs 9 svarade att deras alkoholkonsumtion ”lett till önskat sex”. Knappt var tionde pojke i årskurs 9 svarade att de ”bråkat eller slagits” på grund av alkoholkonsumtion.

Då alkoholkonsumtionen är betydligt högre i gymnasiet år 2 är följaktligen även problem orsakade av alkoholkonsumtion mer förekommande. 40 procent av flickorna i gymnasiet svarade att de på grund av alkoholkonsumtion hade grälat, 38 procent att de ”förstört saker eller kläder” och 30 procent att de ”tappat pengar eller andra värdesaker”. Bland pojkarna i gymnasiet var det mest förekommande av de alkoholorsakade problemen att ha ”förstört saker eller kläder” (35%) följt av att ha grälat (31%). Bland de mer allvarliga konsekvenserna som upplevts på grund av alkoholkonsumtion kan nämnas ”råkat ut för en olycka eller skadats” som uppgavs av en dryg femtedel av såväl pojkarna som flickorna i gymnasiet. Likaså svarade drygt en femtedel (22%) av pojkarna att de hade ”bråkat eller slagits” samt ”haft oskyddat sex”. Bland flickorna svarade en fjärdedel att de haft oskyddat sex och var tionde att de bråkat eller slagits på grund av alkoholkonsumtion.

Anskaffningssätt

Såväl denna undersökning som flera andra har påvisat att många ungdomar dricker alkohol och att det inte är ovanligt att somliga av dem dricker förhållandevis stora kvantiteter. Med beaktande av de åldersrestriktioner som finns i den svenska alkohollagstiftningen skall det inte vara möjligt för dessa ungdomar att själva skaffa alkohol. Enligt lag är det olovligt att överlåta starköl, vin eller sprit till den som inte har fyllt 20 år (18 år för folköl). Däremot är det tillåtet att dricka på restaurang från 18 års ålder. Det är emellertid ett faktum att det många gånger går att få tag på alkohol även för ungdomar i förhållandevis låg ålder.

I det följande redovisas svaren på frågor som rör anskaffningen av alkoholdrycker. Eleverna har tillfrågats om varifrån de vanligtvis får tag i den alkohol de dricker. År 1995 tillkom en fråga om hur eleverna skaffat den hembrända sprit som de själva uppgett att de druckit. För att få en uppfattning om i vilken utsträckning eleverna känner till hemtillverkning av sprit (hembrän-

ning) så infördes 1997 en fråga om eleverna vet någon person som har en hembränningsapparat.

Sett till den typ av alkohol som finns till försäljning på Systembolaget var det vanligast att ungdomarna fick tag på alkoholen genom att de fått eller köpt den av kompisar eller kompisars syskon. Bland niondeklassarna var det näst vanligaste anskaffningssättet att en vuxen (annan än föräldrar) köpte ut alkohol. Bland gymnasieeleverna var det istället vanligare att man fick alkohol av föräldrarna med deras tillåtelse. Att ha fått tag på alkoholen från föräldrarna utan lov var förhållandevis ovanligt bland gymnasieeleverna och bland pojkarna i årskurs 9 medan det var ungefär lika vanligt som att ha fått alkoholen med lov bland flickorna i nian. Bland niondeklassarna har det under hela undersökningsperioden varit små andelar, mellan 0 och 1 procent, som uppgett att de själva köper starköl, vin, blanddrycker eller sprit på Systembolaget. Även bland de något äldre eleverna i gymnasiets årskurs 2 var det ovanligt att man upp gav att man handlade alkohol själv på Systembolaget. Mellan två och fyra procent svarade att det var så de vanligen fick tag på olika typer av alkohol (tabellerna 43–44).

Det fanns vissa variationer mellan olika typer av drycker, men mönstret är ungefär det samma även om andelarna varierar något, detta kommer sig bland annat av att vissa drycker hade färre konsumenter. Dessa variationer åskådliggörs i tabell 45–48.

Det kan antas att möjligheten att själv köpa folköl (åldersgräns 18 år) är större än att själv köpa starköl, vin eller sprit, trots att eleverna inte uppnått den tillåtna åldern för någotdera. Av niondeklassarna i 2011 års undersökning var det en procent vardera av pojkarna och flickorna som svarade att de vanligtvis köper folköl själva. Det är en klar minskning jämfört med tidigare år (1995 var siffrorna 22 respektive 12 procent). Detta kan komma av att handeln förbättrat ålderskontrollen, men likväl på att folköl står för en allt mindre del av den totala alkoholkonsumtionen. Troligt är att det är en kombination av dessa. Bland gymnasieeleverna, där vissa uppnått 18 års ålder, var det som väntat större andelar som svarade att de köpte folköl själva. Bland flickorna svarade sex procent att de köpte folköl själva, bland pojkarna var motsvarande siffra 14 procent (tabell 45–46).

En följdfråga till dem som druckit hembränd sprit (hembränt), var ”Hur har du fått tag på den hembrända spriten?” (tabellerna 47–48). Majoriteten av dessa elever hade fått tag på hembränt från kompisar eller kompisars syskon. Det näst vanligaste anskaffningssättet var att någon annan vuxen (ej förälder) hade köpt dem hembränt. I fjolårets undersökning var ”annat sätt” det näst vanligaste svaret. På grund av ett feltryck i formuläret saknades detta svarsalternativ i årets undersökning. Fjolårets siffror (19% av pojkarna och 12% av flickorna) får detta år agera fingervisare om omfattningen av ett ”annat sätt” (än de alternativ som anges i formuläret), som anskaffningskälla till hem-

bränt. Bland pojkar i gymnasiet var ”annat sätt” det vanligaste svaret. Flickorna i gymnasiet hade oftast blivit bjudna på hembränt av en ”annan vuxen” (ej föräldrar).

I de två senaste undersökningarna har eleverna i gymnasiets år 2 fått svara på frågan ”Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?”. Knappt en sjättedel av pojkarna och omkring var tionde flicka svarade att de hade blivit serverade alkohol vid flera tillfällen, detta trots rådande lagstiftning (tabell 40).

Föräldrarnas bjudvanor

Sedan 2006 får eleverna svara på om de blir bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. I årets undersökning svarade 34 procent av pojkarna och 38 procent av flickorna i årskurs 9 att de blivit bjudna på alkohol. I gymnasiets år 2 var andelen som blivit bjudna av föräldrarna betydligt större, 53 procent av pojkarna och 58 procent av flickorna svarade att de hade blivit bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. I båda åldersgrupperna finns det alltså en viss skillnad mellan pojkar och flickor där flickor i något högre utsträckning blir bjudna på alkohol av sina föräldrar (tabellerna 38 och 39).

Alkoholkonsumtion och konsumtion av andra medel

Flera typer av riskbeteenden påträffas ofta hos samma individ, vilket tyder på en allmänt förhöjd riskbenägenhet hos dessa elever. Därmed inte sagt att varje elev som provat en typ av beteende, med nödvändighet behöver ha provat något annat. I diagram 10 och 11 samt i tabell 51–52 redovisas sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Därvid har vissa konsumtionskategorier av konsumtionsindex slagits samman så att fyra kategorier bildats; dels de som inte drack alls (0), och dels kategorierna 1–2, 3–4 respektive 5–6.

Föga oväntat var det större andel elever i gruppen med högst alkoholkonsumtion än i övriga konsumtionsgrupper som svarade att de intensivt konsumerade någon gång i månaden eller oftare, var berusade före 14 års ålder, hade använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte samt hade druckit hembränt de senaste tolv månaderna.

Bland eleverna i kategori 5–6 rökte och/eller snusade 75 procent av niondeklassarna, bland gymnasieeleverna var motsvarande andel något lägre: 72 procent. Detta skiljer sig markant från övriga konsumtionsgrupper. De med högst alkoholkonsumtion tenderade också i betydligt högre utsträckning än övriga elever, att både ha sniffat och ha testat narkotika. Bland niondeklassarna i den högsta konsumtionsgruppen hade 15 procent sniffat och 30 procent hade använt narkotika. Bland eleverna i gymnasiets årskurs 2 var motsvarande siffror nio respektive 34 procent, vilket är nio respektive 17 gånger så vanligt som bland icke-konsumenterna av alkohol.

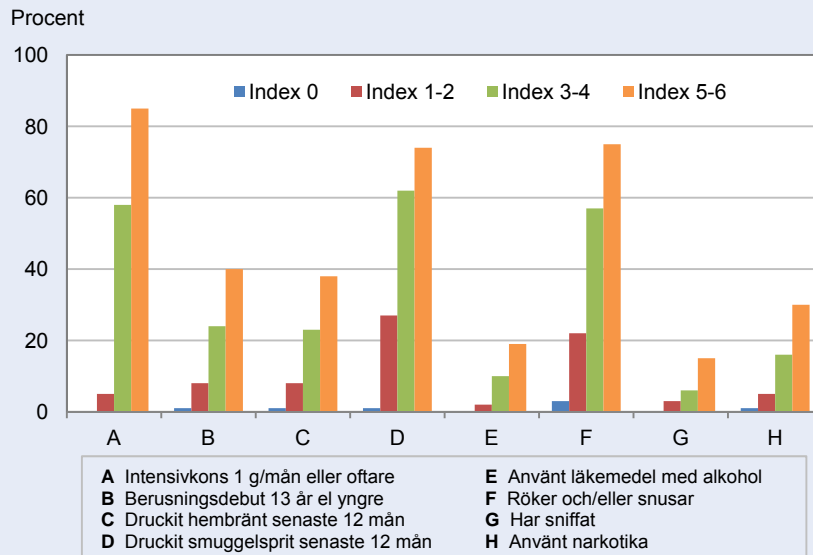

Diagram 10. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9 (samtliga elever). 2011. (Tabell 51)

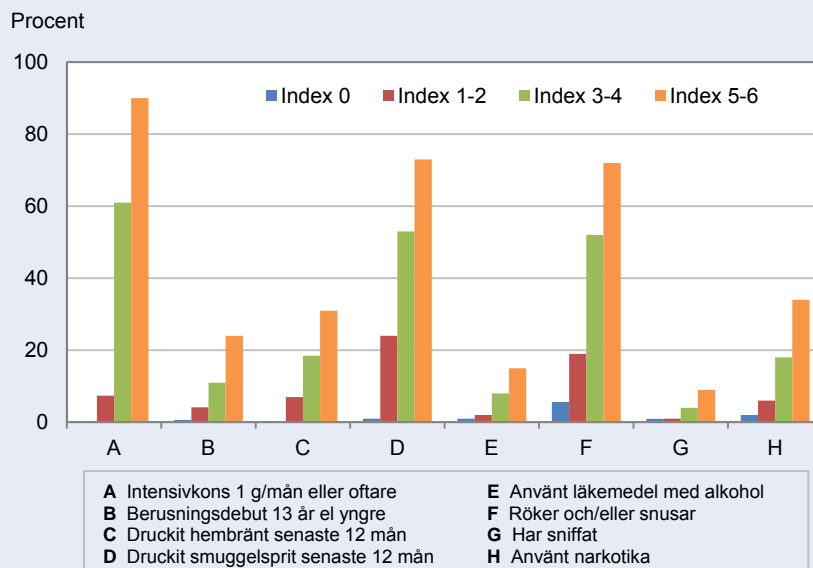

Diagram 11. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiets år 2 (samtliga elever). 2011. (Tabell 52)

Alkoholkonsumtion och vissa andra variabler

På samma sätt som ovan har eleverna delats in i fyra olika grupper utifrån alkoholkonsumtionsindex för att undersöka eventuella samband med vissa andra variabler (tabellerna 53–54).

När det gäller olovlig frånvaro fanns en tydlig samvariation mellan hög alkoholkonsumtion och att ha skolkat ett par gånger i månaden eller oftare. Detta gällde både pojkar och flickor i båda åldersgrupperna. Tydligast var mönstret bland flickor i årskurs 9 där det i gruppen av storkonsumenter av alkohol, jämfört med gruppen av icke-konsumenter, var mer än sju gånger så vanligt att skolka ett par gånger i månaden eller oftare. Som väntat var det betydligt större andel som råkat ut för olika typer av alkoholrelaterade problem bland de högkonsumerande eleverna. Skillnaderna var också stora mellan de i den högsta konsumtionskategorin och eleverna i den näst högsta kategorin.

Gällande dålig trivsel i skolan var skillnaden mellan eleverna i de olika alkoholkonsumtionskategorierna inte lika tydlig. Andelen pojkar i årskurs 9 som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan var visserligen fyra gånger så hög bland storkonsumenterna som bland de elever som inte konsumerar alkohol, men i gymnasiet var andelen densamma i jämförelsen av dessa grupper (4%). De minsta andelarna i denna fråga återfanns i stället bland de elever som tillhörde konsumtionskategorierna 1–2 och 3–4 (1–2% bland pojkarna i gymnasiet). Bland flickorna i gymnasiet var andelen icke-konsumenter som inte trivdes i skolan till och med en procentenhet högre (4% jämfört med 3% bland storkonsumenterna som tillhörde index 5–6). Som synes handlar det om förhållandevis låga nivåer i samtliga grupper. Detta då de allra flesta av eleverna i såväl årskurs 9 som gymnasiets år 2 trivs i skolan (85% i årskurs 9 och 89% i gymnasiet uppger att de trivs bra eller mycket bra i skolan).

Runt hälften av alkoholkonsumenterna (kategorierna tillhörande index 1–6), uppgav att de hade blivit bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. Andelarna var något högre bland gymnasieeleverna än i årskurs 9 och något högre bland flickorna jämfört med pojkarna i respektive åldersgrupp.

Det var inga entydiga skillnader mellan konsumtionskategorierna vad gäller andelen som hade ganska eller mycket svårt att tala om problem med olika personer men med ett undantag, nämligen ”kamrater som samtalspartner”, där andelen som tyckte att det var ganska eller mycket svårt var högre bland de elever som inte klassats som alkoholkonsumenter (kategorin tillhörande index 0).

Regionala skillnader

Genom att slå ihop svaren från tre års undersökningar kan resultaten redovisas uppdelade på regioner, vilket görs i form av så kallade glidande medel-

värden (för varje undersökning tas ett år bort och ett läggs till). Regionerna består av Stockholms län, Skåne län, Västra Götaland, samt övriga landet uppdelade i tre regioner, södra, mellersta och norra Sverige (se avsnittet Urval).

Det finns stora regionala skillnader i Sverige avseende alkoholkonsumtionen. Av tabell 57–58 samt diagram 12 och 13 framgår att alkoholkonsumtionen bland pojkarna i båda åldersgrupperna var betydligt högre i Skåne län jämfört med övriga landet. Jämför man niondeklassarna i Skåne med de jämgamla pojkarna i mellersta Sverige, där konsumtionen var som lägst, så uppmättes nästan det dubbla antalet deciliter ren alkohol (100%) i Skåne (40 dl bland pojkarna i Skåne och 21 dl bland pojkarna i mellersta Sverige). Bland flickorna var skillnaderna mellan regionerna mindre, men även här var konsumtionen, i såväl årskurs 9 som i gymnasiets år 2, högst i Skåne.

Bland gymnasieeleverna var konsumtionen lägst bland pojkarna i mellersta och norra Sverige samt bland pojkarna i Stockholm (56 dl.) Bland flickorna var det de flickor som var bosatta i norra Sverige som druckit minst (17 dl i årskurs 9 och 33 dl i gymnasiet). Bland gymnasieflickorna låg också mellersta Sverige på samma förhållandevis låga nivå. I samtliga regioner var flickornas konsumtion lägre jämfört med de jämnåriga pojkarnas.

I tabellerna 57–58 redovisas också andelen elever som svarat att de intensivkonsumerat någon gång i månaden eller oftare de senaste 12 månaderna i de olika regionerna (läs under rubriken *Intensivkonsumtion* ovan för närmare beskrivning). Undantaget gymnasieflickorna, visar tabellerna att det intensivkonsumerades minst i den norra delen av Sverige. Bland gymnasieflickorna återfanns istället de lägsta nivåerna av intensivkonsumtion i Västra Götalands län.

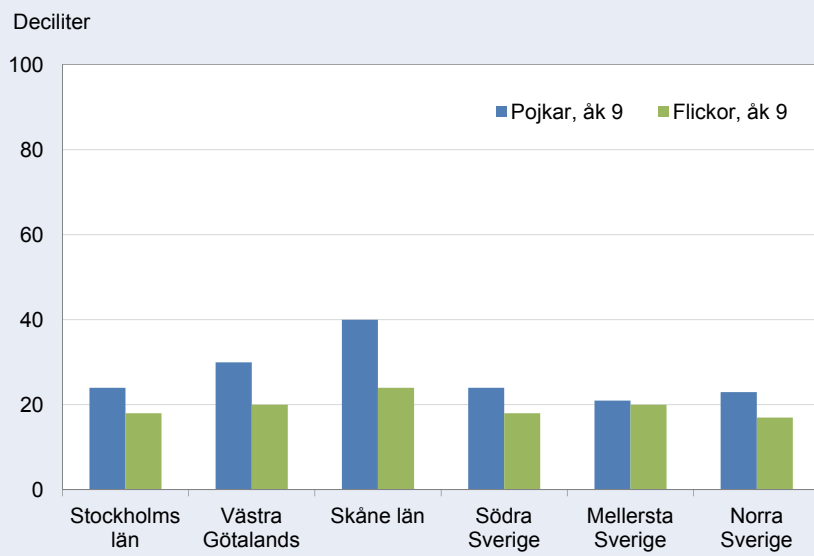

Diagram 12. Genomsnittskonsumtion i dl ren alkohol (100%) i olika regioner i Sverige. Årskurs 9. Medeltal för perioden 2009–2011. (Tabell 57)

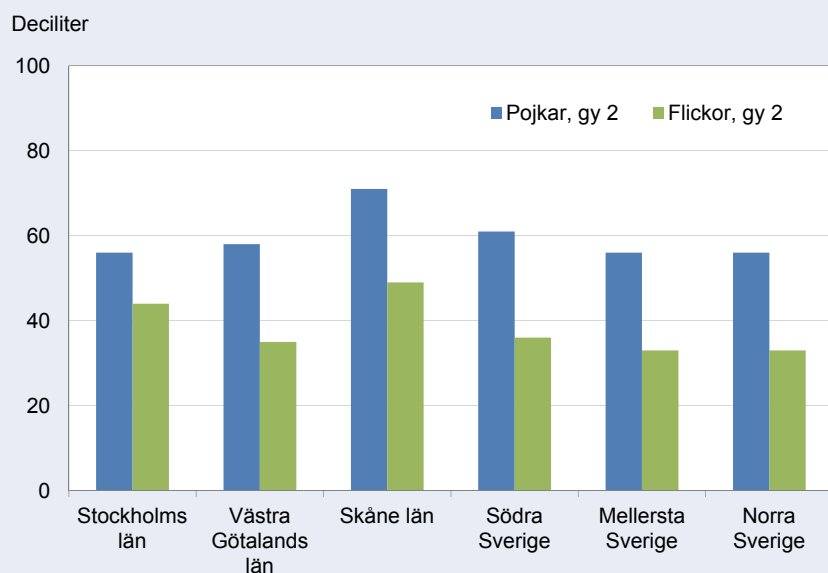

Diagram 13. Genomsnittskonsumtion i dl ren alkohol (100%) i olika regioner i Sverige. Gymnasiets år 2. Medeltal för perioden 2009–2011. (Tabell 58)

Tobak

I detta avsnitt redovisas först andelen rökare och rökningens omfattning, därefter andelen snusare och snusningens omfattning. Sist redogörs hur och varifrån eleverna vanligen skaffar cigaretter och snus. Frågorna gällande elevernas tobaksvanor har ändrats vid ett par tillfällen, vilket medför svårigheter när det gäller jämförelser över tid. Första gången detta skedde var 1983 och andra gången var 1997. De data som är insamlade före en förändring är således inte direkt jämförbara med data insamlade efter förändringen. Vid bägge tillfällena användes därför såväl den gamla som den nya frågeformuleringen för att effekterna av förändringarna skulle kunde avläsas som skillnader mellan två procenttal (se avsnittet Undersökningen och rapporten).

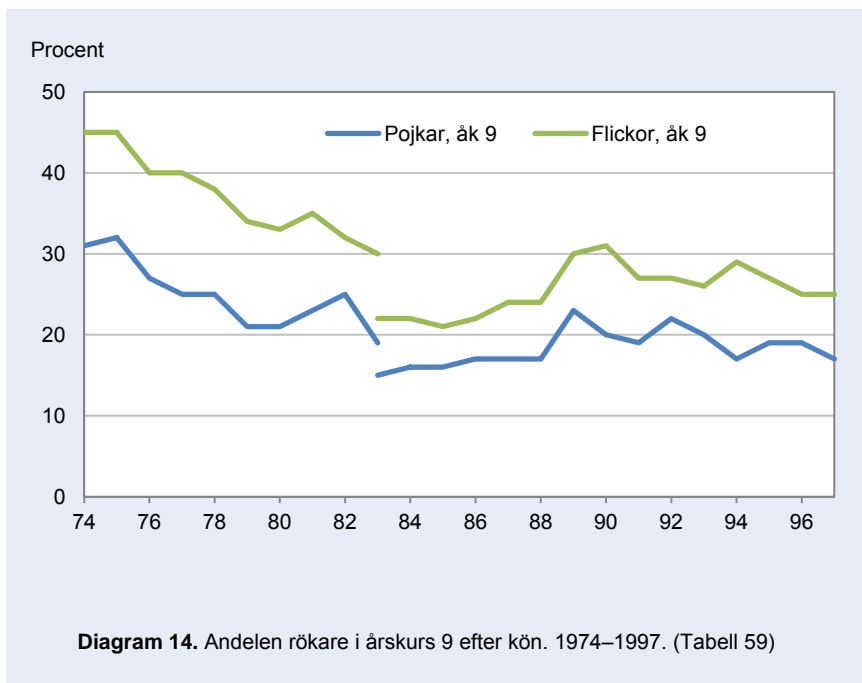
Rökning

På grund av ovan nämnda förändring av rökfrågan redovisas andelen rökare i två tabeller. I tabell 59 för åren 1971–1997 och i tabell 60 påbörjas den nya tidsserien från 1997 och framåt. Man bör här hålla i minnet att skillnaderna mellan 1997 års båda värden endast orsakats av metodförändringarna. Resultaten har delats upp i två olika diagram (diagram 14 och 15), dels för att förändringarna av rökvanorna över tid ska bli tydliga att avläsa, men även för att det ska gå att jämföra rökvanorna i årskurs 9 med de i gymnasiet år 2.

Under 1970-talet skedde en kraftig minskning i rökningen i årskurs 9. Mellan 1971 och 1983 minskade andelen rökare från 41 till 19 procent bland pojkarna och från 47 till 30 procent bland flickorna. Den ändrade frågeformuleringen 1983 innebar att något färre därefter klassificerades som rökare, vilket framgår av de olika värdena i 1983 års undersökning.

Av diagram 14 och tabell 59 framgår att rökvanorna var relativt oförändrade mellan 1983 och 1988. Året därpå ökade andelen rökare något, men fram till 1997 låg andelen relativt stadigt på runt 20 procent bland pojkarna och strax under 30 bland flickorna.

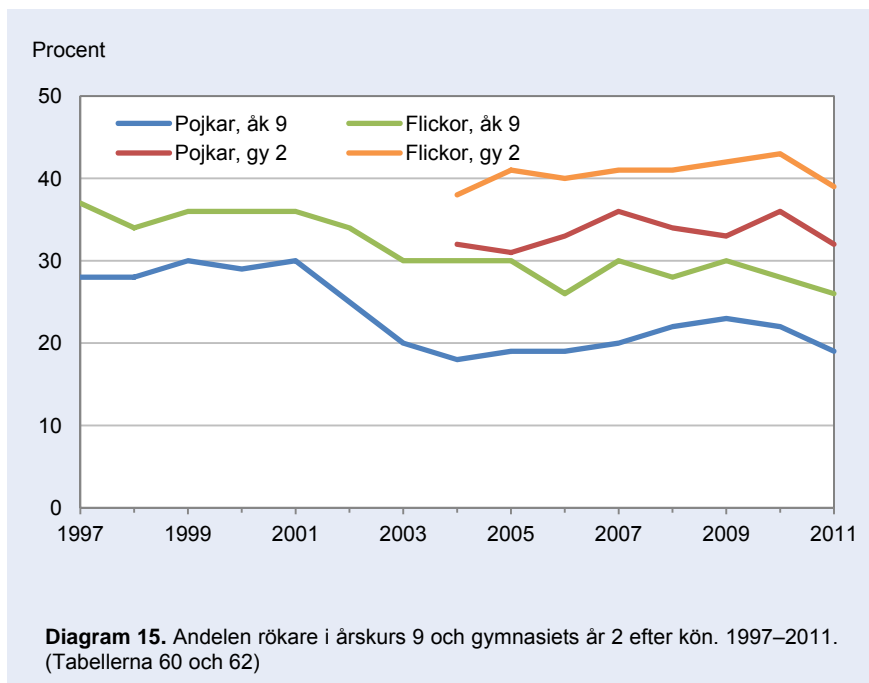
De första åren efter att de nya frågeformuleringarna infördes, 1997–2001, låg andelen rökare på en relativt sett oförändrad nivå såväl bland pojkar som bland flickor i årskurs 9 (diagram 15, tabell 60). Till följd av den ändrade frågeformuleringen var nivån dock högre jämfört med perioden innan förändringen. (Förändringen innebar sannolikt att de som ”röker sällan” lättare besvarade den nya frågan jakande.) Efter 2001 minskade andelen rökare kraftigt.

Mellan 2001 och 2004 minskade andelen rökare bland pojkarna från 30 till 18 procent och bland flickorna från 36 till 30 procent. Åren därefter och fram till 2009 skedde en svag ökning bland pojkarna i årskurs 9, medan andelen rökare i tidsperspektivet var relativt oförändrad bland flickorna i motsvarande årskurs. I 2010 års undersökning minskade rökningen återigen något, både bland pojkarna och bland flickorna, och i 2011 års undersökning fortsatte nedgången i årskurs 9 med några procentenheter.

Även i gymnasiets år 2 har andelen rökare varit relativt oförändrad sedan 2004 (tabell 62) men alla år på en högre nivå än i årskurs 9. Liksom i årskurs 9 är det fler flickor än pojkar som röker i gymnasiet.

I tabellerna 60 och 61 redovisas hur ofta eleverna i årskurs 9 röker. Sett över hela perioden har andelen elever som svarat att de röker dagligen visat en minskande tendens bland både pojkar (8% 1997 och 5% 2011) och bland flickor (13% 1997 och 8% 2011). Under mätperioden 1997–2008 var det ungefär dubbelt så många flickor som pojkar som rökte dagligen. Under de följande två åren minskade skillnaden mellan könen något. I årets undersökning

har denna minskning emellertid avstannat och daglig rökning är, liksom rökningen i stort, fortfarande vanligare bland flickor än bland pojkar.

Daglig rökning har också, alltsedan den första gymnasieundersökningen gjordes, rapporterats i högre utsträckning i gymnasiet än i årskurs 9 (tabell 62). De fem procent av pojkarna och åtta procent av flickorna som svarade att de rökte dagligen i årskurs 9 motsvarades av åtta respektive 13 procent i gymnasiet.

Sluta röka

Till de elever som uppger att de röker dagligen eller nästan dagligen ställs, sedan ett år tillbaka, följdfrågan om de vill sluta röka. I tabellerna 65 och 66 kan man se att de flesta av dessa elever ville sluta att röka (mellan ca 75–90%). Omkring en tredjedel av rökarna uppgav att de ville sluta utan dröjsmål och ytterligare 40–60 procent vill sluta i framtiden. Inga större skillnader syntes mellan grundskolelever och gymnasister, men sammantaget var det något fler flickor än pojkar som ville sluta röka.

Vattenpipsrökning

År 2009 ställdes för första gången frågor om vattenpipsrökning i skolundersökningarna. Att frågan lades till berodde på att allt fler aktörer på området uppmärksammade vattenpipsrökning och att det därför blev påtagligt att detta var ett område där det saknades kunskap. Då frågan endast ställts tre år går det inte att säga något om utvecklingen, men det går att få en uppskattning om hur vanligt det är att röka vattenpipa.

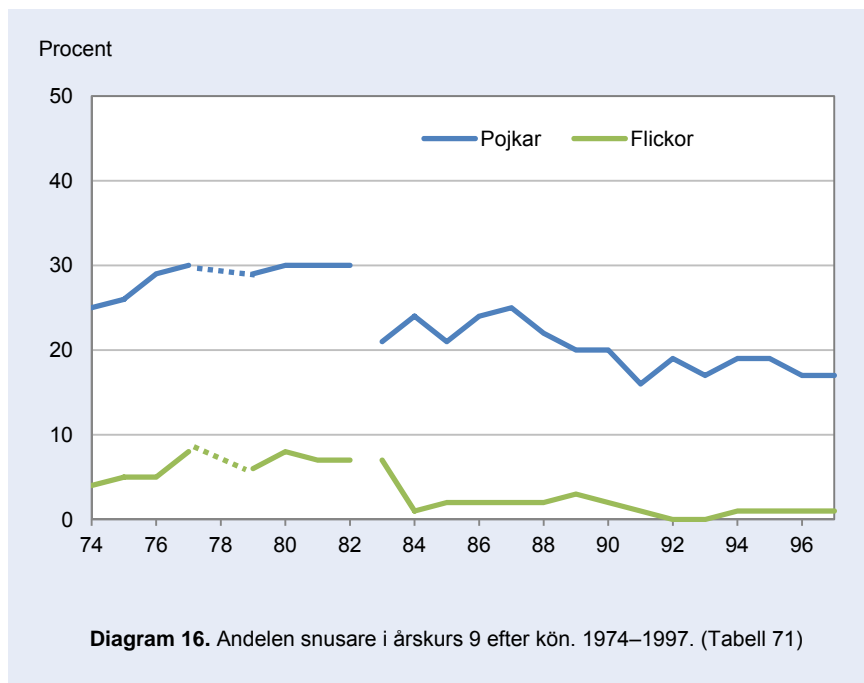
I årets undersökning svarade 40 procent av pojkarna och 38 av flickorna i årskurs 9 någon gång har rökt vattenpipa (tabell 67). I gymnasiet var det än vanligare. Bland såväl pojkarna som flickorna i gymnasiet hade ungefär 60 procent rökt vattenpipa (tabell 68). Bland såväl grundskole- som gymnasie-eleverna var det vanligast att vattenpipa med nikotin använts. Dock var det många av eleverna som inte visste om vattenpipan de rökt innehållit nikotin eller ej.

Av tabell 69 och 70 framgår det att de flesta av eleverna som rökt vattenpipa har gjort det vid relativt få tillfällen. Jämfört med de tobakskonsumenter som röker cigaretter och/eller snusar är vattenpipsrökning således ett beteende av mer sporadisk karaktär. Få elever uppger att de röker vattenpipa någon gång i veckan (1–2%). I såväl årskurs 9 som gymnasiet svarade däremot ungefär var tionde elev att de rökt vattenpipa någon gång i månaden eller oftare (någon gång i månaden – någon gång i veckan).

Snusning

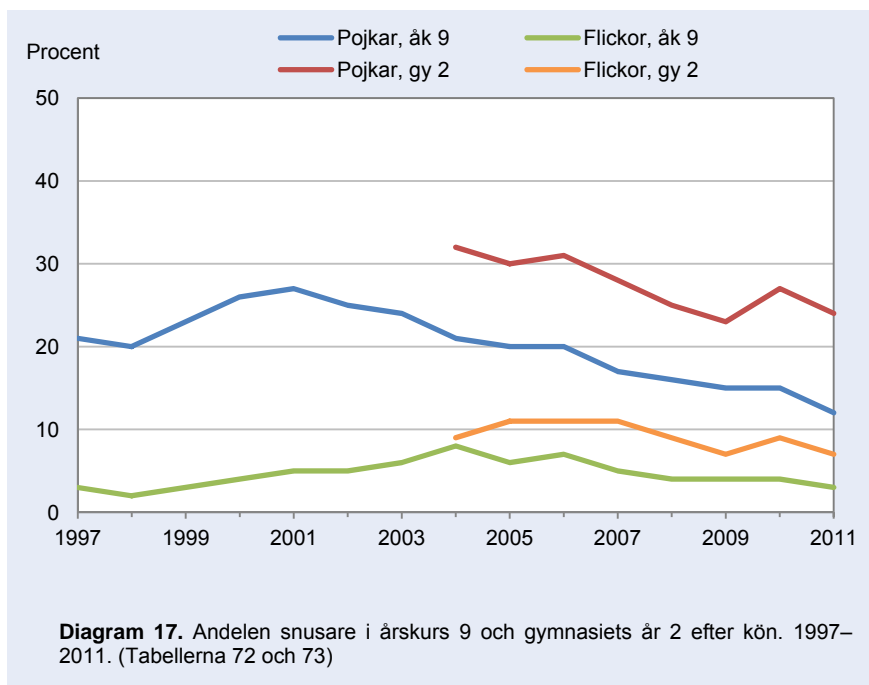
På samma sätt som för frågorna om rökning har snusfrågan genomgått förändringar genom åren. I samband med revideringen 1983 formulerades frågan om. Fram till och med 1982 handlade ja-alternativen om antalet gånger eleverna snusade per dag, men från och med 1983 gällde ja-alternativen hur många dosor de snusade per vecka. Hur denna ändring påverkat jämförbarheten är svårt att uppskatta, men man kan anta att minskningen av antalet snusare bland pojkarna mellan mättillfällena åtminstone delvis förklaras av förändringen av frågan.

Efter hand visade det sig emellertid att eleverna saknade ett svarsalternativ motsvarande det som finns för frågan om rökning, d v s ”Nej, har bara prövat”. I 1991 års formulär infördes därför ett sådant svarsalternativ varför jämförelser med resultaten från tidigare år måste göras med försiktighet. I 1997 års studie prövades en ny konstruktion av frågan om snusning så att den på samma sätt som för rökning också visar frekvensen av beteendet. Här kunde effekten av förändringen hållas under kontroll genom att två formulär användes vid datainsamlingen (se avsnittet Undersökningen och rapporten).

År 1974 snusade en fjärdedel av pojkarna och fyra procent av flickorna i årskurs 9 (tabell 71 och diagram 16). Tre år senare hade andelen pojkar som snusade ökat till 30 procent och låg sedan kvar på denna nivå fram till det att frågan förändrades 1983. Andelen flickor som snusade låg under hela denna period runt sju procent. Efter att den nya frågeformuleringen infördes 1983 uppmättes snusningen till en lägre nivå bland pojkarna (21%), men fortsatte ligga runt sju procent bland flickorna. Året därefter sjönk andelen snusare bland flickorna och låg, fram till 1997, någonstans mellan noll och tre procent. Bland pojkarna varierade andelen något under perioden 1983–1997, men den övergripande utvecklingen var att snusandet minskade bland pojkarna i årskurs 9.

I tabell 72 och diagram 17 redovisas andelen snusare mellan åren 1997–2011 samt uppgifter om hur ofta respondenterna snusar. Frågeförändringen 1997 medförde att andelen snusare uppmättes till något högre nivåer jämfört med tidigare frågeformulering. Under de första tre åren var andelen snusare bland pojkarna drygt 20 procent för att sedan öka till 27 procent 2001. Sedan dess har andelen snusare minskat kontinuerligt och uppgick 2011 till 12 procent. Bland flickorna ökade andelen snusare i början på 2000-talet, från tre procent 1997 till åtta 2004. Sedan dess har flickornas snusning minskat och andelen ligger nu åter på samma nivå som 1997 (3%).

Även bland gymnasieelever har snusningen varit mer utbredd bland pojkar än bland flickor (tabell 73). Mellan åren 2004 och 2007 uppgick andelen snusande pojkar till cirka 30 procent. Därefter minskade andelen snusare något och har under de senaste åren pendlat kring en något lägre nivå (runt 25%). Andelen snusande flickor i gymnasiet har uppgått till cirka tio procent under hela mätperioden.

Flickor som snusar, både i årskurs 9 och i gymnasiet, snusar i huvudsak på fest eller ibland, medan pojkar i vidare utsträckning snusar mer frekvent. Bland pojkar har daglig eller nästan daglig snusning varit vanligast under hela mätperioden fram tills i år då en lika stor andel av de pojkar som snusar, svarar att de bara snusar "ibland" eller "på fest" som "dagligen" eller "nästan dagligen". Bland pojkar i gymnasiet är det dock fortfarande daglig eller nästan daglig snusning som uppges i störst utsträckning hos snusare.

Total tobakskonsumtion

Alltsedan 1971, det vill säga under hela den period skolundersökningen genomförts i årskurs 9 har rökningen varit mer utbredd bland flickorna. Inte desto mindre har pojkarna snusat i större utsträckning och tittar man på den totala tobakskonsumtionen utgjorde pojkarna därför under perioden från 1984, då rök- och snusfrågorna kunde jämföras, fram till 1989 den största

gruppen. Sistnämnda år, då snusningen börjat minska bland pojkarna, var skillnaden sålunda mindre än tidigare, och sedan dess har skillnaderna mellan pojkarna och flickorna varit relativt små. I de senaste undersökningarna syns åter en viss skillnad i den totala tobakskonsumtion, och nu ligger flickorna, även beträffande total tobakskonsumtion, på en något högre nivå än pojkarna. I årets undersökning var det 23 procent av pojkarna och 27 av flickorna som rökte och/eller snusade (tabell 76). Då vattenpipa, som ovan nämnts, mestadels är något som används vid betydligt mer sporadiska tillfällen än cigaretter och snus, klassificeras de elever som enbart använder vattenpipa inte som tobakskonsumenter i detta avseende.

I gymnasiet år 2 har skillnaden mellan pojkarna och flickorna, vad avser den totala tobakskonsumtionen, varit små under hela mätperioden. I den senaste undersökningen var det 41 procent, både av pojkarna och av flickorna, som antingen rökte och/eller snusade (tabell 77).

Mönstret i tobakskonsumtionen har, bland flickorna i årskurs 9, sett likadant ut under hela perioden 1984–2011. Vanligast har det varit att flickorna svarat att de enbart röker. En liten andel av flickorna har uppgett att de både röker och snusar och en mycket liten andel har svarat att de enbart snusar. Utseendet på de jämgamla pojkarnas tobakskonsumtion har däremot förändrats under samma period. I mitten av 1980-talet rapporterades det bland pojkarna att det var vanligast att enbart snusa. I och med frågeförändringen 1997 blev flera av de respondenter som tidigare klassificerats som ”enbart snusare” i stället klassificerade som ”blandkonsumenter av tobak” – det vill säga tobakskonsumenter som både röker och snusar. Detta följdes av att blandkonsumtion blev den form av tobakskonsumtion som, fram till och med 2007, oftast rapporterades bland pojkarna medan antalet respondenter som svarade att de enbart snusade var minst förekommande. I 2008 års undersökning ökade andelen pojkar som svarade att de enbart röker och i den senaste undersökningen var den vanligaste formen av tobakskonsumtion, bland såväl pojkarna som flickorna i årskurs 9, att enbart röka (tabell 76).

Det första året undersökningen gjordes i gymnasiet var det, bland pojkarna, lika vanligt att enbart röka som att enbart snusa. Detta förhållande har förändrats och i den senaste undersökningen var det fler pojkar som svarade att de enbart röker och färre som svarade att de enbart snusar. Det har emellertid under de senaste fem åren varit ungefär lika vanligt att pojkarna enbart röker som att de både röker och snusar. Bland flickorna i gymnasiet har det, liksom i årskurs 9, under hela mätperioden varit vanligast att enbart röka (tabell 77).

Anskaffningen av tobak

Sedan januari 1997 är det enligt lag inte tillåtet att sälja tobak till ungdomar under 18 år. Således skall det inte vara möjligt för eleverna i årskurs 9 att

själva köpa cigaretter eller snus. Frågan om hur man skaffar tobak infördes i 1997 års undersökning. Det är alltså okänt hur den nya lagen påverkat andelen elever i årskurs 9 som själva köper tobak. Det kan emellertid konstateras att för en majoritet tobakskonsumenter i den här åldersgruppen är det fortfarande möjligt att själva köpa cigaretter eller snus.

Tabell 78 visar svarsfördelningen (bland dem som röker) på frågan ”Hur får du vanligen tag på cigaretter?”. Åren 1997–2005 var det drygt 50 procent av såväl flickorna som pojkarna som uppgav att de själva köpt cigaretter. I de senaste årens undersökningar har det skett en minskning, men andelen som köper cigaretter själva är fortfarande relativt hög och 2011 var det 37 procent av pojkarna och 34 procent av flickorna som uppgav detta. Till följd av att allt färre köper cigaretterna själva har den vanligaste källan nu istället blivit kamraterna.

Av naturliga skäl (en del av eleverna i gymnasiet år två har fyllt 18 år när undersökningen görs) är det vanligare bland gymnasieeleverna att köpa tobak själva. Inte desto mindre har andelen elever som köper cigaretter själva minskat sedan undersökningen inleddes. År 2004 var det 76 procent av pojkarna och 72 procent av flickorna som uppgav att de köpte cigaretter själva. Motsvarande siffror i den senaste undersökningen var 65 respektive 57 procent (tabell 79).

I tabell 80 redovisas svarsfördelningen (bland dem som snusar) på frågan ”Hur får du vanligen tag på snus?”. Även för snus har andelen som köper själv minskat mellan åren 1997–2011, vilket särskilt syns det senaste året. I stället för att köpa snus själva var det vanligaste anskaffnings sättet i årets undersökning att få snus av kamrater (detta uppgavs av 60% av pojkarna och 79% av flickorna).

Bland de snusande pojkarna i gymnasiet var det 67 procent som uppgav att de köpte sitt snus själva. För pojkarna var detta också det vanligaste sättet att få tag på snus. Motsvarande andel för flickorna som snusar var 50 procent (tabell 81). Bland flickorna i gymnasiet år 2 var det vanligast att få snus från kompisar (56%).

I tabell 82 kan man se att det var vanligast att eleverna i årskurs 9 köper cigaretter i kiosker. Omkring 80 procent av de elever som uppgett att de köper cigaretter själva hade gjort detta i kiosker. De andra försäljningsställena var påtagligt mindre förekommande som källa till cigaretterna. Även för rökarna i gymnasiet var ”kiosk” det vanligaste svaret på frågan, men skillnaden mot de andra inköpsställena var inte lika stor som bland eleverna i årskurs 9 (tabell 83). På grund av ett tryckfel i årets frågeformulär kan inköpsställen för snus inte redovisas för 2011. Resultaten från undersökningarna 2003–2010 visar dock att snus och cigaretter oftast inhandlas på samma typ av ställen.

Tobakskonsumtion och konsumtion av andra medel

Som tidigare nämnt är det inte ovanligt att flera typer av riskbeteenden påträffas hos samma individ. Tobaksbruk är emellertid ett riskbeteende som förekommer relativt ofta och följaktligen pekar tobaksbruk inte med nödvändighet på konsumtion av andra medel. För att belysa hur sambanden mellan tobakskonsumtionen och konsumtionen av andra medel ser ut, har eleverna delats in i två kategorier. Den ena utgörs av dem som röker och/eller snusar och den andra gruppen består av dem som varken röker eller snusar. I tabellerna 86 och 87 jämförs de båda grupperna relaterade till följande variabler: kategorierna 5 och 6 på alkoholkonsumtionsindex (se Undersökningen och rapporten), frekvent intensivkonsumtion av alkohol, låg ålder vid berusningsdebuten, konsumtionen av hembränt respektive smuggelsprit de senaste tolv månaderna, intag av läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte, narkotika- samt sniffningserfarenhet.

I tabellerna 86 och 87 ser man hur tobakskonsumtion och omfattande konsumtion av alkohol samvarierar. Bland eleverna i årskurs 9 var cirka 32 procent av tobakskonsumterna också storkonsumenter av alkohol medan detta enbart rapporterades av tre procent av de elever som varken rökte eller snusade (både pojkar och flickor). Även bland gymnasisterna var skillnaderna stora mellan konsumenterna och icke-konsumenterna av tobak, dock något mindre än i årskurs 9. Orsaken till att sambandet är svagare är sannolikt att hög alkoholkonsumtion i sig är vanligare i gymnasiet.

Även när det gäller tobakskonsumtion och berusningsbenägenheten finns ett påtagligt samband såväl i årskurs 9 som i gymnasiets år 2. Bland dem som röker och/eller snusar uppgav 51 procent av grundskoleeleverna och 68 procent av gymnasisterna att de intensivkonsumerar alkohol en gång i månaden eller oftare, att jämföra med åtta respektive 26 procent bland dem som varken röker eller snusar i årskurs 9 respektive gymnasiets år 2.

Det finns också ett samband mellan tobakskonsumtion och tidig berusningsdebut. I årskurs 9 var det cirka 30 procent av eleverna som röker och/eller snusar som varit berusade vid 13 års ålder eller tidigare. Motsvarande andel var fem procent bland icke-konsumenterna av tobak. Samma samband återfanns i gymnasiets år 2, men något svagare.

De elever som röker och/eller snusar hade också använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte i större utsträckning än dem som inte brukar tobak.

Bland dem som varken röker eller snusar var det få, såväl i årskurs 9 som i gymnasiets år 2, som sniffat (ca 1%), medan motsvarande andel bland tobakskonsumterna var klart högre (ca 8% i både årskurs 9 och i gymnasiet).

Det fanns även ett samband mellan tobakskonsumtion och narkotikaerfarenhet. Bland dem i årskurs 9 som röker och/eller snusar hade cirka 23 procent någon gång prövat narkotika. Motsvarande andel bland icke-konsumenterna av tobak var tre procent. I gymnasiet var motsvarande siffror 33 respektive fem procent.

Tobakskonsumtion och vissa andra variabler

I tabellerna 88 och 89 redovisas sambanden mellan tobakskonsumtion och variabler såsom skoltrivsel, skolk, problem på grund av alkoholkonsumtion samt möjligheten att kommunicera med andra.

De allra flesta elever i såväl årskurs 9 som gymnasiets år 2 trivs bra i skolan och skillnaderna mellan de som röker och/eller snusar och de som inte gör det är små. Bland tobakskonsumenterna i årskurs 9 var det i årets undersökning sex procent som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan, jämfört med cirka tre procent av icke-konsumenterna. Förhållandet mellan konsumenter och icke-konsumenter av tobak såg ungefär likadant ut i gymnasiet (ca 4 respektive 2%).

Skillnaderna var större när det gällde skolkning. Bland dem i årskurs 9 som röker och/eller snusar var det cirka 28 procent som svarat att de brukar skolka ett par gånger i månaden eller mer, medan detsamma endast svarades av sex procent av dem som varken röker eller snusar. Samma mönster återfanns bland gymnasisterna, dock var skillnaderna inte fullt så stora.

Som ovan beskrivs, är alkoholvanorna mer utbredda bland tobakskonsumenter jämfört med icke-tobakskonsumenter. Följaktligen har även negativa konsekvenser av den egna alkoholkonsumtionen oftare erfarits i gruppen av tobakskonsumenter (för beskrivning av de olika grupperna av negativa konsekvenser se avsnittet ”Problem i samband med alkoholkonsumtion”). I årskurs 9 var det mellan sex och tio gånger så vanligt att ha upplevt alkoholrelaterade problem bland tobakskonsumenterna jämfört med icke-konsumenterna. Även i gymnasiet återfanns dessa samband.

Det fanns varierande skillnader mellan de tobaksbrukande eleverna och de icke-tobaksbrukande eleverna gällande svårigheter att prata om problem med andra människor. I årskurs 9 skiljde sig grupperna främst åt i frågorna om elevvårdspersonal samt föräldrar som sådana samtalspartners, där de tobaksbrukande eleverna oftare tyckte att det var svårt att prata med dessa personer. Gällande kamrater var förhållandet det omvända, men skillnaden mellan grupperna var marginell.

Jämfört med årskurs 9 var skillnaderna i gymnasiet mindre mellan de tobaksbrukande och de icke-tobaksbrukande eleverna gällande elevvårdspersonal och föräldrar som samtalspartners. I gymnasiet hade de rökande/snusande eleverna, förutom gällande kamrater, också lättare att prata med ”annan vuxen”, men även där var skillnaden liten.

Regionala skillnader

Bland pojkarna var det små regionala skillnader i såväl årskurs 9 som i gymnasiet år 2 när det gäller rökning, dock kan sägas att andelen var något högre i årskurs 9 i Skåne län (tabellerna 129 och 130). Även bland flickorna var skillnaderna mellan regionerna små och även här var andelen rökare högst i Skåne län.

Vad avser snusning har det varit små skillnader bland pojkarna, i såväl årskurs 9 som i gymnasiet år 2, mellan de olika regionerna under hela mätperioden. Även bland flickorna har skillnaderna varit små, med ett undantag; att snusa har under hela mätperioden varit klart vanligare bland flickor i norra Sverige jämfört med flickor i övriga delar av riket.

Narkotika

Alltsedan slutet av 1960-talet har narkotikamissbruket betraktats som ett allvarligt samhällsproblem i Sverige. Det är också sedan denna tid som utvecklingen undersökts på ett mera systematiskt sätt, till exempel genom undersökningarna av skolelevers drogvanor.

Avsnittet inleds med en redovisning av andelen elever som någon gång använt narkotika samt aktuell narkotikakonsumtion. Därutöver redovisas vad för sorts narkotika eleverna använt, ålder vid debuten samt uppgivet debutpreparat. Efter detta följer en redovisning av från *vem/vilka* samt *var* de elever som använt narkotika, fått tag på narkotikan. Därefter redogörs elevernas uppfattning om narkotikans tillgänglighet och för de elever som ej använt narkotika redovisas andelen som haft möjlighet att pröva.

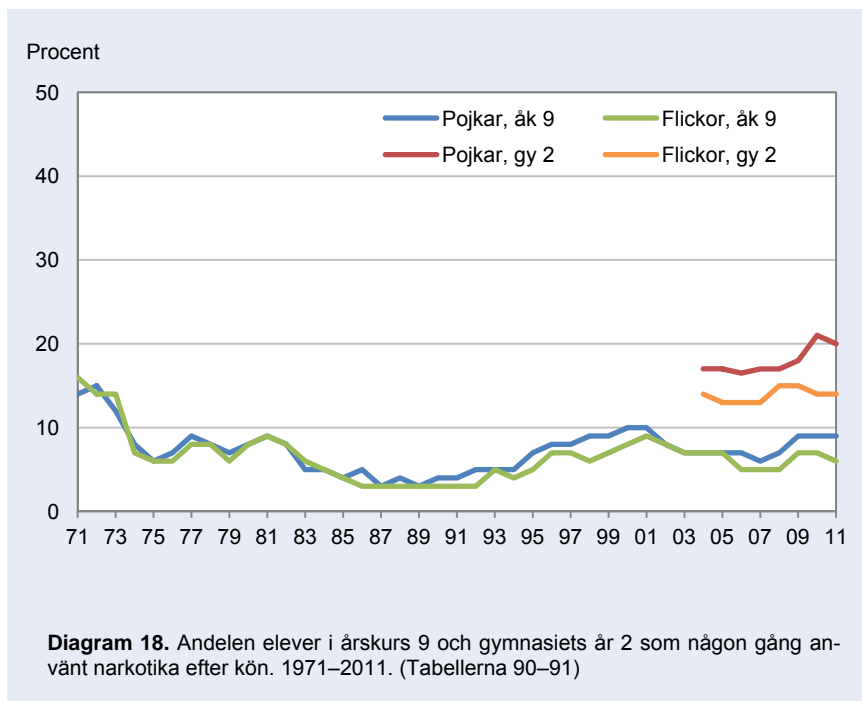
Narkotikaerfarenhet

I diagram 18 och tabell 90 redovisas andelen elever med narkotikaerfarenhet samt andelen som använt narkotika senaste månaden i årskurs 9.

Andelen som någon gång använt narkotika minskade kraftigt under 1970–1980-talen. År 1971 var det cirka 15 procent av eleverna i årskurs 9 som uppgav att de använt narkotika. Tre år senare var motsvarande siffra cirka åtta procent och låg sedan på ungefär samma nivå under resten av 1970-talet. I början av 1980-talet minskade andelen åter och vid senare delen av 1980-talet hade andelen sjunkit till cirka tre procent. Under 1990-talet och fram till år 2001 fördubblades andelen pojkar som prövat narkotika och andelen flickor närmast tredubblades. År 2001 svarade cirka tio procent av pojkarna och flickorna som någon gång använt narkotika. I de följande undersökningarna minskade dock andelen som prövat narkotika och under åren 2005 till 2008 var det cirka sex procent av pojkarna och flickorna som uppgav detta. År 2009 ökade andelen till nio procent bland pojkarna och sju bland flickorna och har därefter, i stort sett, legat stabilt på dessa nivåer.

I gymnasiet är det en större andel som någon gång prövat narkotika jämfört med i årskurs 9 (diagram 18 och tabell 91). I den senaste undersökningen var det 20 procent av pojkarna och 14 procent av flickorna som använt narkotika. Bland flickorna har andelen legat ungefär på den nivån under hela mätperioden, medan nivån stigit något bland pojkarna i de senaste två-tre mätningarna.

Att ha använt narkotika under senaste månaden kan indikera ett relativt frekvent bruk. Detta utifrån resonemanget att det är mer sannolikt att de som är frekventa användare av narkotika också har använt narkotika de senaste 30 dagarna. Ett problem med detta är dock att ju yngre respondenterna är desto

närmre är man deras debut och därmed ökar sannolikheten att denna skedde de senaste 30 dagarna. I detta sammanhang kan det vara värt att påpeka att i den senaste undersökningen i årskurs 9 var det drygt 40 procent av de elever som prövat narkotika som gjorde detta för första gången när de var 15 eller 16 år gamla. Då de flesta som prövar narkotika gör detta en eller ett fåtal gånger kan 30-dagarsmättet alltså överskatta frekvent bruk i en högre grad ju yngre respondenterna är. Dock kan måttet indikera en maximinivå vad gäller frekvent bruk i gruppen.

I årskurs 9 var andelen elever som rapporterat att de använt narkotika de senaste 30 dagarna högst under perioden 1971 till 1973 (ca 5%). Under 1980-talet, då även livstidsprevalensen var som lägst, var det mycket få elever som använt narkotika den senaste månaden (uppgift saknas för 1984–1985). Under första hälften av 1990-talet var det fortfarande endast omkring en procent som gjort detta, men under åren i slutet av 1990-talet och 2000-talets första hälft ökade dessa värden något för att 2005 uppgå till fyra procent av pojkarna och tre av flickorna. År 2006 ändrades utformningen av frågan vilket tycks ha lett till att en något lägre andel användare. I den senaste undersökningen var det två procent av pojkarna respektive en procent av flickorna som uppgav att de använt narkotika de senaste 30 dagarna.

I gymnasiet var det sex procent av pojkarna och två procent av flickorna som svarade att de använt narkotika de senaste 30 dagarna i den senaste undersökningen. Siffrorna indikerar en ökad användning bland pojkarna i gymnasiet under de senaste åren och jämfört med 2006 då den nya frågan infördes är nivån i år den dubbla bland pojkarna.

Av tabell 92 framgår att cannabis är den absolut mest använda narkotikan bland eleverna i årskurs 9. I början av 2000-talet var det drygt fem procent av eleverna som använt marijuana och/eller hasch. På samma sätt som den totala andelen som använt narkotika sjönk något åren efter 2000, minskade även siffrorna för cannabis under dessa år och fram till och med 2006. I den senaste undersökningen var det cirka sex procent av eleverna i årskurs 9 som använt cannabis. Andelen elever som under perioden uppgivit att de använt någon annan sorts narkotika varierar i huvudsak mellan noll och en procent.

Även när det gäller gymnasieelevernas erfarenhet av olika narkotikapreparat var cannabis den vanligaste formen (tabell 93). I den senaste undersökningen var det 19 procent av pojkarna och 13 av flickorna som uppgav detta. De vanligaste preparaten efter cannabis var bensodiazepiner och amfetamin vilka vardera uppgavs av två procent av eleverna i gymnasiet.

I tabell 94 kan man se att de flesta av dem som använt cannabis har gjort detta en enstaka eller ett fåtal gånger. I årskurs 9 hade runt hälften av pojkarna och flickorna med cannabiserfarenhet gjort detta en till fyra gånger. Även i gymnasiets år 2 var det vanligaste att ha använt cannabis en till fyra gånger (tabell 95).

Tabell 96 visar andelen elever (av dem som använt narkotika) som under åren 1989–2011 använt enbart cannabis, enbart annan narkotika samt både och. Andelarna varierar relativt mycket mellan olika år. Bastalen (de som använt narkotika) i tabellen är låga och andelen ”ej svar” mycket varierande, vilket försvårar tolkningen av resultaten, men det är ändå tydligt att cannabis är den narkotika som flest har erfarenhet av. Även bland gymnasieeleverna är det vanligast att enbart ha använt cannabis (tabell 97).

Det går inte att utesluta att elever som använt nya typer av preparat, ofta kallade designerdroger eller research chemicals (RC), som vid användandet inte varit narkotikaklassade, på ett följdriktigt sätt kan ha svarat ”nej” på frågan om de använt narkotika. Med reservation för ökad risk för mörkertal beträffande sådana preparat, var andelen som uppgett att de använt någon typ av designerdrog eller RC sammanlagt mindre än en halv procent, både i årskurs 9 och i gymnasiet.

Debutålder och debutpreparat

Frågan om debutålder har genomgått ett antal förändringar vilket gör den svår att jämföra över tid. Mellan åren 1989 och 1999 fick eleverna själva ange åldern för sin narkotikadebut, medan de fick ange debutålder genom att kryssa för förbestämda alternativ under perioden 2000 till 2006. År 2007 ändrades frågorna tillbaka till att eleverna själva får uppge sin ålder.

Ytterst få elever har prövat narkotika före 14 års ålder. År 2011 uppgick de till två procent bland pojkarna i årskurs 9 och en procent bland flickorna. Motsvarande andel i gymnasiet år 2 var en procent bland pojkarna och noll procent bland flickorna (tabell 98). Under hela mätperioden har andelen legat stabilt på den nivån vilket antyder att debutåldern vad gäller narkotika inte sjunker.

I årskurs 9 har de som använt narkotika fått besvara frågan ”Vilket slag av narkotika använde du första gången?”. Liksom ovan beskrivs beträffande tabell 96 (användning av enbart cannabis/enbart annan narkotika/både och) är trenderna i tabell 99 något svårtolkad då andelen ”ej svar” är relativt hög och varierande. Trots detta går det, gällande hela mätperioden, att konstatera att en klar majoritet av dem som prövat narkotika debuterat med en cannabisprodukt (hasch eller marijuana). År 2011, då tio respektive 20 procent av de pojkar och flickor som provat narkotika inte besvarade frågan, var det trots detta bortfall alltså 79 respektive 72 procent som svarade att de debuterat med antingen hasch eller marijuana.

Även i gymnasiet var det en klar majoritet som debuterat med cannabis. Bland gymnasieeleverna var det interna bortfallet lägre än i årskurs 9 och 2011 var det runt 90 procent av eleverna som provat narkotika som uppgav att cannabis var det preparat de först (och ev. enbart) provat (tabell 100).

Regionala skillnader

Genom att slå ihop svaren från tre års undersökningar kan resultaten redovisas uppdelade på regioner, vilket görs i form av så kallade glidande medelvärde (de senaste resultaten slås samman med resultaten från de två föregående årens resultat). Regionerna består av Stockholms län, Skåne län, Västra Götaland, samt övriga landet uppdelade i tre regioner – södra, mellersta och norra Sverige (se avsnittet *Urval*).

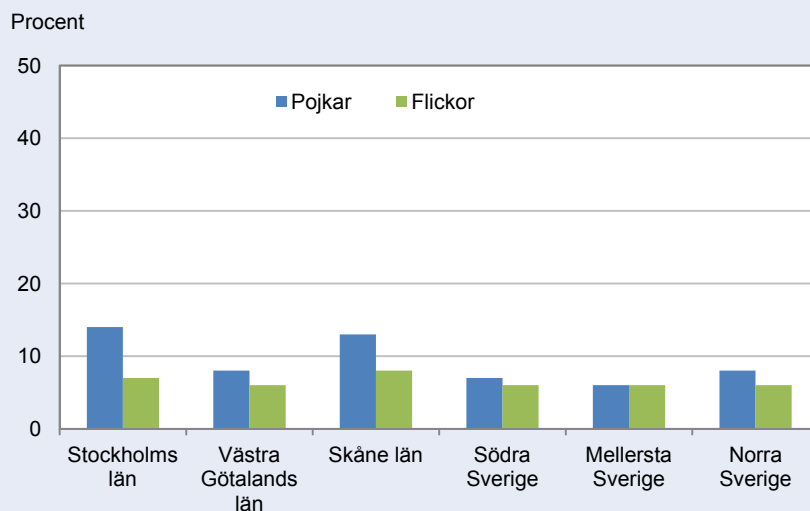

Diagram 19. Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika, efter kön i olika regioner i Sverige. Medeltal för perioden 2009–2011. (Tabell 129)

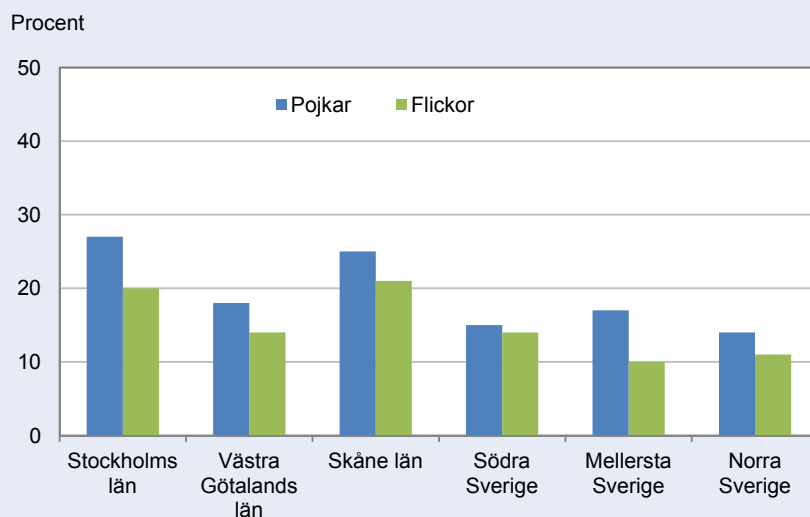

Diagram 20. Andelen elever i gymnasiets år 2 som någon gång använt narkotika, efter kön i olika regioner i Sverige. Medeltal för perioden 2009–2011. (Tabell 130)

Bland pojkar i årskurs 9 återfanns högsta andelen som provat narkotika i Stockholms län. Nivån var emellertid enbart marginellt högre än i Skåne och bland flickor återfanns den högsta andelen i Skåne län (tabell 129). Skillnaderna var större mellan pojkar i olika delar av landet jämfört med flickor där andelarna låg på ungefär samma nivåer. Andelen pojkar som hade narkotikaerfarenhet var, Skåne undantaget, ungefär dubbelt så stor i Stockholms län jämfört med de övriga delarna av Sverige.

Bland gymnasieeleverna var, liksom i årskurs 9, narkotikaerfarenheten mest utbredd i Stockholms län gällande pojkar och i Skåne län gällande flickor (tabell 130). I gymnasiet år 2 återfanns emellertid större skillnader i erfarenheter av narkotika mellan flickor i olika delar av Sverige, än i årskurs 9.

Anskaffning av narkotika

De elever som provat narkotika tillfrågades även om från *vem/vilka* de fått tag på narkotikan (tabell 105). I såväl årskurs 9 som gymnasiet år 2 var kompisar den vanligaste källan till narkotika. I årskurs 9 var det knappt 60 procent av eleverna som använt narkotika som uppgav att de fick tag i narkotika från kompisar. I gymnasiet var motsvarande andel drygt 65 procent. Näst vanligaste var att få tag i narkotika av en bekant, vilket i årskurs 9 uppgavs av ungefär en tredjedel så många som de som hade kompisar som källa.

Även en fråga om *var* de fått tag i narkotikan ställdes (tabell 106). Bland pojkarna svarade knappt 30 procent att de fått tag på narkotikan på eller i en "Gata, park etc." och lika många svarade "På annat sätt". Bland flickor var det vanligast att ha fått tag på narkotika hemma hos en kompis (41%). I gymnasiet var detta det vanligaste svaret bland såväl pojkar som flickor. Drygt 40 procent av eleverna (både pojkar och flickor) i gymnasiet hade fått tag i narkotikan hemma hos en kompis.

Ofta framhålls internet som en källa till narkotika, inte minst för unga. Bland de elever i årskurs 9 som provat narkotika svarade tre procent att de fått tag på narkotika "på internet" (5% bland pojkarna, 1% bland flickorna). I gymnasiet var motsvarande andel fem procent (pojkar: 7%, flickor: 4%). Dessa nivåer bekräftar således inte denna tes. Det går emellertid inte att utesluta att en större andel av de elever som utgör källan "kompis" i sin tur kan ha beställt narkotikan via internet och att internet därigenom utgör "ursprungskällan" i högre grad.

Möjlighet och benägenhet att prova narkotika

Enligt vad som framkommit i tidigare avsnitt är det relativt få elever som någon gång använt narkotika. Detta hindrar naturligtvis inte att även den stora majoritet som aldrig gjort detta är av betydande intresse. De frågeställningar

som då i första hand är aktuella gäller lusten och möjligheten att prova narkotika.

Fram till och med 1982 ställdes frågan: ”Har du någon gång blivit erbjuden eller på annat sätt haft möjlighet att pröva narkotika?” I 1983 års studie ändrades frågan och sedan dess lyder den: ”Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?”. De siffror som skolöverstyrelsen redovisade under åren 1983 till 1985 har emellertid det totala antalet elever som bastal och kan därför inte jämföras med dem som redovisas i tabell 101 där bastalen utgörs av dem som aldrig använt narkotika. Siffrorna för åren 1983–1985 har därför utelämnats vid redovisningen.

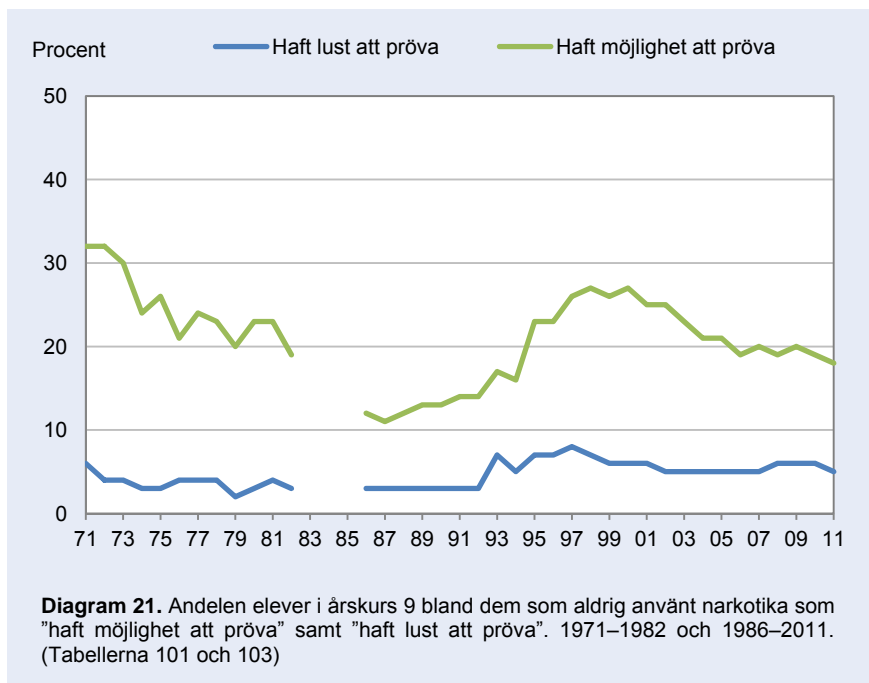
År 1971 var det omkring 30 procent av de elever i årskurs 9 som aldrig använt narkotika som uppgav att de blivit erbjudna – eller på annat sätt haft möjlighet att pröva narkotika (tabell 101 och diagram 21). Denna andel sjönk under 1970-talet och fram till 1987 då elva procent av eleverna svarade att de haft möjlighet att pröva narkotika. Om detta, helt eller delvis, var en effekt av frågans omformulering är svårt att säga. Förändringen är emellertid överensstämmande med förändringen i andelen elever som använt narkotika och det är därför troligt att det verkligen skedde en viss minskning.

I slutet av 1980-talet inleddes en ökning som fortgick till år 2000 då cirka 27 procent uppgav att de haft möjlighet att pröva narkotika. Därefter minskade andelen åter och 2011 var det 18 procent av dem som inte använt narkotika som hade haft möjlighet att pröva narkotika. Med några få undantag är förändringarna påfallande samtidiga och likartade för bägge könen.

Andelen elever i gymnasiet år 2 som haft möjlighet att pröva narkotika var något högre än i årskurs 9 (tabell 102). Jämfört med startåret för gymnasieundersökningen (2004) då 37 procent av pojkarna och 36 procent av flickorna svarade att de haft en sådan möjlighet, ligger andelen i årets undersökning på en lägre nivå, 33 procent av pojkarna och 30 procent av flickorna svarade i år detsamma. Trots denna minskning är det således fortfarande relativt många, såväl i årskurs 9 som i gymnasiet, som haft möjlighet att pröva narkotika, men avstått. Detta indikerar att lusten att pröva saknas. Sedan undersökningens start har även en fråga om detta ställts.

I tabell 103 och diagram 21 redovisas andelen elever bland dem som inte provat narkotika, som har haft lust att pröva. När undersökningarna startade 1971 var attityden mot narkotika något mindre restriktiv än den var under hela 1980-talet. Då var andelen (bland dem som aldrig använt narkotika) som svarat att de haft lust att pröva narkotika 2–3 procent och andelen tveksamma 4–5 procent. Det fanns knappast någon könsskillnad avseende lusten att pröva narkotika.

Några år in på 1990-talet skedde dock en förändring, främst bland flickorna. Under slutet av 1990-talet, och bland flickorna en bit in på 2000-talet, ökade

andelen som uppgav att de haft lust att pröva narkotika. Under de senaste åren har andelen åter varit något lägre och 2011 var det fem procent i årskurs 9 som svarade att de haft lusten att pröva. Även i gymnasiet var det ovanligt att vilja pröva narkotika. Av dem som aldrig provat narkotika var det endast åtta procent av pojkarna och sex av flickorna som svarade att de ville detta (tabell 104).

Narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel

Som tidigare nämnts påträffas flera typer av riskbeteenden ofta hos samma individ, vilket berättar om en allmänt förhöjd riskbenägenhet hos dessa elever. Därmed inte sagt att varje elev som provat en typ av beteende, med nödvändighet behöver ha provat något annat. För att belysa sambanden mellan narkotikaerfarenhet och konsumtionen av andra medel har eleverna i årskurs 9 och gymnasiets år 2 delats in i två kategorier, de som någon gång använt narkotika och de som saknar sådan erfarenhet. I tabellerna 107 och 108 jämförs de båda grupperna med avseende på följande variabler: kategorierna 5 och 6 på alkoholkonsumtionsindex, frekvent intensivkonsumtion av alkohol, låg ålder vid berusningsdebuten, konsumtionen av hembränt respektive smuggelsprit de senaste tolv månaderna, intag av läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte, tobakskonsumtion samt sniffningserfarenhet.

Tabellerna visar att det finns ett starkt samband mellan narkotikaerfarenhet och ett flertal andra problembeteenden. Den starkaste samvariationen syns mellan narkotikaerfarenhet och erfarenhet av att ha sniffat. Som beskrivs under rubriken *Sniffning* nedan, har sniffandet legat på förhållandevis låga nivåer på senare år (runt 5% i såväl årskurs 9 som i gymnasiet). När erfarenhet av sniffning undersöks bland dem som har – respektive inte har narkotikaerfarenhet uppmäts emellertid andelen elever som sniffat till hela 29 procent bland dem som provat narkotika jämfört med enbart en procent bland dem som inte provat narkotika. Det var med andra ord 29 gånger vanligare att påträffa en elev som sniffat i gruppen av elever som också provat narkotika jämfört med den övriga gruppen. I gymnasiet hade 18 procent av eleverna med narkotikaerfarenhet sniffat jämfört med en procent även där, av de elever som inte provat narkotika. Sambandet var särskilt starkt bland flickorna, både i årskurs 9 och i gymnasiet. Generellt sett är sniffningen, liksom narkotikaanvändningen, emellertid något mer utbredd bland pojkarna (se separat avsnitt nedan).

Ett starkt samband finns också mellan narkotikaerfarenhet och omfattande konsumtion av alkohol. Bland eleverna i årskurs 9 var cirka 40 procent av de som provat narkotika storkonsumenter av alkohol och bland dem som inte använt narkotika knappt tio procent. Även bland gymnasisterna var skillnaderna stora mellan dem med och utan narkotikaerfarenhet, dock inte lika stora som i årskurs 9. Orsaken till detta är sannolikt att hög alkoholkonsumtion inte är lika avvikande i gymnasiet som i årskurs 9 varför sambandet med ett annat avvikande beteende, i detta fall att ha provat narkotika, blir svagare.

Även när det gäller narkotikaerfarenhet och berusningsbenägenheten fanns ett påtagligt samband i såväl årskurs 9 och gymnasiets år 2. Bland dem som använt narkotika uppgav 56 procent av grundskoleeleverna och 75 procent av gymnasisterna att de intensivt konsumerar alkohol en gång i månaden eller oftare, jämfört med 16 procent bland övriga elever i årskurs 9 och 37 procent bland gymnasieeleverna.

Det fanns också ett samband mellan narkotikaerfarenhet och tidig berusningsdebut. I årskurs 9 var det drygt 45 procent av eleverna som använt narkotika som varit berusade före 14 års ålder. Motsvarande andel bland dem som inte använt narkotika var åtta procent. Samma samband återfanns i gymnasiets år 2, men något svagare.

Även sambandet mellan narkotikaanvändning och konsumtionen av hembränt och smuggelsprit var starkt. Runt 65 procent av grundskoleeleverna och 70 procent av gymnasieeleverna med narkotikaerfarenhet hade druckit smuggelsprit under de senaste tolv månaderna, jämfört med 23 respektive 36 procent bland dem utan narkotikaerfarenhet.

I såväl årskurs 9 som i gymnasiet var det runt 20 procent av eleverna som använt narkotika som också någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Motsvarande andel bland dem som inte provat narkotika var tre respektive fyra procent i årskurs 9 och i gymnasiet.

Även konsumtionen av tobak, i form av rökning och/eller snusning, var betydligt vanligare bland de elever som använt narkotika än bland dem som saknade sådan erfarenhet. Skillnaden var klart störst i årskurs 9.

Narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler

I tabellerna 109 och 110 redovisas sambanden mellan narkotikaerfarenheten och variabler såsom skoltrivsel, skolk, problem på grund av alkoholkonsumtion samt möjligheten att prata om personliga problem med andra.

De allra flesta av eleverna i såväl årskurs 9 som gymnasiet år 2 trivs i skolan (85% i årskurs 9 och 89% i gymnasiet uppger att de trivs bra eller mycket bra i skolan). Andelen som trivs ganska eller mycket dåligt i skolan är således förhållandevis låg såväl bland dem som provat narkotika som bland dem som inte gjort det, ändock finns en viss skillnad mellan grupperna. Bland de elever i årskurs 9 som provat narkotika var det cirka nio procent som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan, bland eleverna som inte provat narkotika var motsvarande andel cirka tre procent. Förhållandet mellan dem med narkotikaerfarenhet och dem utan såg ungefär likadant ut i gymnasiet (ca 5 respektive 2%).

Det fanns också samband gällande skolkning och narkotikaerfarenhet. Bland eleverna i årskurs 9 som använt narkotika var det drygt 30 procent som svarade att de brukar skolka åtminstone ett par gånger i månaden. Bland dem som inte provat narkotika var motsvarande andel tio procent. Samma mönster återfanns bland gymnasisterna, dock var skillnaderna inte fullt så stora.

De mer utbredda alkoholvanorna som de elever som använt narkotika uppvisar återspeglas även när det gäller negativa konsekvenser av att dricka alkohol. De olika negativa konsekvenserna har delats in i fyra olika grupper (se avsnittet "Problem i samband med alkoholkonsumtion") som benämns individuella, relations-, sexuella samt brottsrelaterade problem.

Det var således fler av dem som använt narkotika som upplevt negativa konsekvenser av alkoholkonsumtion än bland dem som inte använt narkotika. I årskurs 9 var det mellan tre och sju gånger så vanligt att ha upplevt alkoholrelaterade problem bland dem med narkotikaerfarenhet jämfört med dem utan sådan erfarenhet. Även i gymnasiet återfanns ett sådant samband, även om skillnaderna alls inte var så stora. Detta kommer sig antagligen av att alkoholkonsumtionen generellt sett är mer omfattande i gymnasiet och hög alkoholkonsumtion inte är ett lika extremt beteende i den åldersgruppen. Det är

följaktligen vanligare att ha upplevt negativa konsekvenser av alkohol bland gymnasieeleverna. En annan förklaring är att eleverna i gymnasiet är äldre och att frågan om alkoholrelaterade konsekvenser rör livstidserfarenhet. Då eleverna är äldre i gymnasiet har de följaktligen haft längre tid på sig att skaffa negativa erfarenheter av sin alkoholkonsumtion.

Andelen elever som uppgav att de har ganska eller mycket svårt att prata, t ex om problem, med förälder eller liknande var högre bland dem som hade erfarenhet av narkotika. Runt var femte pojke och flicka i årskurs 9 som prövat narkotika uppgav att de har svårt att prata med föräldrarna eller annan vuxen de lever med. Motsvarande värde för dem som inte använt narkotika var tolv respektive 16 procent. Även bland gymnasieeleverna återfanns detta mönster. Däremot fanns det inga betydande skillnader mellan grupperna när det gäller möjligheten att prata med annan vuxen.

Bland dem som använt narkotika uppgav 47 procent av pojkarna och 53 av flickorna att det var ganska eller mycket svårt att prata med elevvårdspersonal. Motsvarande siffror för dem som inte använt narkotika var 33 respektive 46 procent och ett liknande mönster fanns bland gymnasieeleverna.

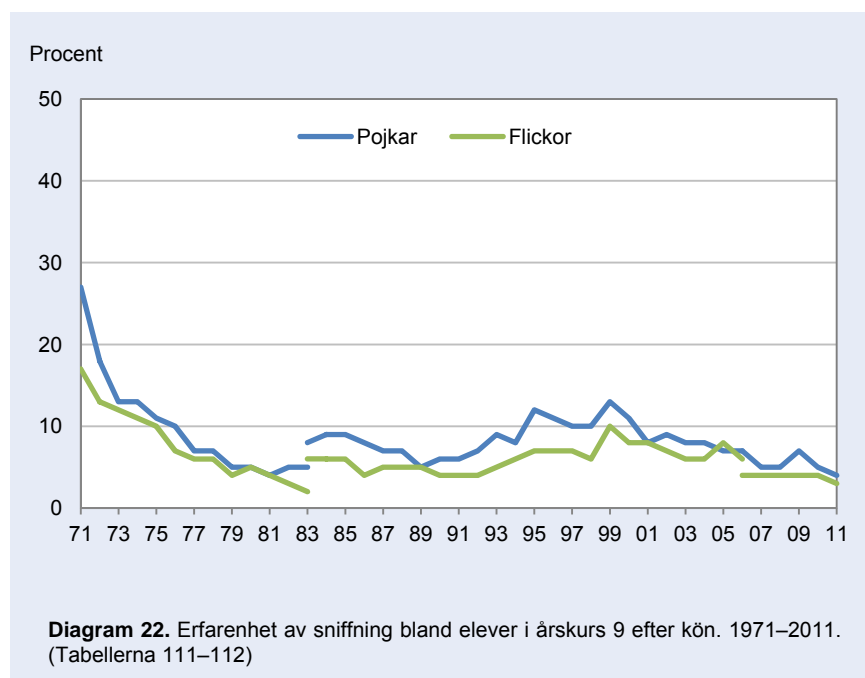
När det gäller kamrater som samtalspartner om problem fanns inga nämnvärda skillnader mellan dem som använt och dem som inte använt narkotika. I årskurs 9 var det något fler elever av dem som använt narkotika som uppgav att de hade svårt att prata med syskon (22 respektive 17% bland pojkarna och 26 respektive 18% bland flickorna), medan skillnaderna i gymnasiet var små.

Sniffning

Under 1950-talet blev det vanligt att sniffa lösningsmedel, d v s lättflyktiga kolväten som thinner, bensin, terpentin och aceton (CAN m fl 1997). Det var främst bland yngre tonåringar som detta uppmärksammades. Under senare år har emellertid olika gaser, så som butan- och propangas, blivit vanliga sniffningsmedel.

Förändringar i frågeformuläret har medfört att data om sniffningsvanorna redovisas i två olika tabeller. Åren 1971–1982 ställdes frågan: ”Sniffar du?”, men ändrades från och med 1983 års undersökning till: ”Har du sniffat någon gång?” I tabell 111 redovisas elevernas erfarenhet av sniffning åren 1971–1983 och i tabell 112 åren 1983–2011. Även 2006 ändrades utformningen av frågan. Utvecklingen för hela perioden sammanfattas i diagram 22, där effekten av ändringarna av frågeformuleringen visas genom att två värden finns för 1983 och 2006 (för pojkarna blev det samma värde med båda formuleringarna 2006, varför det inte syns i diagrammet).

I början av 1970-talet var det betydligt fler elever i årskurs 9 som uppgav att de sniffade jämfört med någon annan period av undersökningen. År 1971 hade 27 respektive 17 procent av pojkarna och flickorna sniffat. Åren därefter minskade sniffningen betydligt och stabiliserades på en förhållandevis låg nivå under flera år (omkring 5%).

Andelen elever som med den nya frågeformuleringen 1983 svarat att de någon gång sniffat, var åtta procent bland pojkarna och sex bland flickorna. Denna nivå var därefter i stort sett oförändrad under 1980-talet för att under 1990-talet öka fram till 1999 då 13 procent av pojkarna och tio av flickorna sniffat. Därefter sjönk värdena och de senaste åren har det varit cirka fem procent som uppgett att de någon gång sniffat.

I gymnasiets år 2 har andelen som sniffat legat relativt stabil runt fem procent under perioden 2004–2011 (tabell 113). Vid de flesta mättillfällena har det varit någon procentenhet mer bland pojkarna som svarat att de har sniffat.

Vid flertalet mättillfällen har det varit en mindre andel av gymnasieeleverna som rapporterat att de sniffat jämfört med eleverna i årskurs 9. Då samma frågor använts i båda åldersgrupperna kan detta tyda på att de ungdomar som har sniffat i högre grad inte studerar vidare efter grundskolan. En annan förklaring kan vara att erfarenheten av sniffning kan vara något som förtigs, faller i glömska eller definieras annorlunda när ungdomarna blir äldre.

Sömnmedel och lugnande medel

I 1986 års studie infördes två frågor som gällde elevernas användning av sömnmedel eller lugnande medel, med respektive utan läkarförskrivning. Den fråga som avsåg läkemedelsanvändning utan läkarrecept hade 1986 och 1987 ytterligare ett svarsalternativ, nämligen ”Ja, annat läkemedel, nämligen...”. Det visade sig att många redovisade bruk av receptfria mediciner vid detta svarsalternativ varför det togs bort fr o m 1988 års undersökning då frågan även formulerades om något. I tabell 115 redovisas därför endast resultaten från och med detta år.

Mellan 1986 och 2003 var det omkring 4–5 procent av eleverna i årskurs 9 som använt sömn- eller lugnande medel förskrivna av läkare (tabell 114). Framförallt bland flickorna kan man skönja en svag ökning de senare åren, men förändringarna är tämligen små.

Under den redovisade perioden fram till och med 1993 var det omkring en procent av pojkarna och två procent av flickorna som svarade att de hade använt respektive medel utan recept (tabell 115). Under nästkommande 10-årsperiod (t o m 2003) var värdena relativt stabila både bland pojkarna (3–4%) och flickorna (ca 5%). Sömnmedel och lugnande medel utan läkarförskrivning var således något vanligare bland flickorna än bland pojkarna.

I samband med 2004 års undersökning ändrades frågan till att endast röra bruket av sömnmedel och lugnande medel av bensodiazepintyp. Jämförelser med tidigare år måste därför göras med försiktighet. Resultaten visar dock

viss överensstämmelse med tidigare år, eftersom 4–6 procent uppgav att de använt sömn- eller lugnande medel med recept och 2–4 procent att de gjort detta utan recept (tabell 116). Siffrorna har legat stabilt på den nivån under hela mätperioden.

Skillnaden mellan årskurs 9 och gymnasiets år 2 var marginell. Detta gällde såväl med som utan recept för de avsedda medlen. I gymnasiet låg nivåerna i samtliga avseenden av sömn- och lugnande medel, enstaka procentenheter högre än i årskurs 9 (tabell 117). Användningen av sömn- eller lugnande medel har också, såväl i årskurs 9 som i gymnasiet, varit aningen mer utbredd bland flickor än bland pojkar sett till hela perioden 2004–2011, men även där har skillnaderna hela tiden varit ytterst små.

Det bör även påpekas att det tycks ha stor betydelse i vilken kontext frågan om användning av bensodiazepiner ställs. När denna typ av medicin används utan läkarordination är det, rent juridiskt, att betrakta som narkotika. Andelen elever som svarade att de använt bensodiazepiner varierar beroende på sammanhanget frågan ställs i, när frågan ställdes till samtliga elever uppgick andelen elever som använt bensodiazepiner utan läkarordination, som visats ovan till mellan tre och fyra procent (tabellerna 116 och 117). När frågan lite senare i formuläret föregicks av frågan huruvida man använt narkotika var det en till tre procent av eleverna som uppgav att de använt någon form av lugnande eller sömntabletter av bensodiazepintyp (tabellerna 92 och 93). Antagligen beror diskrepansen på att eleverna inte ser dessa läkemedel som narkotika även om de saknar läkares ordination.

Läkemedel tillsammans med alkohol

I kommentarerna till den redovisade läkemedelskonsumtionen i 1976 och 1977 års undersökningar framhölls bland annat ”att det inte kan uteslutas att vissa skolungdomar använder läkemedel i berusningssyfte och att intaget ibland kombineras med alkoholkonsumtion”. För att få reda på hur vanligt det är att läkemedel kombineras med alkohol ställdes följande fråga under åren 1979–1982 samt 1986–1994: ”Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?” Från och med 1995 års undersökning formulerades frågan om något till ”Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?” vilket innebär att svaren inte är fullt jämförbara före och efter 1995. Svaren för årskurs 9 redovisas i tabell 118 och för gymnasiets år 2 i tabell 119.

En tydlig könsskillnad kan konstateras när det gäller att kombinera läkemedel med alkohol. År 1979 var det 20 procent av flickorna i årskurs 9 som hade gjort detta jämfört med elva procent av pojkarna i samma årskurs. Det sista året före omformuleringen av frågan, 1994, var det 10 procent av pojkarna

och 21 av flickorna som använt läkemedel tillsammans med alkohol. År 1996 uppgav åtta respektive 17 procent att de använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Sedan mitten av 1990-talet har det skett en nedgång, men skillnaden mellan pojkarna och flickorna har varit relativt oförändrad. I den senaste undersökningen var det tre procent av pojkarna och sex procent av flickorna i årskurs 9 som uppgav att de använt läkemedel i kombination med alkohol i berusningssyfte.

Skillnaderna mellan årskurs 9 och gymnasiet år 2 var mycket små, men det har under hela mätperioden varit något fler bland gymnasieeleverna som använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Precis som i årskurs 9 var det något vanligare bland flickorna. Bland pojkarna var det fem procent och bland flickorna nio. Andelarna har legat stabilt på den nivån under perioden 2004–2011.

Vid en granskning av de läkemedel som eleverna uppgett att de använt kan konstateras att det till drygt hälften rörde sig om receptfria värktabletter (av vilka omkring drygt hälften i sin tur var paracetamolpreparat, t ex Alvedon) som kombineras med alkohol (framgår ej av tabellerna). Många redovisar också olika ibuprofenpreparat (t ex Ipren). Likaså redovisas hostmedicin, astmaspray och p-piller tämligen ofta. Även penicillin var relativt ofta nämnt. Knappt tio procent av de uppgivna preparaten gällde receptbelagda smärtstillande såsom Tramadol. Ytterligare uppgavs olika ADHD-mediciner i cirka fem procent av fallen. I ungefär lika stor utsträckning förekom uppgifter om sömn- och lugnande medel. Mellan eleverna i årskurs 9 och i gymnasiet år 2 syns inga större skillnader vad gäller preparatsorter.

Dopning

Kunskapen om användning av dopningsmedel har varit relativt begränsad. I syfte att kartlägga i vilken utsträckning sådan användning förekommer bland elever i årskurs 9 infördes ett antal nya frågor i samband med 1993 års undersökning. Det har emellertid visat sig svårt, mot bakgrund av den begränsade kunskapen på området, att fastställa adekvata frågeformuleringar i enkäten. Efter en justering i 1995 års formulär frågade man om eleverna någon gång använt något av dopningsmedlen anabola steroider, testosteron eller tillväxthormon med svarsalternativen ”ja, som tablett”, ”ja, som injektion” samt ”nej” för respektive preparat. Från och med 2004 års undersökning har frågan ändrats till att endast gälla androgena anabola steroider (AAS).

Mycket få elever i årskurs 9 har erfarenhet av dopningsmedel (tabellerna 120 och 121). År 1993 var det en procent bland pojkarna och mindre än en halv procent (redovisas som 0) bland flickorna som använt anabola steroider. Andelarna låg sedan kvar på dessa låga nivåer. Användning av tillväxthormon

var ännu mer ovanligt. År 1993 hade en procent av pojkarna någon gång gjort detta och undersökningarna därefter var andelen mindre än en halv procent bland både pojkarna och flickorna.

Sedan 1995 redovisas endast de elever som uppgett att de använt tillväxthormon i injektionsform, då detta preparat inte finns i tablettform. Testosteron har redovisats av mindre än en halv procent av eleverna under tidsperioden, utom för pojkarna under åren 2001–2003 (1%).

I tabell 121 redovisas resultaten från den omformulerade frågan för eleverna i årskurs 9. Där framgår att det även med den nya formuleringen är ytterst få elever som uppger att de använt AAS (2% av pojkarna och 1% av flickorna 2011). Samma låga, eller till och med lägre, nivåer syntes i gymnasiet där cirka en procent, gällande såväl pojkarna som flickorna, hade använt AAS.

ANT-undervisningen i skolan

Det åligger skolan att informera eleverna om olika beroendeframkallande medel och deras skadeverkningar. Detta kan ske inom ramen för olika ämnen och några detaljerade föreskrifter om innehållet eller antal timmar finns inte.

1979–1982 ställdes en fråga till eleverna huruvida de haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak (ANT) under läsåret samt omfattningen av denna (tabell 123). Åren 1983–1985 fanns inte frågan med varför data från dessa år saknas i tabellen. Vid tolkningen av tabellen bör det observeras att undersökningarna 1979–1982 gjordes något senare på terminen (april/maj) än 1986–2008 (mars/april) och därför ”täcker av” en större del av läsåret.

De elever som inte fått någon undervisning alls om alkohol, narkotika och tobak under läsåret utgjorde 1986–1987 cirka 20 procent efter att tidigare ha varit cirka tio procent. Under största delen av 1990-talet gällde detta 25–35 procent av eleverna. Därefter har det blivit ännu fler som svarat att de inte fått någon undervisning alls. År 2011 var det ungefär hälften av eleverna som inte haft någon ANT-undervisning, medan ungefär en tredjedel haft några timmar.

På gymnasiet är det upp till skolorna att bestämma om de vill ha någon ANT-undervisning, vilket innebär att sådan undervisning är betydligt mindre förekommande än i årskurs 9.

I gymnasiets år 2 var det runt 60 procent som svarade att de inte haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak under läsåret (tabell 124). Bland dem som fått ANT-undervisning var det vanligaste svaret ”några timmar”, vilket 32 procent bland pojkarna och 26 bland flickorna uppgav.

Elevernas sociala situation i skolan

Skoltrivsel

Sedan 1984 har eleverna fått besvara en fråga om hur de trivs i skolan. Utvecklingen sedan dess har varit att allt fler elever trivs i skolan. År 1984 var det cirka 17 procent av eleverna i årskurs 9 som sa sig trivas mycket bra i skolan (tabell 125). Sedan dess har den andelen kontinuerligt ökat och uppgick till cirka 45 procent i den senaste undersökningen. Läger man till de som trivs ganska bra uppgick de till runt 85 procent 2011.

I gymnasiet var det ännu fler elever som trivs mycket bra i skolan. Knappt 55 procent av eleverna uppgav att de trivs mycket bra och inkluderar man de som trivs ganska bra uppgår de till nästan 90 procent (tabell 126).

Skolk

Samtidigt som frågan om trivseln i skolan infördes (1984) togs också en fråga med om hur ofta eleverna brukar skolka från skolan. Under hela mätperioden har ungefär hälften av eleverna uppgett att de skolkar, omkring en tredjedel brukar skolka någon gång per termin, fem procent skolkar en gång i månaden och 11–12 procent ett par gånger i månaden eller oftare (tabell 127). Förändringarna över tid har varit relativt begränsade, möjligen kan en svagt minskande trend av skolket skymta, och könsfördelningen är tämligen jämn.

I gymnasiet år 2 är skolk vanligare (tabell 128). Där uppger nästan 70 procent av eleverna att de brukar skolka någon gång per termin eller oftare. Skolk är vanligare bland flickorna än pojkarna, men skillnaderna är relativt små.

Referenser

Andersson B, Hibell B (1993). *Skolelevers drogvanor 1993*. Rapportserie nr 36. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Andersson B, Hibell B (1995). *Skolelevers drogvanor 1994*. Rapportserie nr 44. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Andersson B, Hibell B (1996). *Skolelevers drogvanor 1995*. Stencilserie nr 45. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

CAN (2009). *Drogutvecklingen i Sverige 2009*. Rapportserie nr 117. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

CAN, Riksförbundet Föräldraföreningen Mot Narkotika och Riksförbundet Hem och Skola (1997). *Tänk om dom sniffar...* Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Guttormsson U (2004). *Mönstrandens drogvanor 2003*. Rapportserie nr 78. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

SOU (1969:53). *Narkotikaproblemet*. Undersökningar. Stockholm.

SOU (1971:72). *Svenska folkets alkoholvanor*. Stockholm.

Tabell 1. Antalet bearbetade formulär och bortfallet i procent ^{a)}. 1971–2011.

	Årskurs 6			Årskurs 9			Gymnasiet, år 2		
	Bearbetade formulär		Bortfall	Bearbetade formulär		Bortfall	Bearbetade formulär		Bortfall
	Pojkar	Flickor	%	Pojkar	Flickor	%	Pojkar	Flickor	%
1971	2 521	2 346	b)	1 914	1 921	b)			
1972	3 840	3 697	7	3 089	2 996	15			
1973	2 838	2 796	8	2 789	2 996	14			
1974	2 720	2 586	6	2 352	2 282	14			
1975	2 568	2 596	7	2 087	2 130	14			
1976	2 242	2 139	7	2 151	1 985	15			
1977	3 603	3 506	8	3 096	2 938	15			
1978	5 165	4 959	6	4 734	4 809	16			
1979	5 139	4 917	6	4 630	4 729	13			
1980	5 040	4 945	7	4 977	4 964	14			
1981	4 476	4 196	7	4 827	4 669	12			
1982	2 096	1 900	6	2 599	2 547	14			
1983 ^{c)}				833	808	14			
1983	688	711	8	825	796	13			
1984				16 832	15 987	14			
1985	783	652	8	795	707	14			
1986				2 942	2 878	12			
1987	1 961	1 941	7	2 958	2 820	11			
1988				2 722	2 708	14			
1989	1 792	1 773	7	2 863	2 851	13			
1990				3 019	2 958	13			
1991	1 917	1 820	9	2 980	2 903	14			
1992				3 000	2 851	13			
1993	1 962	1 995	7	3 024	2 880	10			
1994				2 919	2 949	10			
1995	1 882	1 740	8	2 827	2 750	12			
1996				3 071	2 956	11			
1997	2 046	1 913	6	2 935	2 748	11			
1998				2 760	2 695	13			
1999	1 904	1 862	7	2 683	2 515	14			
2000				2 598	2 692	14			
2001	1 837	1 756	11	2 796	2 773	15			
2002				2 726	2 623	15			
2003	1 910	1 855	9	2 667	2 559	14			
2004				2 661	2 753	15	2 246	2 248	17
2005	1 622	1 559	9	2 688	2 684	15	2 231	2 311	18
2006A				2 487	2 403	15	1 841	1 931	14
2006B				2 464	2 398	15	2 037	2 055	14
2007				2 752	2 550	17	2 046	2 257	18
2008				2 480	2 404	16	1 846	2 137	17
2009				2 584	2 608	15	1 964	2 108	17
2010				2 329	2 500	16	2 099	1 837	17
2011				2 333	2 299	17	1 786	1 810	19

a) Bortfallet är beräknat utifrån elevfrånvaron i de medverkande klasserna.

b) Bortfallet för totalmaterialet var 12%.

c) Avser den s k länkundersökningen, d v s den studie som genomfördes med de frågor som använts i tidigare undersökningar.

Tabell 2a. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–2011.

	Konsumenter ^{b)}	Druckit de senaste 12 månaderna	Icke-konsumenter	Inte druckit de senaste 12 månaderna	Ej svar	
Pojkar						
1971	91		9		1	
1972	90		10		..	
1973	89		11		..	
1974	87		11		2	
1975	86		12		3	
1976	90		9		1	
1977	88		9		3	
1978	90		13		2	
1979	86		12		2	
1980	86		13		2	
1981	83		15		2	
1982	79		19		2	
1983	80		17		..	
1984	.		.		.	
1985	.		.		.	
1986	79		18		2	
1987	78		20		2	
1988	76		22		2	
1989	76		22		2	
1990	78		20		2	
1991	79		18		3	
1992	79		18		3	
1993	74		19		7	
1994	75		18		7	
1995	72		21		7	
1996	69		22		9	
1997	75		22		3	
1998	73		21		6	
1999	73		23		4	
2000	75		19		6	
2001	74		20		6	
2002	72		23		5	
2003	69		26		5	
2004	67		28		5	
2005	67		29		4	
2006 ^{c)}	64	62	32	37	4	1
2007	61	61	34	39	5	0
2008	63	62	32	38	5	0
2009	58	59	36	41	6	0
2010	56	57	39	43	5	0
2011	54	55	41	44	5	1

a) Alkoholisk samt stark cider ingår i frågan fr o m 1997.

b) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

c) Fr o m 2006 definieras man som alkoholkonsument om man druckit alkohol de senaste 12 månaderna.

Tabell 2b. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit ^{a)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1971–2011.

	Konsumenter ^{b)}	Druckit de senaste 12 månaderna	Icke-konsumenter	Inte druckit de senaste 12 månaderna	Ej svar	
1971	90		10		2	
1972	91		9		..	
1973	92		8		..	
1974	89		10		1	
1975	87		10		2	
1976	90		9		1	
1977	91		7		3	
1978	92		10		2	
1979	90		8		2	
1980	87		11		1	
1981	85		14		2	
1982	81		18		1	
1983	83		17		..	
1984	.		.		.	
1985	.		.		.	
1986	77		21		2	
1987	78		20		2	
1988	73		25		2	
1989	74		24		2	
1990	78		20		2	
1991	77		21		2	
1992	76		20		4	
1993	72		21		7	
1994	74		20		6	
1995	76		18		6	
1996	72		20		8	
1997	76		21		3	
1998	79		17		4	
1999	77		20		3	
2000	76		18		6	
2001	77		18		5	
2002	72		23		5	
2003	74		22		4	
2004	72		25		3	
2005	69		26		5	
2006 ^{c)}	66	66	30	33	5	1
2007	67	68	28	32	5	0
2008	66	66	29	34	5	0
2009	65	66	30	34	5	0
2010	65	62	32	38	3	0
2011	58	59	37	41	5	1

a) Alkoholisk samt stark cider ingår i frågan fr o m 1997.

b) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

c) Fr o m 2006 definieras man som alkoholkonsument om man druckit alkohol de senaste 12 månaderna.

Tabell 3. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkohläsk, stark cider, vin eller sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Konsumenter ^{a)}	Druckit de senaste 12 månaderna	Icke-konsumenter	Inte druckit de senaste 12 månaderna	Ej svar	
Pojkar						
2004	86		10		3	
2005	85		11		4	
2006 ^{b)}	87	85	11	14	3	0
2007	83	86	12	14	5	0
2008	84	87	12	13	4	0
2009	81	84	14	15	5	0
2010	79	83	16	17	5	0
2011	80	83	15	17	5	0
Flickor						
2004	89		9		3	
2005	86		9		4	
2006 ^{b)}	86	88	11	12	3	1
2007	85	88	10	11	5	0
2008	84	85	12	15	4	0
2009	84	86	12	14	4	0
2010	84	84	13	16	4	0
2011	82	84	12	15	6	0

a) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

b) Fr o m 2006 definieras man som alkoholkonsument om man druckit alkohol de senaste 12 månaderna.

Tabell 4. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006 ^{a)}.

	Inte druckit under vårterminen	Druckit en gång under vårterminen	Druckit flera gånger under vårterminen	Ej svar
Pojkar				
1983	34	22	44	..
1984	31	19	49	..
1985	27	19	54	..
1986	26	21	53	0
1987	28	20	52	0
1988	32	20	47	0
1989	30	19	51	0
1990	32	18	50	0
1991	29	20	51	0
1992	28	18	53	0
1993	28	19	52	1
1994	30	18	50	1
1995	33	19	48	1
1996	32	20	47	0
1997	35	20	45	0
1998	32	18	50	0
1999	32	16	52	1
2000	27	16	57	0
2001	28	17	54	1
2002	33	17	50	0
2003	37	19	43	1
2004	37	18	44	0
2005	41	19	40	0
2006	43	18	38	0
Flickor				
1983	32	20	47	..
1984	33	20	47	..
1985	27	20	53	..
1986	29	21	49	0
1987	28	22	49	1
1988	34	21	44	0
1989	33	22	45	0
1990	31	20	49	0
1991	33	22	45	0
1992	32	23	45	0
1993	33	20	47	0
1994	32	20	47	1
1995	30	21	49	0
1996	33	22	44	0
1997	33	22	45	0
1998	32	22	45	0
1999	30	21	50	0
2000	28	18	53	1
2001	27	20	52	1
2002	32	18	49	0
2003	33	20	47	0
2004	35	19	45	0
2005	38	19	43	0
2006	40	18	42	0

a) Fr o m 1999: "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?"

Tabell 5. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2004	17	83	0
2005	17	82	0
2006	16	83	0
Flickor			
2004	16	85	0
2005	16	84	0
2006	17	82	0

Tabell 6. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2006	37	62	1
2007	39	61	0
2008	38	62	0
2009	41	59	0
2010	43	57	0
2011	44	55	1
Flickor			
2006	33	66	1
2007	32	68	0
2008	34	66	0
2009	34	66	0
2010	38	62	0
2011	41	59	1

Tabell 7. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkohläsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2006	14	85	0
2007	14	86	0
2008	13	87	0
2009	15	84	0
2010	17	83	0
2011	17	83	0
Flickor			
2006	12	88	1
2007	11	88	0
2008	15	85	0
2009	14	86	0
2010	16	84	0
2011	15	84	0

Tabell 8. "Har du druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan^{a)} (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
1983	24	76	
1985	29	71	
1987	29	70	2
1989	29	71	0
1991	34	65	1
1992	35	65	0
1993	35	65	0
1994	33	66	1
1995	33	66	1
1996	30	69	1
1997	35	64	1
1998	37	62	0
1999	35	64	1
2000	40	59	1
2001	36	63	1
2002	33	66	1
2003	31	69	0
2004	28	72	0
2005	26	74	0
2006	24	75	0
Flickor			
1983	22	78	
1985	28	72	
1987	26	72	1
1989	24	75	0
1991	28	72	1
1992	28	72	1
1993	27	73	0
1994	28	72	0
1995	30	70	0
1996	26	74	0
1997	30	70	0
1998	32	67	0
1999	29	71	0
2000	33	66	1
2001	31	68	1
2002	32	68	0
2003	30	70	1
2004	28	72	0
2005	27	73	0
2006	23	76	0

a) Före 1997 ingick ej alkoholisk och stark cider.

Tabell 9. "Har du druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2004	47	53	0
2005	49	51	0
2006	49	51	0
Flickor			
2004	44	56	0
2005	44	56	0
2006	45	55	0

Tabell 10. "Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.

	Nej	Ja, folköl	Ja, starköl	Ja, alkoholisk	Ja, stark cider	Ja, vin	Ja, sprit
Pojkar							
2006	58	11	18	9	12	6	19
2007	58	10	20	10	11	5	20
2008	56	9	22	10	13	8	22
2009	60	11	20	10	13	8	21
2010	63	10	17	8	10	5	17
2011	65	8	17	7	9	6	19
Flickor							
2006	55	6	14	12	17	11	22
2007	54	6	13	15	18	11	25
2008	54	7	14	14	20	12	24
2009	56	7	12	14	19	13	25
2010	58	5	11	13	19	11	21
2011	62	5	9	11	17	10	20

Tabell 11. "Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.

	Nej	Ja, folköl	Ja, starköl	Ja, alkoläsk	Ja, stark cider	Ja, vin	Ja, sprit
Pojkar							
2006	27	19	50	20	25	16	45
2007	28	20	51	21	27	17	46
2008	29	21	51	19	24	18	46
2009	30	18	50	19	25	21	44
2010	32	20	47	17	24	18	41
2011	31	21	49	15	23	19	43
Flickor							
2006	27	10	28	25	37	30	44
2007	28	10	28	28	36	31	43
2008	32	11	27	27	35	31	42
2009	30	10	26	26	39	39	43
2010	30	9	24	25	39	36	40
2011	32	9	21	21	36	36	41

Tabell 12a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes- tillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland **pojkar** i årskurs 9. 1971–2011 ^{a)}.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar												
Mellanöl												
1971	15	84	33	32	19	1	15	28	7	14	34	2
1974	21	78	22	33	23	1	21	22	7	14	34	1
1977	19	81	23	33	25	0	19	17	6	13	44	0
Folköl												
1977	59	40	10	10	21	1	60	28	2	2	5	2
1979	29	70	16	24	30	1	30	29	8	10	24	1
1981	29	71	12	21	38	0	30	31	6	10	22	1
1983	37	64	11	24	29							
1985	33	67	11	22	34							
1987	35	64	11	23	30	1	36	28	7	10	18	1
1989	37	62	10	24	28	0	38	22	8	10	21	0
1991	30	70	14	25	31	1	32	25	8	11	23	1
1993	30	68	14	24	30	1	32	23	9	11	25	2
1995	30	68	14	24	30	2	32	18	6	11	31	2
1997	35	64	12	27	24	1	37	17	6	10	30	1
1998	37	61	13	25	23	1	38	16	6	9	30	2
1999	41	59	14	25	20	0	41	17	7	9	25	1
2000	38	61	15	27	19	2	38	17	7	10	26	2
2001	43	56	14	23	20	1	43	18	7	10	19	1
2002	46	53	10	22	21	1	46	16	7	10	20	1
2003	51	47	8	19	20	2	52	17	7	8	15	2
2004	55	44	7	17	20	1	56	17	6	8	13	1
2005	61	38	6	12	20	1	62	16	7	7	7	1
2006	62	37	5	14	19	0	62	16	7	7	8	1
2007	63	36	5	13	18	1	65	15	8	7	5	1
2008	62	37	5	12	20	1	63	16	7	7	6	1
2009	64	35	5	12	18	1	66	14	6	7	6	2
2010	65	34	4	12	17	1	66	13	6	8	6	1
2011	68	31	4	10	18	1	69	13	6	7	5	1

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

Tabell 12b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland **flickor** i årskurs 9.
1971–2011^{a)}.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Flickor												
Mellanöl												
1971	21	78	28	28	22	1	21	42	13	16	8	0
1974	22	78	19	30	28	1	22	32	11	23	11	1
1977	21	79	23	33	23	0	21	22	10	22	25	0
Folköl												
1977	64	36	7	9	20	1	65	27	2	3	3	1
1979	35	64	10	22	32	0	36	38	8	8	9	1
1981	37	62	5	19	38	0	38	39	7	8	7	1
1983	50	50	6	14	30							
1985	46	54	5	14	35							
1987	49	51	5	16	30	1	50	28	7	8	6	1
1989	49	49	4	15	30	0	51	25	7	8	6	1
1991	44	56	5	18	33	0	46	26	8	11	9	1
1993	39	60	6	21	33	1	41	24	9	14	12	1
1995	36	63	6	26	31	1	37	19	10	16	17	2
1997	38	61	6	24	31	1	40	19	9	15	16	1
1998	43	56	7	18	31	1	43	20	9	13	14	1
1999	51	49	5	19	25	0	52	19	8	12	10	1
2000	51	48	6	18	24	1	52	20	8	12	8	1
2001	54	45	5	19	21	1	54	20	8	9	7	1
2002	58	42	6	15	21	1	58	17	7	10	8	1
2003	58	41	5	13	23	1	59	16	7	9	7	1
2004	65	35	3	13	18	1	66	14	8	7	5	1
2005	68	31	3	11	18	1	69	14	6	6	3	1
2006	69	30	3	10	18	0	71	14	6	7	3	0
2007	69	30	2	10	18	1	71	14	6	6	3	1
2008	69	30	2	9	19	1	71	13	7	6	3	1
2009	68	31	2	10	19	1	70	14	7	6	2	1
2010	72	27	1	9	17	1	74	12	5	5	3	1
2011	74	25	2	7	16	1	76	11	5	5	2	1

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

Tabell 13. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för folköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Dricker					Kvantitet						
	Dricker ej	To-talt	En gång i veckan el. oftare	Ngn gång i må-naden	Mer sällan	Ej svar	Dricker ej	1 burk (1½ flas-ka) el mindre	2 burkar (2–3 flas-kor)	3–4 burkar (4–6 flas-kor)	5 burkar el. mer	Ej svar
Pojkar												
2004	41	58	13	24	21	1	43	14	10	11	20	1
2005	46	53	11	20	22	1	48	14	10	13	15	1
2006	48	51	12	19	20	1	50	13	9	12	15	1
2007	46	54	11	22	20	1	49	15	12	13	10	1
2008	45	54	10	20	23	1	48	16	12	12	10	1
2009	47	52	9	22	21	1	51	14	12	12	11	1
2010	45	54	10	22	22	1	49	15	11	13	11	1
2011	48	51	9	20	21	1	50	17	12	13	7	1
Flickor												
2004	62	38	4	12	22	1	63	14	7	9	6	1
2005	66	34	3	11	20	0	67	13	7	7	4	1
2006	64	36	3	12	20	1	65	13	8	7	5	1
2007	64	36	4	11	21	0	67	14	8	8	2	1
2008	65	35	3	11	20	1	67	12	8	8	4	1
2009	65	34	3	11	20	1	68	13	8	8	2	1
2010	67	32	3	10	20	1	70	12	7	6	3	1
2011	67	32	3	11	19	1	70	12	8	6	3	1

Tabell 14a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes- tillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1977–1983 ^{a)} och 1986–2011 ^{b)}.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka)	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar													
1977	49	51	2	14	35	0	49	11	6	8	14	11	1
1979	33	67	6	24	37	0	33	14	7	8	17	21	1
1981	39	61	4	17	40	0	39	16	5	8	16	14	0
1983	..	53	5	13	..
1986	40	59	4	18	37	0	40	15	7	9	15	14	1
1987	42	59	5	19	35	0	42	16	6	9	15	13	1
1989	39	60	4	21	35	0	40	14	5	8	17	15	0
1991	36	64	6	22	36	1	37	14	5	10	18	16	1
1993	35	64	5	21	38	1	36	13	6	10	18	16	1
1995	40	58	4	19	35	1	40	12	5	10	17	15	2
1997	41	58	5	21	31	2	42	11	6	10	16	14	1
1998	41	57	5	21	30	2	42	11	5	9	18	14	2
1999	44	54	7	21	26	1	44	11	5	11	16	14	1
2000	38	59	9	25	25	2	38	10	6	11	17	17	2
2001	41	58	9	24	25	1	41	10	6	9	16	16	1
2002	46	53	8	21	24	1	46	10	5	8	15	16	1
2003	48	50	9	19	22	2	49	9	5	7	13	15	2
2004	49	50	10	21	19	1	49	10	5	6	13	17	1
2005	52	47	8	19	20	1	52	10	4	6	11	15	1
2006	54	45	8	17	20	1	54	10	5	5	10	15	1
2007	55	44	7	18	19	1	55	8	4	7	10	15	1
2008	53	46	8	19	19	1	54	9	4	7	10	16	1
2009	57	41	8	17	17	1	57	8	4	5	10	14	2
2010	58	41	6	16	19	1	58	7	4	7	10	13	1
2011	62	38	6	14	18	1	62	8	4	6	8	11	1

a) 1983 års värden avser den s k länkundertingen.

b) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

Tabell 14b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
 tillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1977–1983 ^{a)}
 och 1986–2011 ^{b)}.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka)	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Flickor													
1977	49	51	2	13	35	0	49	15	8	10	14	4	1
1979	35	66	7	24	35	0	34	18	7	12	17	9	0
1981	45	55	4	16	35	0	45	19	7	10	14	5	0
1983	..	52	3	4	..
1986	57	43	2	12	29	0	57	18	5	7	8	3	1
1987	54	47	3	14	30	0	54	17	6	9	11	3	1
1989	52	48	3	14	31	0	52	16	5	10	13	3	0
1991	47	53	3	16	34	0	48	15	5	11	15	5	1
1993	45	54	3	18	33	1	45	14	6	13	17	5	1
1995	47	52	2	16	34	1	47	14	6	14	15	3	1
1997	48	51	3	16	33	1	49	14	5	12	15	4	1
1998	49	50	3	15	31	1	50	15	5	12	13	4	1
1999	51	47	3	17	27	0	53	15	6	11	11	4	1
2000	51	48	5	17	26	1	51	14	7	12	11	3	2
2001	53	46	4	17	24	1	54	15	8	10	10	4	1
2002	55	44	5	17	23	1	55	12	7	10	10	4	1
2003	56	43	5	15	23	1	57	12	7	7	11	5	1
2004	60	39	6	15	19	1	60	10	5	8	10	6	1
2005	61	38	6	14	18	1	61	9	5	7	10	6	0
2006	65	35	5	14	16	0	65	9	5	6	9	6	1
2007	65	35	4	12	19	1	64	9	6	7	8	5	1
2008	65	34	4	14	17	1	65	8	5	7	9	5	1
2009	67	32	3	12	18	1	67	8	5	7	8	3	1
2010	70	29	3	10	16	1	70	8	4	6	7	4	1
2011	75	25	2	7	15	1	75	8	4	5	5	2	1

a) 1983 års värden avser den s k länkundertingen.

b) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

Tabell 15. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Dricker						Kvantitet						
	Dricker ej	To-talt	En gång i veckan el. oftare	Ngn gång i må-naden	Mer sällan	Ej svar	Dricker ej	1 flask el. mindre	1 burk (1½ flask)	2 burkar (2–3 flaskor)	3–4 burkar (4–6 flaskor)	5 burkar el. mer	Ej svar
Pojkar													
2004	24	75	18	36	21	1	24	5	4	8	18	41	1
2005	25	74	19	35	20	1	26	5	4	8	17	41	1
2006	24	76	22	34	20	1	24	5	4	8	16	42	1
2007	26	73	21	34	18	1	26	4	4	8	17	39	1
2008	26	73	20	33	20	1	26	5	5	7	18	38	1
2009	28	71	18	34	19	1	28	5	4	8	18	37	1
2010	28	71	17	35	19	1	29	5	4	6	17	37	1
2011	29	70	17	35	18	1	29	6	5	8	18	34	0
Flickor													
2004	48	51	6	19	25	1	49	10	7	9	16	10	0
2005	48	51	9	21	21	0	48	8	6	10	16	12	1
2006	51	48	8	21	20	1	51	6	5	10	15	12	1
2007	48	52	8	20	24	1	48	10	7	9	14	11	1
2008	50	49	7	22	21	1	50	8	7	9	15	10	1
2009	52	48	7	18	23	0	51	8	7	10	13	9	1
2010	54	45	6	17	22	1	54	9	6	9	13	8	1
2011	58	41	4	16	21	1	58	9	8	9	10	5	1

Tabell 16a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–1983 ^{a)} och
1986–2011.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Pojkar												
1971	23	75	7	27	41	3	23	9	32	11	24	1
1974	28	71	4	21	46	0	29	8	34	8	18	3
1977	23	76	5	23	48	0	23	9	39	9	19	1
1979	28	72	5	22	45	1	28	10	31	8	21	1
1981	27	73	4	20	49	0	27	13	27	9	22	1
1983	..	68	5	22	..
1986	34	66	4	19	43	0	34	10	26	9	20	1
1987	38	62	3	17	42	0	38	12	25	8	16	1
1989	48	52	2	12	38	0	48	11	21	6	14	1
1991	44	55	3	13	39	0	45	12	22	6	14	1
1993	48	51	2	10	39	1	49	11	20	6	13	1
1995	53	46	2	11	33	1	54	10	17	5	12	2
1997	54	45	2	10	33	1	55	10	18	6	11	1
1998	54	45	2	11	32	2	53	9	18	5	11	3
1999	58	41	3	9	30	1	58	9	18	6	8	2
2000	54	43	3	10	30	2	57	9	18	7	8	1
2001	57	42	3	11	28	1	57	9	19	6	8	2
2002	62	37	2	9	26	1	63	9	16	4	6	1
2003	64	34	2	9	23	2	64	10	14	4	5	2
2004	69	30	2	8	20	1	69	8	14	3	4	2
2005	71	28	2	7	20	1	71	9	12	3	3	1
2006	75	24	2	6	17	1	75	8	11	3	2	1
2007	76	23	2	5	16	1	76	8	10	3	2	2
2008	75	24	2	7	16	1	75	7	10	3	3	1
2009	75	24	2	6	15	1	75	7	10	3	3	2
2010	77	22	1	5	15	1	78	6	9	2	3	2
2011	79	21	1	5	14	0	79	6	8	3	3	1

a) 1983 års data avser den skänkundersökningen.

Tabell 16b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–1983^{a)} och
1986–2011.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Flickor												
1971	18	82	8	30	43	0	18	14	46	15	8	0
1974	22	78	4	24	39	1	22	11	46	13	7	1
1977	16	83	6	29	47	0	16	10	49	12	13	0
1979	18	81	6	30	45	0	18	12	41	16	13	1
1981	20	80	5	24	50	0	21	17	34	13	16	0
1983	..	78	6	16	..
1986	30	70	4	20	45	1	30	16	30	12	11	1
1987	30	70	3	21	46	0	30	16	30	13	11	0
1989	40	59	2	16	41	0	40	15	25	9	9	1
1991	35	65	3	17	45	0	36	15	28	11	10	1
1993	39	59	1	15	43	1	40	13	26	10	10	1
1995	34	65	2	15	48	1	35	15	25	10	14	1
1997	38	61	3	15	43	1	39	13	24	11	13	0
1998	39	60	3	16	41	1	39	13	27	10	9	2
1999	39	60	4	16	40	0	40	14	29	8	9	1
2000	36	63	5	19	39	1	37	13	29	11	9	1
2001	38	61	3	20	39	1	38	15	28	8	8	1
2002	44	56	4	15	37	1	44	15	25	8	7	1
2003	46	53	3	15	34	1	46	15	24	8	5	2
2004	50	49	3	15	31	1	51	13	22	8	6	1
2005	53	46	3	13	30	1	53	14	20	6	5	1
2006	59	40	3	11	27	1	59	11	19	6	4	1
2007	60	40	3	10	27	1	60	12	18	6	3	1
2008	62	37	2	11	25	1	62	10	17	6	3	1
2009	61	38	2	12	24	1	61	11	17	6	3	2
2010	63	36	2	9	25	1	64	10	16	6	3	1
2011	66	33	2	9	23	1	66	9	16	4	3	1

a) 1983 års data avser den skänkundersökningen.

Tabell 17. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Dricker						Kvantitet					
	Dricker ej	To-talt	En gång i veckan el. oftare	Ngn gång i månaden	Mer sällan	Ej svar	Dricker ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv-flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Pojkar												
2004	58	41	2	10	29	1	58	4	22	6	8	2
2005	58	41	2	11	28	0	58	3	22	8	8	1
2006	62	37	2	11	24	1	62	5	20	6	6	2
2007	59	39	3	11	25	1	60	5	22	5	6	2
2008	58	41	2	12	27	1	59	5	21	7	7	1
2009	58	41	3	13	25	1	59	6	20	7	7	2
2010	61	38	3	13	23	1	61	5	18	6	7	2
2011	60	40	2	13	24	1	60	6	19	7	7	2
Flickor												
2004	32	68	5	24	38	0	32	6	33	13	15	1
2005	35	65	5	23	36	0	35	7	30	13	14	1
2006	35	64	6	24	34	1	35	8	29	14	13	2
2007	36	63	6	23	34	1	36	7	29	13	13	1
2008	36	64	7	24	32	0	36	7	29	14	14	1
2009	32	68	9	28	32	0	32	6	30	14	17	1
2010	31	68	7	28	32	1	32	8	28	15	15	2
2011	34	66	9	27	30	0	34	6	28	51	16	1

Tabell 18a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–1983^{a)} och
1986–2011.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Pojkar													
1971	24	76	9	32	35	0	24	3	14	10	11	38	0
1974	24	76	8	32	35	1	24	3	12	8	13	38	2
1977	22	78	7	31	40	0	22	4	14	9	11	40	1
1979	24	75	8	32	35	1	24	3	12	8	10	42	1
1981	32	68	5	20	43	0	32	6	13	9	12	28	0
1983	..	60	6	26	..
1986	32	67	5	22	40	0	32	5	14	10	11	27	1
1987	33	67	6	21	40	0	33	5	14	11	12	24	1
1989	35	65	5	22	38	0	36	4	12	10	12	25	0
1991	29	71	7	26	38	1	31	5	14	10	12	27	1
1993	30	68	5	24	39	1	31	5	13	11	10	27	3
1995	35	63	6	21	36	2	36	4	11	9	12	25	3
1997	36	63	5	22	36	0	37	5	12	9	9	26	1
1998	34	66	6	25	35	1	34	5	13	8	10	28	2
1999	37	63	8	24	30	0	38	4	12	10	9	27	1
2000	33	66	8	25	33	1	33	4	12	11	10	29	2
2001	36	63	9	23	32	1	36	6	10	10	9	27	2
2002	40	59	6	21	32	1	41	5	12	8	8	24	2
2003	46	53	6	17	30	1	47	6	11	8	7	19	1
2004	46	54	6	19	29	1	47	6	11	8	7	20	1
2005	47	52	6	20	27	1	48	6	10	9	6	19	1
2006	50	49	7	18	24	1	50	5	10	8	5	20	2
2007	52	47	5	17	24	1	53	5	9	8	5	20	2
2008	51	48	6	18	24	1	52	5	9	9	6	18	2
2009	52	46	6	17	24	1	53	5	10	8	5	17	2
2010	54	45	4	15	25	1	54	5	9	8	5	17	2
2011	56	43	5	16	23	1	57	5	9	7	6	14	2

a) 1983 års data avser den skänkundersökningen.

Tabell 18b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–1983^{a)} och
1986–2011.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Flickor													
1971	28	72	8	28	35	0	28	6	26	17	11	12	0
1974	25	75	9	32	34	0	25	5	21	14	19	16	0
1977	21	79	9	35	35	0	21	4	18	14	16	26	1
1979	19	81	9	38	34	0	19	5	18	15	16	27	0
1981	32	68	3	22	42	0	32	7	18	13	16	14	0
1983	..	65	5	12	..
1986	34	65	3	21	41	0	34	8	17	13	15	12	1
1987	32	68	5	23	40	0	32	7	17	14	15	13	1
1989	38	63	3	22	38	0	38	6	16	12	15	12	1
1991	30	70	4	25	41	0	33	7	15	15	16	13	1
1993	32	67	5	22	40	1	32	6	16	13	15	15	3
1995	30	69	5	23	41	2	31	8	16	14	17	13	2
1997	31	68	4	24	40	1	33	6	17	13	14	15	1
1998	30	69	6	23	41	0	32	7	19	14	11	15	1
1999	33	67	6	25	35	0	34	6	18	14	11	16	1
2000	32	68	8	27	33	0	32	5	16	15	12	18	2
2001	33	66	8	26	32	1	34	8	13	14	12	17	2
2002	31	63	8	25	35	1	37	8	15	12	10	17	1
2003	39	61	6	23	32	1	39	8	15	13	9	15	1
2004	41	58	7	23	28	0	42	8	13	12	9	15	1
2005	42	57	8	21	29	1	43	8	13	10	9	14	3
2006	43	56	7	23	26	0	44	7	13	11	9	14	2
2007	43	57	7	22	28	1	44	7	14	11	8	14	3
2008	44	56	6	23	27	1	44	6	12	12	8	15	3
2009	43	56	6	21	29	1	43	7	14	13	7	14	3
2010	47	52	4	20	28	1	48	6	14	11	7	12	2
2011	51	49	5	17	26	1	52	6	12	11	6	12	3

a) 1983 års data avser den skänkundersökningen.

Tabell 19. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Pojkar													
2004	20	80	10	36	34	0	20	3	11	13	12	39	1
2005	21	78	10	36	33	0	22	2	11	14	12	38	1
2006	21	78	11	37	30	1	21	2	8	15	12	40	1
2007	24	75	12	36	27	1	24	2	9	13	11	38	2
2008	21	78	9	38	31	1	22	2	10	15	12	38	2
2009	27	73	9	33	31	1	27	3	11	13	11	33	1
2010	27	72	9	34	29	1	28	2	11	14	11	33	2
2011	26	73	8	35	30	1	27	3	11	15	12	31	2
Flickor													
2004	18	81	8	34	40	0	19	5	17	21	15	23	1
2005	19	81	7	38	35	0	19	4	16	18	16	24	2
2006	19	80	9	36	34	1	20	5	17	16	17	24	2
2007	19	81	9	38	34	0	19	4	15	20	15	24	2
2008	21	78	7	37	34	1	22	5	17	18	14	22	2
2009	22	78	7	37	34	0	22	4	18	20	13	22	2
2010	22	78	8	36	33	1	22	4	17	20	14	21	1
2011	22	78	6	37	35	1	22	5	18	21	13	17	3

Tabell 20. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2011.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 stor flas- ka	2 flas- kor	3–4 flas- kor	5 flas- kor el. mer	Ej svar
Pojkar													
1998	33	66	5	19	42	1	35	9	7	18	10	5	2
1999	37	62	6	23	34	0	38	10	10	18	8	3	1
2000	31	69	8	23	38	1	33	11	12	19	8	3	2
2001	31	68	10	23	35	1	33	10	12	22	8	3	2
2002	33	66	10	22	34	1	36	10	13	19	8	2	1
2003	35	65	10	22	33	1	36	10	12	21	7	3	1
2004	36	63	9	24	30	1	38	11	11	19	7	3	1
2005	37	62	9	24	30	1	38	11	11	20	6	4	1
2006	41	58	9	22	28	1	42	10	10	18	6	3	1
2007	46	53	7	20	26	1	47	9	10	16	5	3	1
2008	45	53	7	21	26	1	46	9	10	16	5	3	1
2009	48	51	7	18	26	1	48	10	9	16	6	2	2
2010	50	48	5	18	25	1	51	18	7	8	8	7	2
2011	53	46	5	16	25	1	55	17	6	7	7	6	1
Flickor													
1998	25	74	4	24	46	1	26	11	6	29	9	1	1
1999	25	73	5	25	43	0	28	12	9	24	5	1	1
2000	26	73	7	27	39	1	28	13	12	26	4	1	1
2001	24	75	8	29	38	1	25	15	12	25	4	1	1
2002	28	71	9	26	35	1	29	14	11	24	4	1	1
2003	26	73	9	28	36	1	28	13	10	27	4	1	1
2004	30	69	10	28	31	0	31	13	10	26	5	1	1
2005	31	68	10	27	32	1	32	13	8	26	5	1	1
2006	34	65	9	27	29	1	35	11	8	26	5	2	1
2007	34	66	8	27	31	1	35	14	9	24	4	1	1
2008	36	63	7	27	29	1	36	12	10	23	5	1	1
2009	36	63	7	26	30	1	37	13	9	22	5	1	1
2010	37	62	6	25	31	0	38	25	9	10	12	5	1
2011	42	58	6	22	30	1	42	23	9	9	10	5	1

Tabell 21. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Dricker						Kvantitet						
	Dricker ej	To-talt	En gång i veckan el. oftare	Ngn gång i må-naden	Mer sällan	Ej svar	Dricker ej	1 flaska el. mindre	1 stor flaska	2 flaskor	3–4 flaskor	5 flaskor el. mer	Ej svar
Pojkar													
2004	21	78	8	33	36	1	22	13	10	17	18	20	1
2005	23	77	8	31	37	1	24	12	9	17	18	19	1
2006	20	79	11	34	34	1	20	13	10	16	17	22	1
2007	28	72	9	31	32	0	29	13	9	14	17	17	1
2008	28	71	9	31	31	0	29	12	11	14	16	17	1
2009	31	68	8	27	33	1	32	14	10	12	17	15	1
2010	33	66	7	30	30	1	35	14	9	13	15	15	1
2011	34	65	7	26	32	1	35	14	10	15	13	13	1
Flickor													
2004	12	88	12	41	34	0	13	16	9	22	29	11	0
2005	13	87	11	45	31	0	13	15	9	21	28	14	1
2006	16	84	13	43	28	1	16	14	8	21	30	11	1
2007	14	85	9	44	32	1	15	16	10	19	27	12	1
2008	18	82	9	41	31	1	18	17	8	19	26	12	1
2009	17	82	11	42	29	1	17	16	9	20	28	10	1
2010	18	82	11	41	30	0	18	16	8	19	27	11	1
2011	18	81	10	41	31	1	18	17	11	20	23	10	1

Tabell 22a. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1991–2011 ^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1991	15	11	5	1	2	34	9	56	1
1992	16	12	4	2	2	35	9	55	0
1993	15	13	5	2	3	38	7	54	1
1994	16	14	6	3	2	41	7	51	1
1995	16	15	6	2	3	42	6	50	2
1996	15	12	6	2	2	38	7	53	2
1997	15	13	6	2	4	40	6	52	1
1998	14	13	7	3	3	40	6	52	2
1999	13	14	7	4	4	41	7	52	0
2000	11	12	6	3	4	36	6	56	1
2001	11	12	6	3	4	35	7	58	1
2002	10	10	4	2	2	28	7	64	1
2003	10	8	4	1	1	24	5	70	1
2004	11	8	3	1	2	24	5	70	1
2005	9	6	2	1	1	19	5	76	1
2006	9	5	2	1	1	16	5	77	1
2007	6	5	1	1	.	12	1	73	13
2008	5	4	1	1	.	11	1	72	15
2009	5	4	1	1	.	11	1	73	15
2010	4	4	1	2	.	11	1	73	15
2011	5	3	1	1	.	10	1	78	12

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 22b. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1991–2011 ^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Flickor									
1991	13	10	4	2	1	29	11	60	1
1992	14	12	3	1	1	31	9	59	0
1993	14	12	5	2	2	34	10	55	1
1994	15	14	7	3	2	42	9	49	1
1995	15	16	7	3	2	43	6	51	0
1996	14	14	6	2	3	38	7	54	1
1997	14	13	7	3	2	40	7	53	1
1998	13	12	6	3	4	38	8	52	1
1999	13	16	7	4	2	40	7	53	0
2000	12	13	6	4	3	38	6	55	0
2001	12	13	6	3	3	37	6	58	1
2002	10	12	4	2	4	31	8	60	1
2003	10	11	4	2	2	28	8	63	1
2004	10	8	4	2	2	26	7	67	0
2005	9	7	3	1	1	21	7	71	1
2006	9	6	2	1	1	19	5	75	0
2007	7	4	2	2	.	15	2	71	13
2008	6	5	1	1	.	14	2	71	13
2009	6	4	1	1	.	12	2	72	14
2010	6	5	1	1	.	13	1	75	11
2011	5	4	2	1	.	11	1	76	11

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 23. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	10	12	5	3	3	34	15	50	1
2005	9	9	5	2	2	27	15	58	0
2006	8	9	4	1	2	25	15	59	1
2007	8	6	2	3	.	19	2	63	16
2008	8	6	3	3	.	19	3	62	17
2009	6	5	2	3	.	16	2	66	16
2010	9	8	2	2	.	21	3	62	15
2011	6	5	2	2	.	16	2	68	14
Flickor									
2004	10	12	5	3	2	32	20	48	0
2005	9	9	5	1	2	26	19	54	1
2006	10	8	2	2	1	22	17	60	1
2007	8	5	2	2	.	17	4	65	15
2008	7	6	2	2	.	15	3	67	14
2009	7	4	1	2	.	14	3	68	15
2010	5	6	2	2	.	15	3	69	14
2011	7	5	2	1	.	15	2	72	10

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 24. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2011 ^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1997	8	8	3	0	1	20	8	71	2
1998	9	9	3	1	1	23	6	69	2
1999	10	9	3	1	2	25	6	69	1
2000	6	8	5	2	3	22	7	68	1
2001	7	8	4	2	3	23	5	70	2
2002	6	7	4	2	1	20	5	73	2
2003	5	6	3	2	2	18	5	76	1
2004	5	6	4	2	3	19	3	76	1
2005	5	7	4	2	4	21	4	74	1
2006	6	6	4	2	4	22	4	73	1
2007	5	10	5	6	.	26	2	63	10
2008	5	9	5	6	.	25	2	61	11
2009	6	8	6	5	.	25	1	62	11
2010	6	8	5	5	.	23	1	64	12
2011	6	9	5	4	.	24	1	66	9
Flickor									
1997	6	6	2	0	1	15	9	75	2
1998	7	8	3	1	1	20	7	73	2
1999	7	8	2	1	0	18	8	73	1
2000	7	7	2	1	1	18	8	72	1
2001	5	6	2	1	1	16	7	75	2
2002	6	7	2	1	1	16	7	76	1
2003	6	6	2	1	1	16	6	77	1
2004	5	6	2	2	2	18	5	76	1
2005	6	7	4	2	3	21	5	73	1
2006	5	8	4	2	2	22	5	72	1
2007	6	10	7	7	.	30	2	59	10
2008	6	10	7	7	.	30	1	60	9
2009	6	10	8	7	.	30	2	58	10
2010	7	10	7	6	.	30	2	61	8
2011	7	10	7	5	.	29	2	62	7

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 25. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit sk smuggelsprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011 ^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	9	14	9	4	7	43	7	49	1
2005	8	14	10	6	8	45	8	45	2
2006	8	16	11	7	11	52	6	41	1
2007	6	16	12	16	.	49	2	39	10
2008	6	17	11	15	.	49	2	39	11
2009	6	16	10	14	.	46	2	42	10
2010	6	15	9	14	.	44	3	43	10
2011	6	14	12	13	.	45	2	45	7
Flickor									
2004	6	9	7	3	2	28	10	62	1
2005	7	14	8	4	5	38	9	51	1
2006	7	13	8	5	5	38	10	50	1
2007	6	13	11	12	.	41	3	45	11
2008	7	13	10	12	.	42	3	47	9
2009	7	14	10	12	.	42	3	46	9
2010	7	13	12	12	.	43	3	45	8
2011	5	12	11	11	.	39	2	52	7

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 26a. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1976–1982 och 1986–2011 ^{a) b)}.

Pojkar	0 ^{c)}	1	2	3	4	5	6	Ej svar
1976	9	22	13	13	14	14	14	1
1977	9	21	15	11	10	14	16	3
1978	11	22	14	13	11	15	13	2
1979	12	25	15	11	10	13	12	2
1980	13	30	17	11	10	10	9	2
1981	15	35	16	9	7	9	7	2
1982	19	31	13	9	8	9	9	2
1986	18	30	16	11	8	8	7	2
1987	20	31	14	10	7	9	7	2
1988	22	32	13	10	7	8	7	1
1989	22	27	15	11	8	9	7	2
1990	20	29	14	10	8	9	8	2
1991	18	27	13	10	9	10	8	3
1992	18	26	15	10	9	10	9	3
1993	19	26	14	9	8	9	7	7
1994	18	26	13	10	9	9	9	7
1995	21	25	13	9	7	9	7	7
1996	22	24	12	9	7	9	7	9
1997	22	25	13	10	8	9	9	3
1998	21	22	13	10	8	9	11	6
1999	23	21	12	9	8	10	13	4
2000	19	21	11	9	8	11	15	6
2001	20	21	12	9	7	10	14	6
2002	23	23	11	9	8	10	12	5
2003	26	24	11	8	7	8	11	5
2004	28	24	10	7	6	10	12	5
2005	29	25	10	8	6	8	10	4
2006	32	23	11	6	5	9	10	4
2007	34	23	9	7	6	8	9	5
2008	32	24	9	7	6	7	9	5
2009	37	21	10	6	5	6	9	6
2010	39	22	10	7	5	6	6	5
2011	41	23	9	6	5	6	6	5

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

c) Icke-konsument.

Tabell 26b. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1976–1982 och 1986–2011 ^{a) b)}.

Flickor	0 ^{c)}	1	2	3	4	5	6	Ej svar
1976	9	31	17	14	11	11	8	1
1977	7	26	15	13	12	13	12	3
1978	8	28	17	13	12	12	8	2
1979	8	31	17	15	10	11	7	2
1980	11	36	19	12	8	8	5	1
1981	14	43	16	10	7	6	3	2
1982	18	40	15	10	6	5	4	1
1986	21	41	15	8	5	5	2	2
1987	20	39	17	10	5	5	3	2
1988	25	37	15	9	6	4	3	1
1989	24	37	15	9	6	5	3	2
1990	20	35	16	10	6	7	3	2
1991	21	34	16	11	7	6	3	2
1992	20	35	17	11	7	5	3	4
1993	21	33	14	9	7	6	3	7
1994	20	30	16	10	7	6	3	6
1995	18	32	16	11	7	6	4	6
1996	20	32	13	10	7	6	3	8
1997	21	32	16	10	7	6	4	3
1998	17	31	16	10	8	7	6	4
1999	20	31	14	10	8	8	7	3
2000	18	29	13	9	8	10	7	6
2001	18	30	14	10	8	9	7	5
2002	21	29	14	9	6	8	8	4
2003	22	29	14	9	7	8	7	4
2004	25	27	12	9	7	9	8	3
2005	26	27	11	8	6	9	8	5
2006	30	25	11	7	7	7	8	5
2007	28	28	12	8	6	7	5	5
2008	29	28	11	8	7	7	7	5
2009	30	28	12	8	7	6	5	5
2010	32	30	11	8	5	6	5	3
2011	37	27	10	7	5	5	4	5

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

c) Icke-konsument.

Tabell 27. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	0 ^{a)}	1	2	3	4	5	6	Ej relevant
Pojkar								
2004	10	13	11	12	11	19	22	3
2005	11	12	13	11	11	22	21	4
2006	11	11	12	11	12	17	24	3
2007	12	12	10	11	10	17	24	5
2008	12	13	11	10	11	18	21	4
2009	14	13	13	11	10	15	19	5
2010	16	11	11	11	11	16	19	5
2011	15	13	12	11	11	16	17	5
Flickor								
2004	9	20	18	15	13	13	9	3
2005	9	18	17	16	12	13	11	4
2006	11	20	17	14	12	13	10	3
2007	10	17	16	15	12	15	11	5
2008	12	19	15	15	11	13	11	4
2009	12	18	16	14	11	14	11	4
2010	13	18	15	16	12	13	11	4
2011	12	19	16	15	12	12	8	6

a) Icke-konsument.

Tabell 28a. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1989–2011 ^{a) b)}.

Pojkar	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
1989	9	32	2	6			8	29	9	32	27	100
1990	10	32	2	6			10	31	10	31	31	100
1991	11	35	2	6			9	28	10	31	33	100
1992	12	36	2	6			9	26	11	33	33	100
1993	11	34	2	5			8	26	11	35	31	100
1994	11	33	2	6			8	24	13	38	32	100
1995	10	33	2	5			6	21	12	41	28	100
1996	9	30	2	6			7	24	12	40	30	100
1997	10	31	2	5			8	25	13	39	32	100
1998	11	28	2	4	6	16	9	21	12	31	39	100
1999	13	31	1	3	6	14	10	23	12	29	42	100
2000	16	30	2	3	8	14	14	26	14	26	53	100
2001	15	30	2	3	8	17	14	28	11	22	48	100
2002	11	27	1	3	8	18	12	30	9	23	41	100
2003	10	25	1	3	8	21	13	34	7	18	38	100
2004	10	24	1	2	10	23	15	35	6	15	41	100
2005	10	29	1	3	8	23	12	35	3	10	35	100
2006	11	31	1	2	8	23	12	34	4	11	36	100
2007	9	30	1	3	6	20	11	37	3	10	30	100
2008	9	28	1	3	7	20	13	39	3	10	32	100
2009	9	28	1	3	7	21	12	37	3	11	32	100
2010	7	28	1	3	5	20	9	35	4	15	24	100
2011	7	31	1	3	5	20	8	36	2	10	22	100

a) Sedan 1998 ingår blanddrycker i den totala årskonsumtionen.

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

Tabell 28b. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1989–2011 ^{a) b)}.

Flickor	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
1989	5	37	2	13			4	26	4	24	15	100
1990	7	39	2	13			5	26	4	21	18	100
1991	7	41	2	13			4	25	4	22	16	100
1992	7	45	2	11			4	23	3	20	15	100
1993	7	38	2	10			4	23	5	29	17	100
1994	7	39	2	10			4	21	6	30	18	100
1995	7	35	2	13			3	17	7	35	19	100
1996	6	36	2	11			4	21	6	33	17	100
1997	7	37	2	11			4	20	6	32	20	100
1998	8	32	2	8	6	22	4	17	5	21	26	100
1999	9	35	2	8	6	22	4	17	5	18	26	100
2000	11	38	3	9	6	21	5	17	5	16	29	100
2001	11	38	2	8	6	22	5	18	4	14	28	100
2002	11	37	2	7	6	21	6	20	4	14	31	100
2003	9	32	2	7	8	26	6	22	4	13	29	100
2004	9	30	2	7	9	29	7	24	3	10	30	100
2005	10	33	2	6	9	29	8	26	2	7	32	100
2006	10	36	1	5	9	32	6	22	2	7	28	100
2007	8	36	1	5	6	27	4	18	2	9	22	100
2008	9	38	1	6	7	29	5	20	2	7	25	100
2009	8	35	1	7	7	31	4	18	2	8	21	100
2010	7	34	1	6	6	31	4	22	1	7	19	100
2011	7	39	1	7	5	31	3	15	1	8	18	100

a) Sedan 1998 ingår blanddrycker i den totala årskonsumtionen.

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

Tabell 29. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl ren alkohol (100%) samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Sprit		Vin		Blanddryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
Pojkar												
2004	19	28	1	2	7	11	30	45	9	14	66	100
2005	20	30	1	2	7	10	31	47	7	11	66	100
2006	20	28	1	2	8	12	34	48	8	11	71	100
2007	20	26	2	2	12	16	35	47	7	9	76	100
2008	18	26	2	3	10	15	33	47	6	9	69	100
2009	15	25	2	3	9	15	28	47	6	11	61	100
2010	16	26	2	3	8	14	29	48	6	10	62	100
2011	14	25	2	3	7	13	27	49	5	9	55	100
Flickor												
2004	13	35	4	10	8	22	9	26	3	7	37	100
2005	15	37	3	8	8	20	12	29	2	5	41	100
2006	15	38	4	9	8	21	11	26	2	6	40	100
2007	12	29	5	12	11	27	12	27	2	5	42	100
2008	11	28	5	13	12	30	9	24	2	6	40	100
2009	11	28	7	16	12	29	10	23	2	4	41	100
2010	11	29	6	14	12	30	9	23	2	4	40	100
2011	9	27	6	18	11	31	6	17	2	6	34	100

Tabell 30. "Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2011.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2007	46	52	2
2008	47	51	2
2009	45	53	2
2010	42	56	1
2011	40	58	2
Flickor			
2007	53	45	2
2008	52	47	1
2009	53	46	1
2010	51	49	0
2011	44	55	1

Tabell 31. "Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2011.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2007	79	20	1
2008	79	20	1
2009	76	24	1
2010	75	24	1
2011	76	24	1
Flickor			
2007	80	19	1
2008	78	22	1
2009	80	19	0
2010	78	22	1
2011	77	22	1

Tabell 32a. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1972–1983 ^{a)} och 1986–2011 ^{b)}.

Pojkar	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	8	26	15	14	21	15	1
1974	6	26	18	14	21	15	1
1975	5	26	17	13	23	15	1
1976	8	30	17	10	21	13	1
1977	9	28	16	11	22	13	1
1979	6	29	19	11	20	15	1
1980	4	22	19	11	20	15	1
1981	3	18	19	14	23	22	1
1982	4	19	16	13	23	25	1
1983	..	22
1986	3	20	18	14	23	22	1
1987	3	19	17	13	24	23	1
1989	3	23	18	12	19	25	0
1990	3	23	17	11	21	24	1
1991	3	26	18	12	22	19	1
1992	5	24	19	13	21	17	1
1993	5	25	20	12	21	17	2
1994	4	26	17	12	21	17	2
1995	5	24	18	12	18	22	2
1996	5	25	17	11	19	22	2
1997	4	25	17	11	21	21	1
1998	3	26	18	11	16	24	1
1999	5	25	17	10	16	26	1
2000 ^{c)}	5	26	19	10	17	22	1
2000 ^{d)}	6	28	16	12	14	23	1
2001	5	25	18	11	17	23	2
2002	5	23	16	12	17	26	1
2003	4	21	15	11	19	29	1
2004	5	21	12	11	20	30	1
2005	5	20	13	12	17	33	0
2006	4	18	12	11	19	34	1
2007	3	20	14	10	18	34	1
2008	4	21	14	10	18	32	1
2009	4	19	14	10	19	34	1
2010	2	16	15	10	18	36	2
2011	3	15	14	10	19	38	2

- a) T o m 1977 års undersökning stod det "...5 burkar mellanö...". Alternativet "4 burkar starköl" tillkom 1988. 1983 års data avser den s k länkundringen.
- b) Alternativet "fyra stora flaskor stark cider" tillkom 1997. År 2000 omformulerades frågan från "en halvflaska sprit" till "en halv halvflaska sprit".
- c) Gamla frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 303.
- d) Nya frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 295.

Tabell 32b. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1972–1983 ^{a)} och 1986–2011 ^{b)}.

Flickor	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	4	18	14	18	30	16	0
1974	2	17	13	17	35	15	1
1975	2	20	15	17	31	14	1
1976	4	21	14	16	31	14	1
1977	6	23	13	14	31	12	1
1979	4	26	15	14	29	12	0
1980	3	17	15	16	34	15	0
1981	2	14	14	14	34	21	0
1982	2	14	14	14	33	23	0
1983	..	18
1986	1	13	13	14	33	26	1
1987	2	13	13	13	35	24	1
1989	2	15	14	11	28	29	1
1990	2	17	17	13	26	25	0
1991	2	18	16	14	29	21	1
1992	1	17	16	13	32	19	1
1993	2	20	16	13	28	20	1
1994	3	21	16	14	27	19	2
1995	2	22	17	13	26	19	1
1996	2	18	16	15	27	20	2
1997	3	20	18	13	27	18	1
1998	3	19	15	14	26	21	0
1999	2	20	16	12	26	23	0
2000 ^{c)}	2	21	17	17	22	21	1
2000 ^{d)}	3	21	16	14	25	20	0
2001	3	22	15	14	24	20	1
2002	3	21	16	13	23	24	1
2003	3	20	13	14	25	24	1
2004	3	20	14	11	24	27	1
2005	4	19	13	12	23	28	1
2006	3	19	13	13	21	30	1
2007	3	20	16	12	21	27	1
2008	2	22	13	12	20	29	2
2009	3	20	15	12	21	28	1
2010	2	20	15	12	21	31	0
2011	2	18	13	10	21	35	1

- a) T o m 1977 års undersökning stod det "...5 burkar mellanöl...". Alternativet "4 burkar starköl" tillkom 1988. 1983 års data avser den s k länkundertundersökningen.
- b) Alternativet "fyra stora flaskor stark cider" tillkom 1997. År 2000 omformulerades frågan från "en halvflaska sprit" till "en halv halvflaska sprit".
- c) Gamla frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 353.
- d) Nya frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 339.

Tabell 33. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
Pojkar							
2004	9	40	19	10	10	11	1
2005	9	41	18	10	9	12	1
2006	10	41	18	9	10	11	1
2007	11	41	18	8	11	11	1
2008	11	42	18	8	10	11	1
2009	8	47	19	9	11	13	1
2010	8	40	17	9	11	14	1
2011	7	40	17	9	13	13	2
Flickor							
2004	5	34	22	13	9	16	0
2005	6	37	20	12	14	10	0
2006	5	37	19	12	15	12	1
2007	6	38	20	11	15	10	1
2008	6	38	18	10	15	12	1
2009	6	42	21	10	14	12	1
2010	6	39	19	10	13	12	1
2011	4	35	21	11	16	11	2

Tabell 34. Andel som varit berusade vid 13 års ålder. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1989–2011.

	Pojkar		Flickor	
1989	20		15	
1990	22		16	
1991	18		16	
1992	23		18	
1993	25		20	
1994	25		20	
1995	23		20	
1996	23		21	
1997	24		24	
1998	25		22	
1999	24		20	
2000 ^{a)}		22		20
2001		20		18
2002		21		19
2003		17		17
2004		17		18
2005		14		17
2006 ^{b)}	12	13	14	13
2007	12		14	
2008	13		14	
2009	14		14	
2010	11		11	
2011	11		10	

a) Förändring av frågan från öppna till fasta svarsalternativ.

b) Återgång till öppna svarsalternativ.

Tabell 35. Andel som varit berusade vid 13 års ålder. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Pojkar		Flickor	
2004	19		18	
2005	20		20	
2006A	18		17	
2006B ^{a)}		18		16
2007		15		16
2008		11		15
2009		11		15
2010		11		13
2011		11		11

a) Förändring av frågan från fasta till öppna svarsalternativ.

Tabell 36a. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 1979–1982 och 1987–2006.

Pojkar	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
1979	20	30	16	33
1981	28	30	10	31
1982	32	29	9	30
1986	32	27	11	30
1987	33	26	10	32
1989	36	27	11	25
1991	34	31	10	24
1993	34	28	11	27
1994	35	29	12	24
1995	35	29	11	24
1998	30	28	14	25
1999	25	28	14	30
2000	29	29	14	26
2001	28	29	15	26
2002	27	24	14	31
2003	28	25	11	33
2004	30	24	13	34
2005	31	25	12	30
2006	35	23	10	29

a) 1986: n=2 223. 1987: n=2 075. 1989: n=2 062. 1991: n=2 213. 1993: n=2 206. 1994: n=2 132. 1995: n=1 983. 1998: n=1 985. 1999: n=1 896. 2000: n=1 925. 2001: n=2 010. 2002: n=1 916. 2003: n=1 764. 2004: n=1 670. 2005: n=1 720. 2006: n=1 540.

Tabell 36b. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 1979–1982 och 1987–2006.

Flickor	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
1979	20	28	14	38
1981	26	25	9	39
1982	29	26	8	37
1986	32	22	9	37
1987	32	23	8	37
1989	35	24	8	33
1991	35	26	9	29
1993	35	28	10	27
1994	36	29	10	25
1995	35	30	10	25
1998	34	28	11	25
1999	31	28	13	27
2000	31	30	11	25
2001	30	30	12	25
2002	28	28	11	30
2003	31	27	12	28
2004	30	30	12	28
2005	32	28	11	27
2006	33	28	10	27

a) 1986: n=2 165. 1987: n=2 050. 1989: n=1 890. 1991: n=2 046. 1993: n=2 003. 1994: n=2 108. 1995: n=2 002. 1998: n=1 973. 1999: n=1 872. 2000: n=2 039. 2001: n=2 082. 2002: n=1 892. 2003: n=1 823. 2004: n=1 797. 2005: n=1 783. 2006: n=1 553.

Tabell 37. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol^{a)}. 2004–2006.

	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
Pojkar				
2004	7	17	21	54
2005	9	16	21	52
2006	9	17	21	51
Flickor				
2004	10	20	21	48
2005	9	21	21	48
2006	10	22	20	47

a) 2004: n=1 935 pojkar och 1 977 flickor. 2005: n=1 900 pojkar och 2 036 flickor. 2006: n=1 587 pojkar och 1 672 flickor.

Tabell 38. "Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.

	Ja, smakar ur föräldrarnas glas	Ja, enstaka glas	Ja, mer än enstaka glas	Ja, totalt	Nej	Ej svar
Pojkar						
2006	26	20	5	50	49	2
2007	25	17	3	45	53	2
2008	26	16	4	45	53	2
2009	24	15	3	41	57	2
2010	22	13	2	37	60	2
2011	21	11	2	34	64	2
Flickor						
2006	39	16	3	58	42	1
2007	36	15	2	53	46	1
2008	35	15	2	52	47	1
2009	34	13	5	48	51	1
2010	30	12	2	44	55	1
2011	27	10	1	38	61	1

Tabell 39. "Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2011.

	Ja, smakar ur föräldrarnas glas	Ja, enstaka glas	Ja, mer än enstaka glas	Ja, totalt	Nej	Ej svar
Pojkar						
2006	12	35	16	63	35	2
2007	12	35	14	60	39	1
2008	14	33	13	59	39	2
2009	14	31	11	57	42	1
2010	12	30	12	54	44	2
2011	14	28	10	53	46	1
Flickor						
2006	22	38	9	69	30	1
2007	21	37	9	68	31	0
2008	26	32	7	65	34	1
2009	25	30	6	62	37	1
2010	23	33	6	62	37	1
2011	21	30	6	58	41	1

Tabell 40. "Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008–2011.

	Nej	Ja, 1–2 gånger	Ja, flera gånger	Ej svar
Pojkar				
2008	60	17	22	1
2009	62	18	20	1
2010	63	16	19	1
2011	67	17	15	1
Flickor				
2008	60	20	19	1
2009	64	18	18	1
2010	69	18	13	0
2011	68	20	11	0

Tabell 41. Andelen elever som upplevt olika typer av problem på grund av alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2011.

	Pojkar				Flickor			
	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a
Individuella problem								
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	2	1	1	3	3	1	1	5
Förstört saker eller kläder	7	2	3	12	9	4	5	18
Tappat pengar eller andra värdesaker	6	1	2	10	8	3	2	13
Råkat ut för en olycka eller skadats	5	1	1	7	5	2	2	9
Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning	1	0	1	2	1	0	0	2
Relationsproblem								
Grälat	6	2	5	13	9	4	6	20
Problem med vänner	4	1	1	6	9	3	2	14
Problem med föräldrar	4	1	1	6	8	3	3	14
Problem med lärare	1	0	0	1	1	0	0	1
Sexrelaterade problem								
Lett till oönskat sex	3	1	2	6	4	1	1	6
Lett till oskyddat sex	3	1	3	7	5	2	3	10
Brottsrelaterade problem								
Bråkat eller slagits	4	2	3	9	3	2	1	5
Blivit bestulen eller rånad	1	0	0	2	2	1	0	3
Råkat i bråk med polisen	3	1	1	4	2	1	0	4

Tabell 42. Andelen elever som upplevt olika typer av problem på grund av alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2011.

	Pojkar				Flickor			
	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a
Individuella problem								
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	6	2	3	11	7	3	2	13
Förstört saker eller kläder	16	8	11	35	18	8	13	38
Tappat pengar eller andra värdesaker	13	4	7	25	16	6	7	30
Råkat ut för en olycka eller skadats	11	4	7	23	12	5	5	22
Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning	4	1	1	6	4	1	0	5
Relationsproblem								
Grälat	11	6	14	31	13	10	17	40
Problem med vänner	9	3	2	15	14	6	5	25
Problem med föräldrar	5	2	3	9	9	3	4	16
Problem med lärare	1	0	0	1	1	0	0	1
Sexrelaterade problem								
Lett till oönskat sex	7	2	4	13	8	3	3	14
Lett till oskyddat sex	9	3	9	21	10	4	11	25
Brottsrelaterade problem								
Bråkat eller slagits	9	5	8	22	6	2	2	10
Blivit bestulen eller rånad	4	1	1	5	6	1	1	8
Råkat i bråk med polisen	5	2	2	9	4	1	1	6

Tabell 43. "Hur får du vanligen tag på alkohol ^{a)}?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2011 ^{b) c)}.

	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06A	-06B	-07	-08	-09	-10	-11
Pojkar													
Dricker inte	20	22	25	28	29	31	34	38	39	37	41	43	44
Köper själv på Systembolaget	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	1	2	1
Från syskon	13	11	11	9	10	8	7	6	7	6	7	6	6
Från kompisar/kompisars syskon	49	44	43	38	37	36	36	25	27	27	26	24	26
Från föräldrar (med lov)	30	30	29	29	28	26	22	13	14	17	13	12	11
Från föräldrar (utan lov)	13	10	10	8	7	7	8	4	6	6	6	5	7
Annan vuxen som bjuder	14	14	12	10	10	10	9	4	6	5	6	4	5
Annan vuxen som köpt ut	26	24	20	18	18	18	15	11	12	14	13	13	14
Restaurang, pub eller liknande	4	4	3	3	2	2	2	1	2	2	1	2	2
Tillverkar själv	4	3	2	2	3	2	2
Handlar i ett grannland	8	7	6	4	5	6	5	3	2	3	2	2	2
På annat sätt	5	5	5	4	4	5	5	10	13	13	12	11	2
Ej svar	0	0	0	0	0	0	0	5	3	4	3	4	6
Flickor													
Dricker inte	18	19	22	23	26	27	30	34	31	32	32	35	38
Köper själv på Systembolaget	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Från syskon	12	11	9	11	9	8	9	6	9	9	9	9	9
Från kompisar/kompisars syskon	55	51	48	48	42	45	44	34	39	39	40	38	39
Från föräldrar (med lov)	39	39	37	34	33	29	23	15	19	18	17	15	13
Från föräldrar (utan lov)	18	17	16	14	13	12	11	9	13	11	14	12	12
Annan vuxen som bjuder	23	24	22	20	19	19	14	4	8	8	8	8	8
Annan vuxen som köpt ut	28	25	25	24	25	24	23	13	18	18	17	18	16
Restaurang, pub eller liknande	7	5	5	3	3	3	2	1	3	2	2	2	2
Tillverkar själv	1	0	1	1	1	1	0
Handlar i ett grannland	6	5	4	4	3	3	3	2	3	2	2	1	1
På annat sätt	4	4	4	4	4	5	4	9	11	12	11	10	1
Ej svar	0	0	0	0	0	0	0	4	2	2	2	1	3

a) Med alkohol avses här sådan alkohol som säljs på Systembolaget.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

c) Högst tre svarsalternativ fick markerats.

Tabell 44. "Hur får du vanligen tag på alkohol ^{a)}?" Gymnasiet år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011 ^{b)}.

	-04	-05	-06A	-06B	-07	-08	-09	-10	-11
Pojkar									
Dricker inte	11	12	11	15	14	13	16	18	17
Köper själv på Systembolaget	3	4	4	5	4	4	4	5	4
Från syskon	15	15	14	11	13	14	13	13	14
Från kompisar/kompisars syskon	51	53	50	40	47	48	46	43	46
Från föräldrar (med lov)	40	36	33	26	28	28	25	25	25
Från föräldrar (utan lov)	4	4	4	3	5	5	5	3	5
Annan vuxen som bjuder	16	15	14	7	9	10	8	10	9
Annan vuxen som köpt ut	29	29	30	17	19	19	18	18	19
Restaurang, pub eller liknande	23	20	20	15	20	17	17	17	19
Tillverkar själv	3	3	3
Handlar i ett grannland	14	13	15	7	10	9	7	7	6
På annat sätt	6	7	8	14	17	16	15	16	3
Ej svar	0	0	0	3	2	2	2	2	4
Flickor									
Dricker inte	9	10	11	13	11	13	13	14	13
Köper själv på Systembolaget	1	1	1	2	3	2	2	3	2
Från syskon	17	15	14	12	17	17	16	17	17
Från kompisar/kompisars syskon	53	54	53	46	54	55	56	56	54
Från föräldrar (med lov)	45	43	42	31	36	37	33	32	35
Från föräldrar (utan lov)	6	6	6	5	6	7	8	7	8
Annan vuxen som bjuder	28	28	30	9	15	14	14	12	14
Annan vuxen som köpt ut	39	38	39	20	22	24	26	24	23
Restaurang, pub eller liknande	27	24	22	16	20	21	20	19	22
Tillverkar själv	1	1	1
Handlar i ett Grannland	11	11	10	6	8	8	7	6	4
På annat sätt	5	5	5	10	11	12	12	11	3
Ej svar	0	0	1	2	1	1	1	2	2

a) Med alkohol avses här sådan alkohol som säljs på Systembolaget.
b) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 45. "Hur får du vanligen tag på folköl?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1999–2011 ^{a) b)}.

	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07 ^{c)}	-08	-09	-10	-11
Pojkar													
Dricker inte	41	37	42	45	51	54	60	61	56	54	57	59	61
Köper själv	15	16	13	13	10	7	6	6	3	2	2	2	1
Från syskon	7	6	5	6	5	5	3	3	3	3	3	3	3
Från kompisar/ kompisars syskon	28	26	21	21	18	16	15	15	13	14	13	12	12
Från föräldrar (med lov)	15	13	13	13	12	12	11	9	8	9	8	7	5
Från föräldrar (utan lov)	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2
Annan vuxen som bjuder	5	6	7	6	4	5	4	4	3	3	3	2	2
Annan vuxen som köpt ut	12	15	16	12	10	11	7	7	4	5	5	6	5
Restaurang, pub eller liknande	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	1	1	1	1	1
Handlar i ett grannland	1	1	1	1	1
På annat sätt	2	2	1	1	1	1	2	1	7	7	7	6	1
Ej svar	1	3	2	1	3	2	1	2	11	12	11	10	15
Flickor													
Dricker inte	51	50	53	57	57	64	67	68	59	60	60	66	67
Köper själv	7	6	6	6	4	2	2	2	1	0	1	1	1
Från syskon	5	4	4	4	4	3	2	3	3	3	3	3	2
Från kompisar/ kompisars syskon	31	28	24	21	22	18	17	16	15	16	16	14	13
Från föräldrar (med lov)	10	10	9	10	9	8	7	5	6	5	5	5	3
Från föräldrar (utan lov)	5	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	3	2
Annan vuxen som bjuder	6	10	12	9	8	7	8	6	3	3	2	3	2
Annan vuxen som köpt ut	10	13	14	13	12	11	9	10	5	5	5	5	4
Restaurang, pub eller liknande	2	2	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0	0	0
Handlar i ett grannland	1	1	0	0	0
På annat sätt	2	1	1	1	1	1	1	1	4	3	4	3	1
Ej svar	1	2	1	1	1	1	1	1	13	12	12	10	13

a) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

c) Ny design på frågan.

Tabell 46. "Hur får du vanligen tag på folköl?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011^{a) b)}.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pojkar								
Dricker inte	40	44	45	38	38	40	39	39
Köper själv	30	27	26	20	16	15	15	14
Från syskon	5	4	4	3	5	5	5	4
Kamrater/kamraters syskon	18	19	17	17	21	18	19	17
Från föräldrar (med lov)	15	13	11	10	11	10	10	10
Från föräldrar (utan lov)	0	1	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	6	6	6	3	4	3	4	3
Annan vuxen som köper ut	10	8	8	3	4	4	3	3
Restaurang, pub el liknande	3	4	4	4	3	4	4	4
Tillverkar själv	1	1	1
Handlar i ett grannland	.	.	.	2	1	2	1	2
Annat sätt	1	1	1	4	5	5	4	1
Ej svar	1	1	1	14	14	14	17	17
Flickor								
Dricker inte	61	65	63	54	56	55	57	57
Köper själv	12	10	10	7	6	6	7	6
Från syskon	3	4	3	3	3	3	4	2
Kamrater/kamraters syskon	16	14	16	14	15	16	15	13
Från föräldrar (med lov)	11	9	8	8	7	6	6	6
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	9	8	10	3	3	3	3	3
Annan vuxen som köper ut	8	8	9	3	4	4	3	2
Restaurang, pub el liknande	4	4	3	4	4	4	3	4
Tillverkar själv	0	–	0
Handlar i ett grannland	.	.	.	1	1	1	0	1
Annat sätt	1	0	1	2	3	2	2	1
Ej svar	1	1	1	18	15	14	14	16

a) 2007: Ny design på frågan.

b) Högst tre svarsalternativ markeras.

Tabell 47. "Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna ^{a)}. 1999–2011 ^{b)} ^{c)}.

Pojkar	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11
Köpt direkt av tillverkare	17	15	11	14	16	11	13	17
Köpt av kompisar	43	46	45	42	32	35	30	30
Bjuden av kompisar	49	49	49	48	46	46	45	39
Från kompisar/ kompisars syskon	35	36	34	31	36
Från syskon	6	4	5	6	5
Från föräldrar (med lov)	5	3	2	3	5	4	3	3	2	3	4	3	2
Från föräldrar (utan lov)	4	4	3	3	5	3	5	2	2	5	5	3	2
Annan vuxen som köpt åt mig	7	4	6	6	6	5	5	4	12	11	12	10	13
Annan vuxen som bjudit	8	5	5	6	5	7	5	6	6	4	7	5	5
Tillverkat själv	3	3	2	3	3	3	5	4	4	9	7	7	5
På annat sätt	2	2	1	2	1	2	1	4	19	22	12	19	.
Ej svar	6	5	4	4	5	6	7	11	13	10	16	15	19

Flickor	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11
Köpt direkt av tillverkare	10	8	9	14	12	13	12	10
Köpt av kompisar	37	41	35	38	34	32	30	32
Bjuden av kompisar	66	67	67	59	62	55	60	56
Från kompisar/ kompisars syskon	53	48	47	47	48
Från syskon	3	4	4	5	4
Från föräldrar (med lov)	3	2	4	4	4	2	4	4	3	2	2	2	4
Från föräldrar (utan lov)	9	4	7	7	5	7	6	4	7	4	6	6	5
Annan vuxen som köpt åt mig	6	12	12	11	12	6	5	8	12	13	8	12	10
Annan vuxen som bjudit	12	5	5	7	7	11	12	8	9	7	5	8	9
Tillverkat själv	1	1	0	0	0	2	1	2	3	4	4	5	2
På annat sätt	2	0	1	1	1	2	2	1	11	15	12	12	.
Ej svar	2	2	2	3	5	5	5	6	10	8	14	8	14

a) 1999: n=1 117 pojkar och 1 044 flickor. 2000: n=965 pojkar och 1 062 flickor. 2001: n=956 pojkar och 1 010 flickor. 2002: n=729 pojkar och 809 flickor. 2003: n=619 pojkar och 704 flickor. 2004: n=608 pojkar och 703 flickor. 2005: n=488 pojkar och 537 flickor. 2006: n=408 pojkar och 463 flickor. 2007: n=336 pojkar och 364 flickor. 2008: n=294 pojkar och 345 flickor. 2009: n= 283 pojkar och 320 flickor. 2010: n= 268 pojkar och 315 flickor. 2011: n=233 pojkar och 257 flickor.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

c) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 48. "Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna ^{a)}. 2004–2011 ^{b) c)}.

Pojkar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Köpt direkt av tillverkare	22	23	17
Köpt av kompisar	42	43	39
Bjuden av kompisar	48	46	44
Kompisar/kompisars syskon	.	.	.	49	48	40	44	46
Från syskon	.	.	.	4	4	3	3	6
Från föräldrar (med lov)	6	4	4	6	4	3	3	4
Från föräldrar (utan lov)	1	2	1	3	3	1	1	1
Annan vuxen som köpt åt mig	5	4	4	5	6	7	8	6
Annan vuxen som bjudit	10	9	8	5	7	7	7	7
Tillverkat själv	3	3	6	7	6	8	5	5
Annat sätt	2	2	2	17	14	17	15	10
Ej svar	3	4	4	9	8	16	18	17
Flickor	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Köpt direkt av tillverkare	16	17	17
Köpt av kompisar	38	47	37
Bjuden av kompisar	59	53	60
Kompisar/kompisars syskon	.	.	.	47	55	48	61	48
Från syskon	.	.	.	6	5	3	5	4
Från föräldrar (med lov)	6	3	5	5	4	3	5	4
Från föräldrar (utan lov)	3	2	2	2	4	2	3	4
Annan vuxen som köpt åt mig	7	6	4	6	7	8	7	5
Annan vuxen som bjudit	15	10	14	10	12	11	8	7
Tillverkat själv	0	0	–	2	2	2	3	1
Annat sätt	1	1	1	13	9	12	12	5
Ej svar	1	2	2	10	5	11	5	14

a) 2004: n=677 pojkar och 640 flickor. 2005: n=563 pojkar och 546 flickor. 2006: n=427 pojkar och 397 flickor. 2007: n=382 pojkar och 373 flickor. 2008: n=338 pojkar och 308 flickor. 2009: n= 314 pojkar och 296 flickor. 2010: n=404 pojkar och 270 flickor. 2011: n=291 pojkar och 282 flickor.

b) 2007: Ny design på frågan.

c) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 49. "Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2006 ^{a)}.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Dricker inte	35	38	33	32	36	37	37	38	43
Köper själv på Systembolaget	1	1	2	1	2	1	1	2	1
Från syskon	8	8	9	8	7	6	7	6	5
Kompisar/kompisars syskon	36	35	35	31	31	28	27	27	28
Från föräldrar (med lov)	13	14	15	18	17	18	18	17	14
Från föräldrar (utan lov)	2	2	4	3	2	2	3	2	3
Annan vuxen som bjuder	7	7	8	8	6	6	6	6	5
Annan vuxen som köper	18	15	19	16	13	13	11	13	10
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	2	2	2	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	3	1	0	1	1	0
Handlar i ett grannland	3	5	4	0	3	2	3	3	3
Annat sätt	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Ej svar	2	1	2	2	2	2	2	2	2
Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Dricker inte	26	28	27	25	29	28	31	32	35
Köper själv på Systembolaget	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Från syskon	9	8	9	8	7	8	7	6	7
Kompisar/kompisars syskon	43	43	43	41	36	37	34	36	36
Från föräldrar (med lov)	17	20	22	25	23	23	22	19	16
Från föräldrar (utan lov)	3	5	4	4	4	4	4	4	4
Annan vuxen som bjuder	12	11	13	15	14	13	11	12	9
Annan vuxen som köper	23	19	21	19	19	20	20	20	18
Restaurang, pub eller likn.	4	4	5	3	3	2	2	2	1
Tillverkar själv	0	0	0	2	0	0	0	0	–
Handlar i ett grannland	3	4	3	0	2	2	2	2	2
Annat sätt	3	2	1	2	1	1	1	2	1
Ej svar	1	1	1	2	1	1	2	1	1

a) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 50. "Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006^{a)}.

	Pojkar			Flickor		
	–04	–05	–06	–04	–05	–06
Dricker inte	22	24	21	12	13	16
Köper själv på Systembolaget	2	3	3	1	1	0
Från syskon	11	11	10	13	11	11
Kompisar/kompisars syskon	36	37	37	41	41	41
Från föräldrar (med lov)	24	21	19	31	31	28
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	8	7	8	16	16	18
Annan vuxen som köper ut	19	19	20	30	31	32
Restaurang, pub el liknande	16	14	14	22	20	17
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0
Handlar i ett grannland	6	7	8	5	6	5
Annat sätt	1	2	3	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1

a) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 51. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång per månad eller oftare	0	4	49	83	0	7	65	87
Berusningsdebut 13 år eller yngre	1	8	23	41	1	7	24	39
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	1	8	18	35	1	8	27	41
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	1	23	52	72	1	31	71	76
Använt läkemedel till- sammans med alkohol i berusningssyfte	0	1	4	13	0	2	15	27
Röker och/eller snusar	4	20	47	69	3	24	65	83
Har sniffat	1	4	7	16	0	2	5	13
Har använt narkotika	2	6	16	32	1	4	15	27

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 52. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

Konsumtionskategori	Pojkar				Flickor			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
n=	278	445	377	604	226	626	491	362
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång per månad eller oftare	1	6	59	91	0	8	63	88
Berusningsdebut 13 år eller yngre	1	3	8	24	0	5	13	25
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	1	4	17	31	0	8	19	31
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	2	21	54	76	0	27	52	69
Använt läkemedel till- sammans med alkohol i berusningssyfte	1	0	5	11	1	3	10	23
Röker och/eller snusar	6	15	46	69	5	21	57	76
Har sniffat	1	1	4	11	0	1	5	5
Har använt narkotika	4	7	19	37	1	6	8	31

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 53. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	2	3	5	9	3	3	3	7
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	6	7	22	28	5	9	27	36
Bjuden av på alkohol av föräldrar	14	50	46	48	19	50	48	57
Problem p g a alkohol:								
Individuella problem	2	16	43	58	1	22	64	76
Relationsproblem	1	16	35	54	2	27	59	83
Sexuella problem	0	7	19	39	0	5	30	49
Brottsrelaterade problem	1	7	25	40	1	4	22	40
Mycket/ganska svårt att prata, t ex om problem, med:								
Förälder eller annan vuxen du bor med	11	13	15	20	13	17	18	28
Annan vuxen	30	31	38	31	34	37	34	43
Elefvårdspersonal	28	35	46	45	42	46	55	59
Kamrater	11	8	9	9	8	5	4	5
Syskon	16	19	18	20	17	19	19	22

Tabell 54. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	4	2	1	4	4	2	3	3
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	14	15	22	38	10	16	24	40
Bjuden på alkohol av föräldrar	13	53	57	67	15	58	67	70
Problem p g a alkohol:								
Individuella problem	2	23	54	79	3	30	70	88
Relationsproblem	3	14	41	64	3	31	61	84
Sexuella problem	0	7	22	46	2	12	35	60
Brottsrelaterade problem	1	7	23	79	1	6	22	42
Mycket/ganska svårt att prata, t ex om problem, med:								
Förälder eller annan vuxen du bor med	12	13	11	10	14	13	12	14
Annan vuxen	38	32	31	30	35	34	30	33
Elevvårdspersonal	33	27	33	41	35	40	39	45
Kamrater	14	7	5	5	9	5	3	5
Syskon	19	21	13	12	18	15	13	15

Tabell 55. Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2011.

	Antal dagar i veckan								Ej svar
	0	1	2	3	4	5	6	7	
Pojkar									
– vara på fritidsgård	73	8	6	4	2	2	1	1	4
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	20	6	13	15	13	12	8	8	5
– vara ute på stan med kamrater	28	30	18	10	5	3	1	2	4
– vara hemma hos en kamrat	14	25	24	17	9	4	2	2	3
– vara hemma hela kvällen	6	12	14	14	14	15	9	12	5
– spela dator- eller tv-spel	7	9	9	10	10	12	9	31	3
Flickor									
– vara på fritidsgård	81	8	4	3	1	1	1	0	1
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	19	11	16	18	13	9	5	7	2
– vara ute på stan med kamrater	13	37	24	12	6	3	2	2	2
– vara hemma hos en kamrat	10	26	25	18	10	5	2	2	2
– vara hemma hela kvällen	3	12	13	14	16	17	11	11	3
– spela dator- eller tv-spel	32	14	9	7	7	6	5	17	2

Tabell 56. Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2011.

	Antal dagar i veckan								Ej svar
	0	1	2	3	4	5	6	7	
Pojkar									
– vara på fritidsgård	89	4	2	1	0	0	0	0	3
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	18	6	13	16	13	14	8	9	4
– vara ute på stan med kamrater	19	29	24	12	7	4	1	2	3
– vara hemma hos en kamrat	14	22	25	18	9	5	2	2	3
– vara hemma hela kvällen	4	13	15	15	14	17	8	10	3
– spela dator- eller tv-spel	11	12	13	11	11	11	8	22	3
Flickor									
– vara på fritidsgård	94	2	1	1	0	0	0	0	1
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	20	10	16	18	13	9	6	8	2
– vara ute på stan med kamrater	10	31	28	15	8	4	1	1	2
– vara hemma hos en kamrat	9	28	27	17	8	4	2	3	2
– vara hemma hela kvällen	2	10	14	15	19	20	9	7	2
– spela dator- eller tv-spel	51	14	9	5	4	4	2	9	2

Tabell 57a. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2002–2011.

Pojkar	Genomsnittskonsumtion i dl ren alkohol (100%)		Intensivkonsumtion ^{a)} någon gång/månad eller oftare	
	n=		n=	
Stockholms län				
2002–2004	1 451	27	1 502	23
2003–2005	1 538	25	1 604	21
2004–2006	1 435	28	1 505	21
2005–2007	1 418	31	1 503	24
2006–2008	1 350	34	1 439	25
2007–2009	1 373	30	1 471	24
2008–2010	1 337	27	1 439	21
2009–2011	1 329	24	1 425	20
Västra Götalands län				
2002–2004	1 277	39	1 324	29
2003–2005	1 288	37	1 342	27
2004–2006	1 302	36	1 353	25
2005–2007	1 328	31	1 378	21
2006–2008	1 303	30	1 351	20
2007–2009	1 263	30	1 323	21
2008–2010	1 178	31	1 245	23
2009–2011	1 114	30	1 175	22
Skåne län				
2002–2004	1 137	51	1 181	31
2003–2005	1 198	46	1 242	29
2004–2006	1 140	46	1 188	28
2005–2007	1 181	40	1 230	28
2006–2008	1 020	42	1 074	28
2007–2009	983	42	1 032	27
2008–2010	916	42	968	28
2009–2011	995	40	1 042	26
Södra Sverige				
2002–2004	1 403	40	1 448	32
2003–2005	1 366	37	1 412	28
2004–2006	1 337	38	1 392	28
2005–2007	1 288	37	1 338	26
2006–2008	1 287	38	1 347	27
2007–2009	1 162	37	1 214	29
2008–2010	1 100	33	1 154	26
2009–2011	1 063	24	1 106	21
Mellersta Sverige				
2002–2004	1 296	32	1 333	25
2003–2005	1 245	35	1 289	25
2004–2006	1 182	36	1 226	25
2005–2007	1 203	33	1 267	23
2006–2008	1 242	30	1 304	22
2007–2009	1 565	26	1 648	22
2008–2010	1 445	24	1 513	20
2009–2011	1 366	21	1 437	18
Norra Sverige				
2002–2004	1 126	24	1 159	17
2003–2005	1 090	22	1 127	16
2004–2006	1 111	21	1 150	16
2005–2007	1 141	20	1 189	16
2006–2008	1 126	21	1 169	17
2007–2009	903	23	945	18
2008–2010	806	24	845	17
2009–2011	800	23	845	14

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 57b. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2002–2011.

Flickor	Genomsnittskonsumtion i dl ren alkohol (100%)		Intensivkonsumtion ^{a)} någon gång/månad eller oftare	
	n=		n=	
Stockholms län				
2002–2004	1 326	24	1 505	19
2003–2005	1 404	27	1 594	21
2004–2006	1 435	28	1 485	22
2005–2007	1 337	28	1 400	22
2006–2008	1 248	29	1 313	25
2007–2009	1 342	26	1 422	24
2008–2010	1 355	24	1 433	23
2009–2011	1 364	18	1 439	20
Västra Götalands län				
2002–2004	1 241	30	1 278	29
2003–2005	1 294	32	1 333	27
2004–2006	1 225	31	1 266	25
2005–2007	1 193	29	1 244	21
2006–2008	1 123	25	1 171	20
2007–2009	1 175	22	1 231	23
2008–2010	1 260	19	1 311	21
2009–2011	1 228	20	1 291	22
Skåne län				
2002–2004	1 129	31	1 162	31
2003–2005	1 124	30	1 171	29
2004–2006	1 096	29	1 141	28
2005–2007	1 091	27	1 148	28
2006–2008	969	26	1 015	28
2007–2009	915	25	968	22
2008–2010	943	25	993	23
2009–2011	1 030	24	1 083	22
Södra Sverige				
2002–2004	1 300	27	1 339	32
2003–2005	1 243	24	1 283	28
2004–2006	1 271	26	1 322	28
2005–2007	1 278	24	1 291	26
2006–2008	1 310	22	1 335	27
2007–2009	1 201	18	1 211	23
2008–2010	1 139	19	1 186	22
2009–2011	1 085	18	1 127	22
Mellersta Sverige				
2002–2004	1 377	26	1 404	25
2003–2005	1 400	28	1 449	25
2004–2006	1 316	29	1 372	25
2005–2007	1 247	27	1 315	23
2006–2008	1 257	26	1 314	22
2007–2009	1 534	24	1 612	24
2008–2010	1 469	24	1 535	24
2009–2011	1 406	20	1 467	21
Norra Sverige				
2002–2004	1 128	22	1 152	17
2003–2005	1 131	20	1 166	16
2004–2006	1 179	22	1 229	16
2005–2007	1 150	20	1 214	16
2006–2008	1 096	20	1 168	17
2007–2009	888	17	939	20
2008–2010	803	19	843	19
2009–2011	780	17	805	19

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 58a. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för **pojkar** för åren 2005–2011.

Pojkar	Genomsnittskonsumtion i dl ren alkohol (100%)		Intensivkonsumtion ^{a)} någon gång/månad eller oftare	
	n=		n=	
Stockholms län				
2005–2007	1 066	74	1 104	54
2006–2008	988	76	1 041	53
2007–2009	960	72	1 024	52
2008–2010	944	62	1 013	48
2009–2011	946	56	1 004	46
Västra Götalands län				
2005–2007	1 073	68	1 097	51
2006–2008	964	70	990	52
2007–2009	851	65	881	50
2008–2010	962	60	1 002	47
2009–2011	1 056	58	1 110	48
Skåne län				
2005–2007	864	78	891	53
2006–2008	866	81	894	53
2007–2009	766	83	805	53
2008–2010	821	77	860	52
2009–2011	704	71	747	51
Södra Sverige				
2005–2007	974	67	1 002	53
2006–2008	863	75	892	56
2007–2009	954	67	989	52
2008–2010	906	69	934	53
2009–2011	934	61	969	49
Mellersta Sverige				
2005–2007	1 055	63	1 099	49
2006–2008	1 042	59	1 088	49
2007–2009	1 215	59	1 275	48
2008–2010	1 122	57	1 175	47
2009–2011	1 068	56	1 119	46
Norra Sverige				
2005–2007	1 134	53	868	42
2006–2008	780	53	818	42
2007–2009	693	52	728	42
2008–2010	665	53	693	42
2009–2011	647	56	671	41

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 58b. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för **flickor** för åren 2005–2011.

Flickor	Genomsnittskonsumtion i dl ren alkohol (100%)		Intensivkonsumtion ^{a)} någon gång/månad eller oftare	
	n=		n=	
Stockholms län				
2005–2007	1 134	48	1 104	46
2006–2008	1 150	46	1 041	46
2007–2009	1 241	47	1 024	46
2008–2010	1 263	44	1 013	44
2009–2011	1 261	44	1 323	44
Västra Götalands län				
2005–2007	989	41	1 097	42
2006–2008	1 085	45	990	45
2007–2009	1 011	45	881	44
2008–2010	1 030	43	1 002	45
2009–2011	900	35	939	39
Skåne län				
2005–2007	1 112	42	891	39
2006–2008	1 055	40	894	39
2007–2009	924	44	805	41
2008–2010	787	47	860	42
2009–2011	724	49	764	46
Södra Sverige				
2005–2007	1 007	34	1 002	42
2006–2008	952	40	892	44
2007–2009	1 013	44	989	44
2008–2010	931	36	934	43
2009–2011	839	36	867	40
Mellersta Sverige				
2005–2007	1 196	39	1 099	42
2006–2008	1 111	38	1 088	42
2007–2009	1 258	37	1 275	42
2008–2010	1 119	35	1 175	42
2009–2011	1 041	33	1 081	42
Norra Sverige				
2005–2007	787	31	868	39
2006–2008	682	30	818	38
2007–2009	666	30	728	37
2008–2010	596	33	693	40
2009–2011	627	33	664	42

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 59. Rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1997 ^{a)}.

	Röker	Har slutat	Har bara prövat	Har aldrig rökt	Ej svar	
Pojkar						
1971	41	1	
1974	31	1	
1975	32	2	
1976	27	2	
1977	25	1	
1978	25	1	
1979	21	2	
1980	21	1	
1981	23	1	
1982	25	1	
1983 ^{b)}	19	15	6	42	36	..
1984		16	6	44	33	..
1985		16	4	44	35	..
1986		17	6	44	31	1
1987		17	6	42	33	1
1988		17	6	41	36	1
1989		23	6	36	34	0
1990		20	6	39	33	1
1991		19	8	42	31	1
1992		22	8	40	30	1
1993		20	8	41	31	1
1994		17	8	43	30	2
1995		19	8	41	31	1
1996		19	8	39	33	2
1997		17	9	40	33	1
Flickor						
1971	47	1	
1974	45	1	
1975	45	1	
1976	40	1	
1977	40	1	
1978	38	1	
1979	34	1	
1980	33	1	
1981	35	1	
1982	32	1	
1983 ^{b)}	30	22	6	41	30	..
1984		22	6	41	30	..
1985		21	4	40	36	..
1986		22	5	36	37	0
1987		24	6	37	33	0
1988		24	5	34	36	0
1989		30	5	30	35	0
1990		31	6	30	32	1
1991		27	7	33	33	0
1992		27	6	33	33	0
1993		26	7	35	31	1
1994		29	6	36	28	1
1995		27	7	32	33	1
1996		25	7	35	32	1
1997		25	8	35	31	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även avsnittet "Tobakskonsumtion".

b) Avser den s k länkundrökningsundersökningen.

Tabell 60. "Röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2011^{a)}.

	Nej, aldrig rökt	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara vid vecko- sluten	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar										
1997	30	35	7	28	8	3	2	11	5	–
1998	30	33	7	28	9	2	2	9	5	1
1999	35	28	6	30	7	3	3	12	5	1
2000	33	29	7	29	8	2	2	11	6	1
2001	32	31	6	30	7	3	2	11	6	2
2002	36	32	6	25	6	3	2	9	5	1
2003	40	33	6	20	5	2	1	7	5	1
2004	45	32	4	18	4	2	1	8	4	1
2005	45	31	4	19	4	1	1	8	5	1
2006	49	28	3	19	4	2	2	7	4	1
2007	47	28	4	20	4	2	.	9	5	1
2008	44	29	4	22	5	3	.	8	6	1
2009	46	26	5	23	7	2	.	7	6	1
2010	47	26	5	22	6	3	.	7	5	1
2011	48	28	5	19	5	3	.	6	5	0
Flickor										
1997	29	28	6	37	13	4	3	12	5	–
1998	31	29	5	34	11	3	2	11	7	0
1999	35	25	4	36	14	4	3	10	6	1
2000	33	25	5	36	12	3	3	12	6	1
2001	32	25	5	36	12	4	3	11	7	1
2002	37	25	4	34	12	3	2	10	6	1
2003	39	25	5	30	10	3	2	9	6	0
2004	39	27	4	30	10	3	1	10	5	1
2005	42	23	5	30	9	4	1	11	5	1
2006	44	25	4	26	7	3	1	10	5	1
2007	43	23	3	30	7	3	.	11	8	1
2008	44	24	4	28	8	3	.	11	6	0
2009	44	22	3	30	8	4	.	11	7	0
2010	47	21	4	28	9	4	.	9	6	0
2011	48	22	3	26	8	4	.	8	7	0

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även tabell 59 och avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 61. "Hur ofta röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–1997 ^{a)}.

	Röker inte	Varje dag	Nästan varje dag	Bara vid vecko-sluten	Bara när jag är på fest	Nästan aldrig	Ej svar
Pojkar							
1983	85	7	4	2	2	1	..
1984	85	8	3	1	2	1	..
1985	84	8	3	2	3	1	..
1986	82	10	2	2	3	1	0
1987	83	8	2	2	4	1	0
1988	83	8	2	2	4	1	1
1989	77	10	2	3	6	2	1
1990	79	11	2	2	4	1	1
1991	80	11	2	2	4	0	1
1992	77	13	3	2	4	1	0
1993	80	13	1	1	4	0	1
1994	80	10	2	1	4	1	2
1995	81	11	2	1	4	1	0
1996	81	10	2	2	4	0	0
1997	82	10	2	2	3	0	..
Flickor							
1983	78	15	3	2	2	1	..
1984	78	13	3	2	3	1	..
1985	79	10	4	3	2	1	..
1986	78	12	3	2	4	1	0
1987	76	13	2	3	5	1	0
1988	76	12	3	3	5	1	0
1989	70	14	3	4	7	2	1
1990	68	16	3	3	7	1	2
1991	71	15	3	3	6	1	1
1992	72	15	3	3	6	1	0
1993	71	15	3	3	6	1	1
1994	69	17	3	3	6	1	1
1995	74	14	3	2	6	1	0
1996	75	15	2	2	5	0	1
1997	74	14	2	3	5	0	0

a) Se tabell 59.

Tabell 62. "Röker du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej, aldrig rökt	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara vid vecko- sluten	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar										
2004	27	34	6	32	7	3	2	14	6	1
2005	30	32	5	31	6	3	2	16	6	1
2006	30	31	5	33	6	3	2	16	7	2
2007	28	30	5	36	7	4	.	17	8	1
2008	32	28	4	34	8	4	.	15	7	1
2009	33	27	5	33	8	4	.	15	7	1
2010	31	27	5	36	10	5	.	14	6	1
2011	32	30	5	32	8	4	.	13	7	0
Flickor										
2004	29	27	6	38	13	4	2	14	6	0
2005	29	25	5	41	15	4	2	15	5	0
2006	29	25	6	40	13	4	3	15	6	1
2007	29	25	5	41	13	3	.	19	7	0
2008	29	24	6	41	13	5	.	16	7	0
2009	29	24	4	42	14	5	.	16	7	0
2010	27	25	4	43	14	6	.	16	8	0
2011	32	24	4	39	13	5	.	14	7	1

Tabell 63. Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2009 ^{a)}.

	Antal cigaretter per dag						Ej svar	Antal daglig-rökare
	1–2	3–6	7–10	11–16	17–20	Fler än 20		
Pojkar								
1986	10	26	29	21	7	5	1	282
1987	9	25	27	21	12	5	0	237
1988	7	24	29	22	11	7	0	211
1989	5	28	25	24	10	5	1	278
1990	8	22	29	23	12	5	–	319
1991	6	24	25	24	14	5	1	336
1992	6	20	27	23	18	6	1	390
1993	7	25	27	22	12	5	2	371
1994	8	23	30	18	12	6	3	299
1995	7	21	32	18	17	2	3	269
1996	12	27	24	17	10	5	5	323
1997	5	31	30	17	11	6	–	147
1998	8	29	36	14	7	2	4	245
1999	9	23	35	16	11	3	3	196
2000	5	26	31	17	12	2	6	193
2001	8	25	34	16	7	4	6	196
2002	5	21	32	15	14	1	12	154
2003	8	16	26	24	11	4	11	124
2004	3	17	44	15	10	2	10	96
2005	4	17	32	23	13	0	12	90
2006	3	17	30	12	19	8	10	90
2007	4	29	33	13	12	3	7	106
2008	3	28	28	17	7	8	8	111
2009	5	19	28	20	9	4	13	186
Flickor								
1986	4	21	36	23	15	2	0	343
1987	5	25	35	20	12	3	0	369
1988	5	25	35	20	12	2	1	344
1989	4	26	29	20	17	4	0	400
1990	5	25	29	21	16	3	–	439
1991	7	24	26	23	17	3	1	434
1992	5	21	33	25	13	3	1	439
1993	4	26	34	19	12	3	3	418
1994	7	30	28	16	12	1	5	486
1995	8	30	31	19	9	1	3	368
1996	5	30	33	19	7	4	3	436
1997	6	28	30	28	7	1	0	176
1998	3	33	45	14	4	1	0	304
1999	6	33	36	16	6	0	3	350
2000	3	24	31	17	12	2	1	318
2001	3	29	41	15	8	3	2	342
2002	2	26	41	15	11	0	4	301
2003	2	29	38	18	11	1	2	252
2004	3	25	42	15	9	2	4	256
2005	2	18	42	19	11	1	7	218
2006	5	30	34	19	8	2	2	169
2007	4	33	32	17	6	2	7	184
2008	2	19	47	21	6	3	2	188
2009	2	34	33	14	6	2	9	207

a) 1997 års data avser de elever som besvarat det s k A-formuläret (1 500 pojkar och 1 369 flickor).

Tabell 64. Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Antal cigaretter per dag						Ej svar	Antal daglig-rökare
	1–2	3–6	7–10	11–16	17–20	Fler än 20		
Pojkar								
2004	4	24	29	25	11	1	4	128
2005	2	20	26	22	16	7	7	111
2006	5	16	33	25	6	6	9	91
2007	1	24	30	18	15	4	8	132
2008	1	27	26	19	14	5	7	124
2009	1	22	40	22	9	3	4	152
Flickor								
2004	3	27	37	19	9	1	4	287
2005	1	28	41	20	8	1	2	309
2006	1	25	41	21	7	1	5	225
2007	2	24	42	25	2	2	3	252
2008	1	27	44	14	10	1	3	262
2009	1	22	51	19	3	1	3	300

Tabell 65. Andelen elever i årskurs 9 som vill sluta röka. Procentuell fördelning bland dem som röker dagligen eller nästan dagligen efter kön. 2011.

	Pojkar n=190	Flickor n=270
Ja	32	33
Ja, men i framtiden	43	52
Nej	16	11
Ej svar	9	4

Tabell 66. Andelen elever i gymnasiets år 2 som vill sluta röka. Procentuell fördelning bland dem som röker dagligen eller nästan dagligen efter kön. 2011.

	Pojkar n=212	Flickor n=344
Ja	26	29
Ja, men i framtiden	55	62
Nej	13	6
Ej svar	9	4

Tabell 67. Andelen elever i årskurs 9 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2011.

	Pojkar	Flickor
Ja, med nikotin	21	16
Ja, utan nikotin	13	11
Vet ej om det var med nikotin eller inte	11	15
Ja, totalt	40	38
Nej	58	61
Ej svar	2	1

Tabell 68. Andelen elever i gymnasiets år 2 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2011.

	Pojkar	Flickor
Ja, med nikotin	36	30
Ja, utan nikotin	17	16
Vet ej om det var med nikotin eller inte	16	21
Ja, totalt	60	59
Nej	38	40
Ej svar	1	1

Tabell 69. Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna?
Procentuell fördelning efter kön. Årskurs 9. 2011.

	Pojkar	Flickor
Någon gång i veckan	2	2
Ett par gånger i månaden	3	3
Någon gång i månaden	4	3
Några gånger per år	12	11
Mer sällan	8	9
Inte de senaste 12 månaderna	8	8
Aldrig	60	61
Ej svar	3	3

Tabell 70. Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna?
Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiets år 2. 2011.

	Pojkar	Flickor
Någon gång i veckan	2	1
Ett par gånger i månaden	3	2
Någon gång i månaden	6	4
Några gånger per år	20	21
Mer sällan	12	13
Inte de senaste 12 månaderna	13	13
Aldrig	43	43
Ej svar	2	2

Tabell 71. Snusvanor. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1974–1997 ^{a)}.

	Har aldrig snusat	Har bara prövat	Har slutat snusa	Snusar:	Ja, min- dre än en dosa/ vecka	Ja, en dosa/ vecka	Ja, två dosor/ vecka	Ja, tre dosor/ vecka	Ja, fyra el.fler dosor/ vecka	Ej svar
Pojkar										
1974	48	.	26	25	2
1975	49	.	23	26	1
1976	48	.	19	29	2
1977	50	.	18	30	2
1979	48	.	21	29	1
1980	47	.	21	30	2
1981	49	.	19	30	1
1982	54	.	15	30	1
1983	66	.	13	21	7	3	5	5	1	..
1984	62	.	16	24	6	4	6	5	3	..
1985	63	.	15	21	6	3	5	4	3	..
1986	59	.	15	24	8	4	5	4	3	3
1987	60	.	14	25	8	4	5	5	3	1
1988	61	.	14	22	7	3	4	5	3	2
1989	64	.	15	20	6	3	4	4	3	2
1990	64	.	15	20	7	3	4	3	3	2
1991	39	39	6	16	5	3	3	3	2	1
1992	38	37	6	19	6	3	3	4	3	1
1993	39	37	6	17	5	2	4	3	3	1
1994	39	36	4	19	6	3	4	3	3	1
1995	40	36	5	19	6	3	4	3	3	
1996	42	34	5	17	5	3	3	3	3	2
1997	41	35	6	17	6	3	3	4	2	2
Flickor										
1974	87	.	6	4	3
1975	85	.	7	5	3
1976	88	.	5	5	3
1977	82	.	9	8	3
1979	82	.	9	6	2
1980	80	.	8	8	3
1981	84	.	5	7	4
1982	86	.	5	7	2
1983	94	.	3	7	2	0	0	0	0	..
1984	94	.	4	1	1	0	0	0	0	..
1985	94	.	3	2	2	0	0	0	0	..
1986	91	.	4	2	2	0	0	0	0	2
1987	92	.	3	2	2	0	0	–	0	2
1988	91	.	4	2	2	0	0	0	–	3
1989	91	.	4	3	2	0	0	0	0	2
1990	92	.	4	2	2	0	0	0	0	2
1991	70	27	1	1	1	0	0	0	0	1
1992	72	26	0	0	0	0	0	0	0	1
1993	70	27	1	0	0	0	0	0	0	1
1994	70	27	1	1	1	0	0	0	0	1
1995	72	25	1	1	1	0	0	0	0	1
1996	75	22	1	1	1	0	0	0	0	1
1997	72	25	1	1	0	0	0	0	0	–

a) Fr o m 1991 har ett nytt svarsalternativ "Nej, har bara prövat" införts. 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 72. "Snusar du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2011 ^{a)}.

	Nej, aldrig snusat	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar									
1997	43	31	3	21	10	2	.	9	2
1998	44	30	4	20	11	3	.	7	2
1999	44	27	4	23	13	3	.	8	1
2000	41	27	5	26	14	3	.	9	1
2001	40	28	4	27	15	3	.	9	1
2002	43	28	4	25	15	2	.	8	1
2003	44	28	4	24	14	2	.	8	1
2004	47	27	4	21	12	3	.	6	1
2005	47	29	4	20	12	2	.	6	1
2006	50	26	3	20	11	2	.	6	1
2007	53	26	3	17	9	2	.	6	1
2008	52	28	3	16	7	2	.	6	1
2009	55	26	3	15	6	3	.	6	1
2010	57	23	3	15	6	2	1	6	1
2011	59	24	3	12	5	1	1	5	1
Flickor									
1997	73	22	0	3	0	0	.	3	1
1998	76	20	0	2	0	0	.	2	1
1999	74	22	1	3	1	0	.	2	1
2000	70	25	1	4	0	0	.	3	1
2001	70	23	1	5	1	1	.	4	1
2002	67	26	1	5	1	0	.	3	1
2003	66	27	1	6	1	1	.	4	1
2004	66	25	1	8	2	1	.	5	1
2005	64	28	1	6	2	1	.	4	1
2006	65	26	1	7	2	1	.	4	1
2007	69	25	1	5	1	1	.	3	1
2008	71	24	1	4	0	0	.	3	1
2009	73	21	1	4	0	0	.	3	1
2010	75	20	0	4	1	1	0	2	1
2011	77	18	1	3	0	0	0	2	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även tabell 71 och avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 73. "Snusar du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej, aldrig snusat	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar									
2004	34	28	5	32	23	2	.	7	1
2005	33	31	4	30	21	2	.	7	1
2006	34	30	5	31	22	3	.	7	1
2007	36	30	5	28	19	2	.	7	1
2008	39	31	4	25	15	3	.	8	1
2009	41	30	4	23	13	2	.	8	1
2010	41	26	5	27	14	3	3	7	1
2011	44	27	4	24	13	3	2	6	1
Flickor									
2004	55	35	1	9	3	1	.	5	0
2005	51	36	2	11	4	1	.	7	0
2006	52	35	1	11	4	2	.	6	1
2007	50	37	2	11	3	1	.	7	1
2008	55	33	2	9	3	1	.	6	0
2009	57	34	1	7	2	1	.	4	1
2010	57	33	1	9	2	1	2	4	1
2011	63	28	1	7	2	0	2	2	1

Tabell 74. Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar ^{a)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.

	Mindre än 1 dosa/ vecka	1 dosa/ vecka	2 dosor/ vecka	3 dosor/ vecka	4 dosor eller fler/ vecka	Ej svar
Pojkar						
1997	38	12	19	16	11	4
1998	36	14	21	16	9	4
1999	33	17	17	18	12	2
2000	37	15	17	17	12	2
2001	34	13	20	17	13	2
2002	33	11	15	22	16	3
2003	32	12	18	19	16	2
2004	34	12	19	19	15	2
2005	32	14	20	21	12	2
2006	34	16	15	18	16	2
2007 ^{b)}	.	20	16	13	19	30
2008	29	10	13	13	18	18
2009	37	9	11	11	13	19
Flickor						
1997	67	6	–	7	7	13
1998	71	16	3	3	1	6
1999	60	12	10	9	3	5
2000	72	10	3	1	1	13
2001	70	10	5	6	2	7
2002	64	10	10	8	3	5
2003	70	11	6	7	1	4
2004	66	7	12	5	5	5
2005	59	10	11	7	5	8
2006	65	13	8	6	5	4
2007 ^{b)}	.	23	13	4	8	50
2008	66	14	3	2	2	14
2009	67	5	4	3	1	21

a) 1997: n=544 pojkar och 80 flickor. 1998: n=548 pojkar och 71 flickor. 1999: n=648 pojkar och 102 flickor. 2000: n=657 pojkar och 130 flickor. 2001: n=759 pojkar och 148 flickor. 2002: n=659 pojkar och 144 flickor. 2003: n=631 pojkar och 152 flickor. 2004: n=561 pojkar och 218 flickor. 2005: n=523 pojkar och 163 flickor. 2006: n=478 pojkar och 174 flickor. 2007: n=457 pojkar och 122 flickor. 2008: n=409 pojkar och 101 flickor. 2009: n=397 pojkar och 105 flickor.

b) Frågan är ändrad till öppet svarsalternativ från och med 2007 och lyder: "Hur mycket snusar du per vecka?".

Tabell 75. Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar^{a)}. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009^{b)}.

	Mindre än 1 dosa/ vecka	1 dosa/ vecka	2 dosor/ vecka	3 dosor/ vecka	4 dosor eller fler/ vecka	Ej svar
Pojkar						
2004	23	11	15	29	21	1
2005	24	12	18	21	23	2
2006	24	13	17	25	21	1
2007	.	14	16	16	32	20
2008	31	7	13	13	24	13
2009	26	6	13	12	26	17
Flickor						
2004	65	7	12	6	8	1
2005	61	11	7	9	8	3
2006	55	12	12	10	8	2
2007	.	29	11	6	11	38
2008	57	10	6	11	8	8
2009	46	7	7	9	14	17

a) 2004: n=639 pojkar och 189 flickor. 2005: n=629 pojkar och 265 flickor. 2006: n=542 pojkar och 199 flickor. 2007: n=545 pojkar och 222 flickor. 2008: n=419 pojkar och 179 flickor. 2009: n=460 pojkar och 148 flickor.

b) Från och med 2007 är frågan ändrad till öppet svarsalternativ och lyder: "Hur mycket snusar du per vecka?". Från och med 2008 är frågan ändrad till att inkludera svarsalternativet "Mindre än en dosa per vecka".

Tabell 76a. Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1984–2011.

Pojkar	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar					
1984	69	8	7	15	..					
1985	70	9	8	14	..					
1986	65	8	9	15	3					
1987	66	8	9	16	1					
1988	68	8	8	14	2					
1989	66	14	10	11	0					
1990	69	11	9	10	1					
1991	71	12	7	9	1					
1992	68	13	9	10	1					
1993	70	12	7	9	2					
1994	69	9	7	12	2					
1995	69	11	8	10	2					
1996	70	11	8	8	3					
1997 ^{a)}	72	63	9	13	8	14	10	7	2	2
1998		64		14		14		6		2
1999		60		14		16		8		2
2000		60		12		17		9		2
2001		58		13		17		10		2
2002		64		9		15		10		2
2003		67		7		12		12		2
2004		71		7		11		9		2
2005		72		8		11		9		1
2006		72		7		11		8		2
2007		73		8		12		5		2
2008		71		11		10		6		2
2009		71		12		11		5		1
2010		73		10		10		5		2
2011		76		11		8		4		1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 76b. Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1984–2011.

Flickor	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar
1984	77	21	1	1	..
1985	78	20	1	1	..
1986	75	20	1	1	3
1987	74	21	1	1	2
1988	73	22	1	1	3
1989	69	28	2	1	0
1990	67	30	1	1	1
1991	72	26	1	0	1
1992	72	27	0	0	1
1993	72	26	0	0	2
1994	70	28	1	0	1
1995	71	26	1	1	1
1996	73	24	1	1	2
1997 ^{a)}	74	24	1	1	1
	63	32	3	0	2
1998	65	31	2	0	2
1999	63	33	3	0	1
2000	61	33	3	1	2
2001	62	31	5	1	2
2002	64	29	4	1	2
2003	68	25	5	1	1
2004	68	23	6	1	1
2005	68	25	5	1	1
2006	71	21	5	2	1
2007	69	26	4	1	1
2008	71	24	3	0	1
2009	68	27	4	0	1
2010	71	25	4	0	1
2011	72	23	3	1	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 77. Snusning och rökning. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar
Pojkar					
2004	55	12	19	12	1
2005	56	13	18	12	1
2006	53	14	19	12	2
2007	54	17	19	9	1
2008	57	17	18	7	1
2009	59	17	16	7	1
2010	56	16	20	8	1
2011	59	16	17	8	1
Flickor					
2004	59	31	7	2	0
2005	56	32	9	3	1
2006	57	31	8	3	1
2007	55	33	8	3	1
2008	57	34	7	2	1
2009	56	36	6	1	1
2010	54	37	7	2	1
2011	58	34	5	2	1

Tabell 78. "Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker ^{a)}. 1997–2011 ^{b)}.

	Köper själv	Köper av kamrater	Bjuden av kamrater	Från egna föräldrar (med lov) ^{c)}	Från egna föräldrar (utan lov)	Annan (minst 18 år) som köper	Annan (minst 18 år) som bjuder	Smuggelcigaretter	Ej svar
Pojkar									
1997	61	19	50	11	.	25	7	.	2
1998	65	23	54	3	5	24	9	.	1
1999	68	21	56	4	4	25	10	.	0
2000	66	17	49	3	6	20	7	.	2
2001	58	19	53	3	3	23	8	.	1
2002	61	12	49	6	4	19	8	.	1
2003	58	12	47	6	6	22	7	.	1
2003	55		44 ^{d)}		4 ^{e)}		20 ^{f)}	.	3
2004	58		51		5		25	.	2
2005	56		49		5		21	.	0
2006	54		48		7		18	.	2
2007	46		55		5		17	5	1
2008	48		57		3		18	6	1
2009	46		58		5		22	8	1
2010	41		57		7		25	10	2
2011	37		60		5		22	8	2
Flickor									
1997	59	17	53	16	.	42	12	.	1
1998	58	21	60	8	9	39	13	.	0
1999	66	19	53	9	8	32	13	.	0
2000	58	21	56	7	8	33	13	.	1
2001	61	15	54	6	6	37	17	.	0
2002	55	15	54	8	8	37	14	.	0
2003	54	17	53	8	6	36	13	.	–
2003	52		50 ^{d)}		7 ^{e)}		32 ^{f)}	.	0
2004	53		55		9		39	.	0
2005	53		55		12		37	.	1
2006	44		61		10		35	.	0
2007	39		69		8		25	8	1
2008	38		69		8		26	5	1
2009	35		68		7		28	8	1
2010	35		69		10		30	8	1
2011	34		70		8		29	9	1

a) 1997: n=650 pojkar och 822 flickor. 1998: n=756 pojkar och 923 flickor. 1999: n=779 pojkar och 941 flickor. 2000: n=749 pojkar och 991 flickor. 2001: n=823 pojkar och 998 flickor. 2002: n=661 pojkar och 888 flickor. 2003: n=510 pojkar och 771 flickor. (2003: n=509 pojkar och 766 flickor). 2004: n=488 pojkar och 805 flickor. 2005: n=494 pojkar och 769 flickor. 2006: n=464 pojkar och 642 flickor. 2007: n=544 och 743 flickor. 2008: n=539 pojkar och 670 flickor. 2009: n=586 pojkar och 793 flickor. 2010: n=500 pojkar och 703 flickor. 2011: n=458 pojkar och 622 flickor.

b) Fler än ett svarsalternativ kunde markeras.

c) 1997: "Från egna föräldrar (med eller utan lov)".

d) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från kompisar".

e) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från föräldrar".

f) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från annan person".

Tabell 79. "Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker ^{a)}. 2004–2011.

	Köper själv	Från kompisar	Från föräldrar	Från försäljare av smuggelcigaretter	Annan person ^{b)}	Ej svar
Pojkar						
2004	76	37	3	.	13	1
2005	75	38	4	.	14	1
2006	69	45	3	.	18	2
2007	67	47	4	3	7	2
2008	67	54	2	3	7	1
2009	65	52	4	3	5	1
2010	67	46	5	3	8	1
2011	65	52	3	4	7	1
Flickor						
2004	72	44	6	.	26	1
2005	66	45	6	.	30	1
2006	64	51	4	.	30	0
2007	63	56	5	3	10	1
2008	65	60	6	3	11	1
2009	57	61	6	3	12	1
2010	52	67	7	3	13	–
2011	57	62	4	2	7	1

a) 2004: n=675 pojkar och 832 flickor. 2005: n=672 pojkar och 905 flickor. 2006: n=589 pojkar och 749 flickor. 2007: n=722 pojkar och 892 flickor. 2008: n=613 pojkar och 855 flickor. 2009: n=656 pojkar och 888 flickor. 2010: n=726 pojkar och 767 flickor. 2011: n=580 pojkar och 732 flickor.

b) Före 2007 var svarsalternativet "Annan (minst 18 år)".

Tabell 80. "Hur får du vanligen tag på snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar ^{a)}. 1997–2011 ^{b)}.

	Köper själv	Köper av kamrater	Bjuden av kamrater	Från egna föräldrar (med eller utan lov)	Annan (minst 18 år) som köper	Annan (minst 18 år) som bjuder	Ej svar
Pojkar							
1997	67	12	36	21	28	9	2
1998	74	17	41	12	23	8	1
1999	73	14	40	17	21	8	0
2000	72	14	41	12	24	6	1
2001	65	14	36	22	22	4	2
2002	66	12	35	23	19	6	2
2003	64	14	32	21	19	4	1
2004	63		34 ^{c)}	20		20 ^{d)}	2
2005	62		38	16		26	2
2006	63		35	19		21	3
2007	53		48	15		16	2
2008	55		47	17		17	2
2009	50		45	12		20	1
2010	37		56	11		24	2
2011	37		60	7		20	3
Flickor							
1997	27	12	56	20	18	7	8
1998	45	13	67	9	22	9	6
1999	40	12	51	20	31	23	1
2000	43	15	64	6	20	12	4
2001	35	8	59	17	29	9	3
2002	34	7	57	18	36	17	–
2003	37	10	48	18	30	12	3
2004	35		56 ^{c)}	14		37 ^{d)}	5
2005	46		60	16		34	3
2006	37		59	14		41	2
2007	33		71	11		30	1
2008	31		74	11		27	0
2009	26		78	11		29	–
2010	16		72	13		33	1
2011	18		79	3		26	3

a) 1997: n=544 pojkar och 80 flickor. 1998: n=548 pojkar och 71 flickor. 1999: n=648 pojkar och 102 flickor. 2000: n=657 pojkar och 130 flickor. 2001: n=759 pojkar och 148 flickor. 2002: n=659 pojkar och 144 flickor. 2003: n=631 pojkar och 152 flickor. 2004: n=561 pojkar och 218 flickor. 2005: n=523 pojkar och 163 flickor. 2006: n=478 pojkar och 174 flickor. 2007: n=457 pojkar och 122 flickor. 2008: n=409 pojkar och 101 flickor. 2009: n=397 pojkar och 105 flickor. 2010: n=360 pojkar och 97 flickor. 2011: n=301 pojkar och 84 flickor.

b) Fler än ett svarsalternativ kunde markeras.

c) Från och med 2004 är svarsalternativet "Från kompisar".

d) Från och med 2004 är svarsalternativet "Från annan person".

Tabell 81. "Hur får du vanligen tag på snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar ^{a)}. 2004–2011.

	Köper själv	Från kompisar	Egna föräldrar	Annan person ^{b)}	Ej svar
Pojkar					
2004	86	24	18	11	2
2005	80	31	15	13	1
2006	79	28	12	13	2
2007	79	35	14	7	1
2008	74	35	14	8	1
2009	76	42	11	5	1
2010	66	47	13	8	2
2011	67	50	9	8	1
Flickor					
2004	66	39	11	25	3
2005	64	43	10	34	1
2006	55	46	9	32	0
2007	61	58	8	11	1
2008	48	56	8	13	0
2009	47	57	14	16	1
2010	41	67	7	10	1
2011	50	56	8	8	4

a) 2004: n=639 pojkar och 189 flickor. 2005: n=629 pojkar och 265 flickor. 2006: n=542 pojkar och 199 flickor. 2007: n=545 pojkar och 222 flickor. 2008: n=419 pojkar och 179 flickor. 2009: n=460 pojkar och 148 flickor. 2010: n=555 pojkar och 135 flickor. 2011: n=442 pojkar och 132 flickor.

b) Före 2007 var svarsalternativet "Annan (minst 18 år)".

Tabell 82. "Var har du köpt cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva ^{a)}. 2003–2011 ^{b)}.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2003	34	52	75	37	20	26	7
2004	28	38	80	30	11	15	8
2005	21	33	69	28	9	19	23
2006	24	34	66	22	7	13	20
2007	16	36	73	24	7	19	4
2008	21	33	81	24	8	26	2
2009	20	33	75	16	5	17	8
2010	30	37	73	25	8	26	3
2011	21	29	78	26	11	10	7
Flickor							
2003	19	34	83	18	8	17	5
2004	15	36	84	18	9	16	6
2005	13	38	81	16	8	15	11
2006	17	34	75	17	6	14	15
2007	13	34	84	12	7	24	2
2008	6	30	82	11	2	16	2
2009	11	26	82	12	3	19	4
2010	12	26	83	10	2	15	2
2011	15	31	83	15	3	5	7

a) 2003: n=288 pojkar och 395 flickor. 2004: n=281 pojkar och 417 flickor. 2005: n=275 pojkar och 404 flickor. 2006: n=246 pojkar och 284 flickor. 2007: n=254 pojkar och 290 flickor. 2008: n=258 pojkar och 254 flickor. 2009: n=273 pojkar och 276 flickor. 2010: n=205 pojkar och 249 flickor. 2011: n=173 pojkar och 211 flickor.

b) År 2003 fanns frågan bara i det omarbetade formuläret (se avsnittet "Frågeformuläret").

Tabell 83. "Var har du köpt cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva.^{a)} 2004–2011.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2004	57	63	78	58	34	25	14
2005	60	65	79	61	36	27	12
2006	53	57	76	55	29	25	18
2007	60	66	83	64	23	28	5
2008	62	70	89	61	27	32	4
2009	58	62	85	58	19	23	7
2010	68	69	87	66	23	25	4
2011	65	57	84	58	21	12	4
Flickor							
2004	47	61	85	46	29	16	8
2005	47	57	82	48	26	17	8
2006	50	56	84	45	17	13	9
2007	52	56	85	47	19	20	3
2008	49	59	89	44	18	18	2
2009	51	54	86	41	13	16	3
2010	55	53	88	46	17	18	2
2011	59	57	86	47	14	5	3

a) 2004: n=513 pojkar och 604 flickor. 2005: n=480 pojkar och 605 flickor. 2006: n=396 pojkar och 495 flickor. 2007: n=475 pojkar och 559 flickor. 2008: n=409 pojkar och 550 flickor. 2009: n=428 pojkar och 505 flickor. 2010: n=467 pojkar och 403 flickor. 2011: n=372 pojkar och 419 flickor.

Tabell 84. "Var har du köpt snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva ^{a)}. 2003–2011 ^{b)}.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2003	39	50	78	43	16	29	4
2004	27	40	79	31	8	23	5
2005	29	43	79	34	9	21	6
2006	26	37	77	30	8	16	6
2007	20	37	71	28	7	17	5
2008	24	35	79	26	6	22	6
2009	23	37	74	27	7	26	5
2010	29	38	72	25	8	32	5
2011 ^{c)}
Flickor							
2003	24	40	92	19	5	18	–
2004	17	28	82	30	5	14	5
2005	22	51	84	26	9	15	6
2006	23	36	83	27	10	17	6
2007	22	35	82	19	8	29	6
2008	24	30	82	18	0	17	0
2009	22	19	85	11	4	22	4
2010	26	25	83	24	3	38	–
2011 ^{c)}

a) 2003: n=288 pojkar och 395 flickor. 2004: n=344 pojkar och 78 flickor. 2005: n=320 pojkar och 71 flickor. 2006: n=292 pojkar och 65 flickor. 2007: n=239 pojkar och 39 flickor. 2008: n=221 pojkar och 29 flickor. 2009: n=197 pojkar och 27 flickor. 2010: n=130 pojkar och 19 flickor.

b) År 2003 fanns frågan bara i det omarbetade formuläret (se avsnittet "Frågeformuläret").

c) På grund av ett tryckfel i 2011 års formulär är det inte möjligt att redovisa denna fråga.

Tabell 85. "Var har du köpt snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva.^{a)} 2004–2011.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2004	68	71	88	68	30	26	4
2005	65	75	89	68	31	26	5
2006	69	71	90	72	28	26	4
2007	68	69	86	72	23	25	3
2008	67	74	87	65	24	29	0
2009	63	66	87	62	22	28	3
2010	71	67	89	65	21	29	2
2011 ^{b)}
Flickor							
2004	65	72	91	63	25	17	2
2005	62	57	88	58	22	17	4
2006	38	34	89	60	14	12	4
2007	66	54	84	60	15	17	3
2008	62	62	90	57	21	14	0
2009	73	61	90	59	14	23	3
2010	69	62	90	65	23	22	5
2011 ^{b)}

a) 2004: n=547 pojkar och 124 flickor. 2005: n=507 pojkar och 168 flickor. 2006: n=432 pojkar och 116 flickor. 2007: n=435 pojkar och 127 flickor. 2008: n=312 pojkar och 80 flickor. 2009: n=351 pojkar och 70 flickor. 2010: n=369 pojkar och 55 flickor.

b) På grund av ett tryckfel i 2011 års formulär är det inte möjligt att redovisa denna fråga.

Tabell 86. Sambandet mellan tobaksvanor och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

	Pojkar		Flickor	
	Röker och/eller snusar n=556	Varken röker/snusar n=1 743	Röker och/eller snusar n=633	Röker och/eller snusar n=1 644
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	36	4	29	2
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	50	8	53	7
Berusningsdebut före 14 år	32	5	27	4
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	27	5	30	4
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	55	14	65	16
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	9	1	18	1
Har sniffat	13	2	8	1
Har använt narkotika	28	4	19	2

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 87. Sambandet mellan tobaksvanor och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiets år 2 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

	Pojkar		Flickor	
	Röker och/eller snusar n=718	Varken röker/ snusar n=1 054	Röker och/eller snusar n=767	Röker och/eller snusar n=1 027
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	58	17	36	8
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	73	29	64	23
Berusningsdebut före 14 år	22	5	20	5
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	26	9	25	8
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	70	28	57	26
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	10	1	15	4
Har sniffat	11	2	5	1
Har använt narkotika	39	7	27	4

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 88. Sambandet mellan tobaksvanor och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

	Pojkar		Flickor	
	Röker och/eller snusar n=556	Varken röker/ snusar n=1 743	Röker och/eller snusar n=633	Röker och/eller snusar n=1 644
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	7	3	6	2
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	24	7	31	6
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	48	9	62	11
Relationsproblem	45	9	67	12
Sexuella problem	29	4	32	3
Brottsrelaterade problem	33	4	25	3
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	17	12	24	14
Annan vuxen	33	31	39	35
Elefvårdspersonal	41	32	56	44
Kamrater	8	10	5	6
Syskon	19	17	23	17

Tabell 89. Sambandet mellan tobaksvanor och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiets år 2 röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

	Pojkar		Flickor	
	Röker och/eller snusar n=718	Varken röker/ snusar n=1 054	Röker och/eller snusar n=767	Röker och/eller snusar n=1 027
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	4	2	4	2
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	37	17	34	14
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	72	29	76	31
Relationsproblem	61	20	73	29
Sexuella problem	44	9	49	12
Brottsrelaterade problem	45	11	31	9
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	12	11	15	12
Annan vuxen	30	34	32	33
Elefvårdspersonal	38	32	43	39
Kamrater	5	8	4	5
Syskon	15	16	16	14

Tabell 90. Andelen elever som använt narkotika, andelen som fortfarande använder narkotika, andelen som använt narkotika under vårterminen samt andelen som använt narkotika senaste månaden. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2011.

	Använt narkotika någon gång		Använt narkotika senaste månaden	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
1971	14	16	5	5
1972	15	14	7	6
1973	12	14	5	4
1974	8	7	3	2
1975	6	6	2	2
1976	7	6	3	1
1977	9	8	3	3
1978	8	8	3	3
1979	7	6	2	1
1980	8	8	3	2
1981	9	9	4	3
1982	8	8	3	3
1983	5	6	2	1
1984	5	5	.	.
1985	4	4	.	.
1986	5	3	1	1
1987	3	3	1	0
1988	4	3	1	1
1989	3	3	1	0
1990	4	3	1	1
1991	4	3	1	1
1992	5	3	2	1
1993	5	5	1	1
1994	5	4	1	1
1995	7	5	2	1
1996	8	7	3	2
1997	8	7	2	1
1998	9	6	3	3
1999	9	7	3	2
2000	10	8	3	2
2001	10	9	3	2
2002	8	8	3	2
2003	7	7	2	2
2004	7	7	3	3
2005	7	7	4	3
2006	7	5	4	3
2006 ^{a)}	6	5	3	1
2007	6	5	2	1
2008	7	5	2	1
2009	9	7	3	1
2010	9	7	3	2
2011	9	6	2	1

a) Utformningen av frågan om narkotikaerfarenhet senaste 30 dagarna ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och hälften den nya.

Tabell 91. Andelen elever som använt narkotika samt andelen som använt narkotika senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Har använt narkotika någon gång		Använt narkotika senaste månaden	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
2004	17	14	5	2
2005	17	13	6	3
2006	16	14	5	2
2006 ^{a)}	15	12	3	2
2007	17	13	4	2
2008	17	15	4	2
2009	18	15	5	2
2010	21	14	5	2
2011	20	14	6	2

a) Utformningen av frågan om narkotikaerfarenhet senaste 30 dagarna ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och hälften den nya.

Tabell 92. Erfarenhet av olika sorters narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2011.

Pojkar	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11
Hasch	7	6	6	5	5	4	4
Marijuana	5	5	5	4	4	3	3
Cannabis	5 ^{a)}	6	8	8	8
Amfetamin	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Heroin som röks	1	1	0	0	1	0	1		0 ^{b)}	1	1	1
Heroin som injiceras	0	0	0	0	0	0	0					
Kokain	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1
LSD	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1
Bensodiazepiner etc ^{c)}	1	1	1	1	1
Ecstasy	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Annat	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1

Flickor	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11
Hasch	6	6	6	5	5	5	3
Marijuana	4	4	4	3	3	3	2
Cannabis	4 ^{a)}	4	6	6	5
Amfetamin	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Heroin som röks	0	1	0	0	1	0	0		1 ^{b)}	0	0	0
Heroin som injiceras	0	0	0	0	0	0	0					
Kokain	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1
LSD	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Bensodiazepiner etc ^{c)}	1	1	1	1	2
Ecstasy	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Annat	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1

a) Från och med år 2007 är svarsalternativet "Hasch/marijuana (cannabis)".

b) Från och med år 2007 är svarsalternativet "Heroin".

c) Nytt svarsalternativ 2007: "Sömn-/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination (t ex Rohypnol, Propavan, Imovane och Stilnoct)".

Tabell 93. Erfarenhet av olika sorters narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

Pojkar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hasch	14	15	13
Marijuana	11	12	11
Cannabis	.	.	.	16 ^{a)}	17	17	19	19
Amfetamin	2	2	2	1	2	2	2	2
Heroin som röks	0	0	0	1 ^{b)}	1	0	1	1
Heroin som injiceras	0	0	0					
Kokain	1	1	2	1	2	1	2	2
LSD	1	1	1	1	0	1	2	1
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	2	2	2	3	3
Ecstasy	3	3	2	2	2	1	2	1
GHB	1	1	0	1	0	0	0	0
Annat	1	1	1	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1	1	1
Flickor	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hasch	11	10	11
Marijuana	7	8	8
Cannabis	.	.	.	12 ^{a)}	14	14	13	13
Amfetamin	2	2	1	2	2	2	1	1
Heroin som röks	1	0	1	0 ^{b)}	0	0	0	0
Heroin som injiceras	0	0	0					
Kokain	1	1	1	1	2	1	1	1
LSD	1	0	0	0	0	1	1	0
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	2	2	2	2	2
Ecstasy	3	2	2	2	2	1	1	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0
Annat	0	1	1	0	1	1	1	0
Ej svar	1	1	2	1	1	1	1	1

a) Fr o m 2007 är svarsalternativet "Hasch/marijuana (cannabis)".

b) Fr o m 2007 är svarsalternativet enbart "Heroin".

c) Nytt svarsalternativ 2007: "Sömn- och lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination (t ex Rohypnol, Propavan, Imovane och Stilnoct)".

Tabell 94. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2007–2011.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2007	10	51	20	13	83	6
2008	6	55	17	15	87	7
2009	8	46	19	21	86	6
2010	6	51	22	16	87	7
2011	5	48	23	15	86	9
Flickor						
2007	10	61	13	9	84	7
2008	6	65	15	4	84	10
2009	7	67	13	5	85	8
2010	8	58	20	4	82	10
2011	10	52	16	10	77	13

a) 2007: n=156 pojkar och 129 flickor. 2008: n=167 pojkar och 134 flickor. 2009: n=224 pojkar och 183 flickor. 2010: n=229 pojkar och 163 flickor. 2011: n=225 pojkar och 146 flickor.

Tabell 95. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2007–2011.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2007	3	57	22	15	94	3
2008	4	59	21	15	95	1
2009	2	54	21	18	94	3
2010	4	49	25	19	92	4
2011	3	46	26	22	94	3
Flickor						
2007	3	60	19	13	92	5
2008	5	62	17	11	90	5
2009	4	65	18	11	94	3
2010	5	57	22	13	92	3
2011	4	63	20	6	89	6

a) 2007: n=347 pojkar och 299 flickor. 2008: n=317 pojkar och 296 flickor. 2009: n=349 pojkar och 326 flickor. 2010: n=434 pojkar och 284 flickor. 2011: n=355 pojkar och 261 flickor.

Tabell 96. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1989–2011.

	Enbart cannabis- preparat	Enbart annan narkotika	Både och	Ej svar
Pojkar				
1989	69	7	14	10
1990	59	8	28	5
1991	75	5	10	10
1992	73	5	19	3
1993	64	4	29	3
1994	60	11	28	1
1995	70	9	17	4
1996	73	3	19	5
1997	68	4	26	2
1998	67	4	26	2
1999	64	7	27	2
2000	57	8	27	8
2001	53	8	32	8
2002	62	7	25	6
2003	64	8	21	7
2004	59	6	29	7
2005	59	13	20	9
2006	50	13	27	10
2007	59	12	27	3
2008	56	6	31	8
2009	57	7	29	6
2010	65	7	20	8
2011	55	8	29	8
Flickor				
1989	66	2	16	16
1990	75	4	18	3
1991	73	2	20	5
1992	75	2	19	4
1993	67	6	20	7
1994	67	7	24	2
1995	58	11	27	4
1996	69	5	22	4
1997	67	9	17	8
1998	57	7	30	7
1999	62	14	22	2
2000	59	6	27	10
2001	55	11	28	7
2002	57	7	25	11
2003	60	11	20	9
2004	59	5	22	13
2005	57	6	28	9
2006	50	14	23	13
2007	41	11	44	4
2008	53	9	30	8
2009	55	9	27	9
2010	57	8	25	10
2011	47	8	29	15

a) Bastal: Se tabell 94. För åren före 2007 hänvisas till tidigare rapporter.

Tabell 97. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika^{a)}. 2004–2011.

	Enbart cannabis- preparat	Enbart annan narkotika	Både och	Ej svar
Pojkar				
2004	68	3	25	3
2005	71	1	25	2
2006	74	3	21	2
2007	68	5	26	1
2008	74	3	22	2
2009	68	2	27	3
2010	67	6	24	3
2011	68	3	26	3
Flickor				
2004	57	8	32	4
2005	70	3	21	5
2006	65	6	22	8
2007	63	4	30	3
2008	63	5	28	4
2009	64	3	29	4
2010	71	5	21	3
2011	67	3	24	6

a) Bastal: Se tabell 95. För åren före 2007 hänvisas till tidigare rapporter.

Tabell 98. Andelen elever som använt narkotika före 14-års ålder. Årskurs 9 och gymnasiets år 2. Procentuell fördelning efter kön bland. 1989–2011.

	Årskurs 9		Gymnasiets år 2	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
1989	1	1	.	.
1990	1	0	.	.
1991	1	1	.	.
1992	1	1	.	.
1993	1	1	.	.
1994	1	1	.	.
1995	1	1	.	.
1996	1	1	.	.
1997	1	1	.	.
1998	2	1	.	.
1999	1	1	.	.
2000 ^{a)}	1	1	.	.
2001	1	1	.	.
2002	1	1	.	.
2003	2	2	.	.
2004	2	2	1	1
2005	1	2	1	1
2006a ^{b)}	1	1	1	1
2006b ^{b)}	2	1	2	1
2007	1	1	1	1
2008	1	1	1	1
2009	1	1	0	1
2010	2	1	2	1
2011	2	1	1	0

a) År 2000 ändrades till fasta svarsalternativ.

b) År 2006 användes två formulär. Formulär A hade som tidigare fasta svarsalternativ och formulär B öppet svarsalternativ.

Tabell 99. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1990–2011.

	Hasch	Marijuana	Annat	Ej svar
Pojkar				
1990	60	18	16	6
1991	70	11	5	14
1992	78	14	6	2
1993	71	15	8	6
1994	51	33	11	5
1995	54	26	16	4
1996	52	36	5	8
1997	62	26	9	3
1998	52	36	6	5
1999	53	34	10	3
2000	47	36	8	9
2001	50	31	8	11
2002	58	27	7	8
2003	51	32	5	13
2004	52	32	7	9
2005	49	27	12	12
2006	47	30	11	11
2007	55	25	10	9
2008	55	23	11	10
2009	46	35	12	8
2010	47	33	10	9
2011	36	43	12	10
Flickor				
1990	69	21	8	2
1991	78	7	8	7
1992	73	18	6	3
1993	67	19	8	7
1994	66	17	12	4
1995	54	25	14	7
1996	60	23	3	14
1997	57	23	14	5
1998	48	35	7	9
1999	51	29	17	3
2000	57	23	8	12
2001	53	26	10	11
2002	60	19	8	13
2003	57	20	10	12
2004	59	20	7	14
2005	63	18	8	11
2006	51	19	15	15
2007	59	16	16	9
2008	53	27	10	10
2009	51	27	13	9
2010	47	27	15	11
2011	44	28	7	20

a) Bastal: Se tabell 94. För åren före 2007 hänvisas till tidigare rapporter.

Tabell 100. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika^{a)}. 2004–2011.

	Hasch	Marijuana	Annat	Ej svar
Pojkar				
2004	57	31	8	4
2005	59	34	4	4
2006	59	32	4	5
2007	62	29	7	2
2008	62	28	8	2
2009	55	39	3	3
2010	54	34	6	6
2011	49	42	5	4
Flickor				
2004	61	20	11	7
2005	61	27	6	6
2006	58	25	7	9
2007	68	21	6	4
2008	60	25	9	7
2009	61	30	6	4
2010	64	24	6	6
2011	51	35	5	9

a) Bastal: Se tabell 95. För åren före 2007 hänvisas till tidigare rapporter.

Tabell 101. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?"^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika^{b)}. 1971–1982 och 1986–2011.

	Pojkar	Flickor
1971	30	34
1974	21	27
1977	23	25
1979	19	20
1981	22	23
1982	19	19
1986	13	10
1987	11	11
1989	13	12
1990	13	13
1991	14	14
1992	14	14
1993	17	16
1994	17	15
1995	22	23
1996	25	20
1997	26	26
1998	27	26
1999	27	24
2000	28	26
2001	25	25
2002	26	24
2003	23	23
2004	20	22
2005	21	22
2006	19	19
2007 ^{c)}	20	20
2008	19	19
2009	21	19
2010	20	19
2011	18	18

a) Tom 1982: "Har du någon gång blivit erbjuden narkotika eller på annat sätt haft möjlighet att pröva det?"

b) 1986: n=2 789 pojkar och 2 775 flickor. 1987: n=2 848 pojkar och 2 720 flickor. 1988: n=2 848 pojkar och 2 720 flickor. 1989: n=2 759 pojkar och 2 766 flickor. 1990: n=2 873 pojkar och 2 849 flickor. 1991: n=2 864 pojkar och 2 796 flickor. 1992: n=2 858 pojkar och 2 750 flickor. 1993: n=2 873 pojkar och 2 736 flickor. 1994: n=2 749 pojkar och 2 806 flickor. 1995: n=2 622 pojkar och 2 582 flickor. 1996: n=2 777 pojkar och 2 738 flickor. 1997: n=2 656 pojkar och 2 538 flickor. 1998: n=2 450 pojkar och 2 521 flickor. 1999: n=2 392 pojkar och 2 304 flickor. 2000: n=2 343 pojkar och 2 452 flickor. 2001: n=2 493 pojkar och 2 501 flickor. 2002: n=2 483 pojkar och 2 402 flickor. 2003: n=2 456 pojkar och 2 358 flickor. 2004: n=2 437 pojkar och 2 547 flickor. 2005: n=2 499 pojkar och 2 482 flickor. 2006: n=2 295 pojkar och 2 242 flickor. 2007: n=2 556 pojkar och 2 400 flickor. 2008: n=2 287 pojkar och 2 249 flickor. 2009: n=2 337 pojkar och 2 411 flickor. 2010: n=2 075 pojkar och 2 325 flickor. 2011: n=2 082 pojkar och 2 137 flickor.

c) Frågan ändrad från och med år 2007.

Tabell 102. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika^{a)}. 2004–2011.

	Pojkar	Flickor
2004	37	36
2005	36	33
2006	37	34
2007 ^{b)}	36	31
2008	32	31
2009	36	34
2010	35	32
2011	33	30

a) 2004: n=1 867 pojkar och 1 940 flickor. 2005: n=1 845 pojkar och 2 010 flickor. 2006: n=1 528 pojkar och 1 644 flickor. 2007: n=1 679 pojkar och 1 947 flickor. 2008: n=1516 pojkar och 1829 flickor. 2009: n=1 600 pojkar och 1 768 flickor. 2010: n=1 641 pojkar och 1 544 flickor. 2011: n=1 416 pojkar och 1 531 flickor.

b) Frågan ändrad från och med år 2007.

Tabell 103a. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som ej använt narkotika ^{a)}. 1971–1982 och 1986–2011.

Pojkar	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
1971	5	84	9	2
1974	3	92	4	1
1977	3	91	4	2
1979	2	93	4	1
1981	3	92	4	1
1982	2	94	4	0
1986	2	93	4	0
1987	2	95	4	0
1989	2	95	3	0
1991	2	93	4	0
1993	2	92	6	0
1995	5	85	10	1
1996	6	84	10	1
1997	6	82	11	0
1998	6	83	10	0
1999	5	85	11	0
2000	4	85	10	1
2001	4	85	10	1
2002	4	84	12	0
2003	4	86	9	1
2004	4	89	7	0
2005	4	85	10	1
2006	5	86	9	0
2007	3	85	12	0
2008	5	82	12	0
2009	6	82	12	1
2010	5	83	12	0
2011	4	84	11	0

a) Bastal: Se tabell 94.

Tabell 103b. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som ej använt narkotika ^{a)}. 1971–1982 och 1986–2011.

Flickor	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
1971	6	84	9	1
1974	3	90	6	1
1977	4	88	6	1
1979	2	91	6	1
1981	4	89	6	1
1982	3	92	5	0
1986	3	93	4	0
1987	3	92	4	0
1989	3	92	5	0
1991	3	91	5	0
1993	5	88	7	0
1995	8	81	11	0
1996	7	82	10	0
1997	9	78	12	0
1998	8	78	13	0
1999	8	80	12	0
2000	8	79	13	1
2001	8	80	12	0
2002	5	82	12	0
2003	6	82	12	0
2004	6	81	12	1
2005	6	83	10	1
2006	6	83	10	1
2007	7	82	11	0
2008	6	82	11	0
2009	6	81	12	0
2010	6	82	11	0
2011	5	85	10	0

a) Bastal: Se tabell 94.

Tabell 104. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som ej använt narkotika ^{a)}. 2004–2011.

	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
Pojkar				
2004	7	82	11	0
2005	7	82	11	0
2006	6	83	11	1
2007	6	81	12	0
2008	8	81	11	0
2009	8	79	13	1
2010	6	78	15	0
2011	8	78	13	1
Flickor				
2004	7	82	11	0
2005	8	79	13	0
2006	6	81	12	0
2007	6	81	12	1
2008	6	81	12	0
2009	6	82	12	0
2010	7	81	12	0
2011	6	84	10	0

a) Bastal: Se tabell 95.

Tabell 105. "Från vem/vilka har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2011.

	Årskurs 9		Gymnasiet, år 2	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Syskon	2	3	3	4
Kompis	60	56	65	68
Bekant	20	21	25	28
Läkare	1	1	2	0
Okänd	20	14	23	15
På annat sätt	15	10	10	10
Ej svar	7	14	3	6

a) Bastal: Se tabellerna 94 och 95.

Tabell 106. "Var har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2011.

	Årskurs 9		Gymnasiet, år 2	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Gata, park etc	29	13	32	17
I skolan eller på skolgården	8	5	11	6
Disco, bar etc	3	1	5	3
På en fest	17	15	25	33
Hemma hos en kompis	27	41	40	43
Hemma hos en langare	18	9	23	12
På Internet	5	1	7	4
På annat sätt	29	30	26	24
Ej svar	9	15	18	18

a) Bastal: Se tabellerna 94 och 95.

Tabell 107. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=225	Ej använt narkotika n=2 082	Använt narkotika n=146	Ej använt narkotika n=2 137
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	41	9	38	7
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	54	14	59	17
Berusningsdebut före 14 år	49	8	45	8
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	32	7	36	9
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	63	20	67	26
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	14	1	28	4
Röker och/eller snusar	70	18	78	23
Har sniffat	30	2	26	1

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 108. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=355	Ej använt narkotika n=1 416	Använt narkotika n=261	Ej använt narkotika n=1 531
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	62	26	44	15
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	76	39	72	34
Berusningsdebut före 14 år	30	7	32	7
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	28	13	29	13
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	71	39	67	34
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	17	2	25	6
Röker och/eller snusar	79	90	83	35
Har sniffat	21	2	14	1

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 109. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=225	Ej använt narkotika n=2 082	Använt narkotika n=146	Ej använt narkotika n=2 137
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	9	3	8	3
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	35	8	32	11
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	58	14	73	22
Relationsproblem	61	13	74	24
Sexuella problem	39	7	57	8
Brottsrelaterade problem	48	7	46	6
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	24	12	28	16
Annan vuxen	34	31	41	35
Elevvårdspersonal	47	33	53	46
Kamrater	10	10	7	6
Syskon	22	17	26	18

Tabell 110. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2011.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=355	Ej använt narkotika n=1 416	Använt narkotika n=261	Ej använt narkotika n=1 531
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	5	2	6	3
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	46	20	45	19
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	77	39	81	44
Relationsproblem	69	28	78	42
Sexuella problem	50	16	58	22
Brottsrelaterade problem	56	17	42	14
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	16	10	21	12
Annan vuxen	35	32	35	32
Elefvårdspersonal	44	32	46	39
Kamrater	6	7	6	5
Syskon	16	15	18	14

Tabell 111. Erfarenhet av sniffning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1983.

	1971	1974	1977	1979	1981	1982	1983
Pojkar							
Har aldrig sniffat	73	87	93	95	95	95	..
Slutat sniffa	27	10	4	3	3	2	5
Sniffar		3	2	2	1	2	
Ej svar	0	1	1	1	1	1	..
Flickor							
Har aldrig sniffat	88	89	94	96	96	97	..
Slutat sniffa	17	9	4	3	3	2	2
Sniffar		2	2	1	1	1	
Ej svar	0	0	0	0	0	0	..

Tabell 112a. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1983–2011.^{a)}

Pojkar	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat någon gång	Ej svar	Sniffat senaste 30 dgr
1983	92	5	3	8
1984	91	6	3	9
1985	90	5	4	9
1986	92	6	2	8
1987	92	5	2	7	1	1
1988	92	5	2	7	1	2
1989	94	4	2	5	0	1
1990	93	4	2	6	0	1
1991	93	4	2	6	1	1
1992	92	4	2	7	1	0
1993	90	6	3	9	2	2
1994	90	5	3	8	2	2
1995	87	6	6	12	1	3
1996	87	7	4	11	2	2
1997	89	5	5	10	1	3
1998	88	6	4	10	2	2
1999	87	8	5	13	0	3
2000	88	6	5	11	2	4
2001	90	6	3	8	2	2
2002	89	5	4	9	2	2
2003	90	5	3	8	1	2
2004	91	4	4	8	1	2
2005	92	5	3	7	1	2
2006	91	4	3	7	1	2
2006 ^{b)}	92	2	5	7	1	2
2007	94	1	3	5	1	1
2008	94	1	3	5	1	1
2009	92	2	4	7	2	2
2010	93	1	3	5	1	2
2011	94	1	3	4	2	1

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och andra hälften den nya.

b) Fram till 2006 löd frågan "Sniffar du fortfarande".

Tabell 112b. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1983–2011.^{a)}

Flickor	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat någon gång	Ej svar	Sniffat senaste 30 dgr
1983	94	4	2	6
1984	94	4	2	6
1985	93	4	2	6
1986	95	3	1	4	1	1
1987	95	3	2	5	0	1
1988	95	3	2	5	0	1
1989	94	4	2	5	0	1
1990	95	3	1	4	0	1
1991	95	2	1	4	1	1
1992	94	3	2	4	1	0
1993	93	3	1	5	2	1
1994	91	4	2	6	2	1
1995	91	5	2	7	2	1
1996	91	5	2	7	2	1
1997	91	5	2	7	2	2
1998	92	3	3	6	1	2
1999	89	6	4	10	0	3
2000	91	5	3	8	2	2
2001	90	4	3	8	2	2
2002	92	4	2	7	2	2
2003	92	4	2	6	2	2
2004	92	4	2	6	2	2
2005	91	4	4	8	1	3
2006	93	3	2	6	1	2
2006 ^{b)}	95	1	2	4	1	1
2007	94	2	2	4	1	1
2008	95	1	3	4	1	1
2009	94	2	3	4	1	1
2010	94	1	3	4	1	1
2011	96	1	1	3	1	0

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och andra hälften den nya.

b) Fram till 2006 löd frågan "Sniffar du fortfarande".

Tabell 113. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat totalt	Ej svar	Sniffat senaste 30 dgr
Pojkar						
2004	92	3	3	6	1	1
2005	91	4	4	8	1	2
2006	91	4	4	8	2	2
2006 ^{a)}	92	1	5	6	2	1
2007	94	2	4	6	1	1
2008	94	2	4	5	1	1
2009	94	1	4	5	1	1
2010	93	2	3	5	2	1
2011	96	2	2	5	1	1
Flickor						
2004	94	3	2	5	1	1
2005	94	3	2	5	1	0
2006	94	2	2	5	1	0
2006 ^{a)}	94	1	4	5	1	1
2007	95	2	3	4	1	0
2008	95	2	3	5	1	1
2009	95	2	3	4	1	0
2010	96	1	2	3	1	0
2011	96	1	1	3	1	0

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och andra hälften den nya.

b) Fram till 2006 löd frågan "Sniffar du fortfarande".

Tabell 114. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel som läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2003.

	Nej	Ja, sömnmedel	Ja, lugnande medel	Ej svar
Pojkar				
1986	95	2	2	1
1987	96	2	1	1
1988	97	1	1	1
1989	97	1	2	0
1990	96	2	2	1
1991	96	2	2	1
1992	95	2	2	1
1993	96	2	2	1
1994	94	1	2	3
1995	94	2	2	3
1996	94	2	2	2
1997	95	2	2	1
1998	94	2	3	1
1999	95	3	3	1
2000	94	3	3	2
2001	93	3	3	2
2002	94	3	3	2
2003	94	2	3	1
Flickor				
1986	95	2	2	1
1987	96	2	2	1
1988	96	2	2	0
1989	97	2	1	0
1990	96	2	2	0
1991	95	2	3	1
1992	95	2	2	1
1993	95	2	3	1
1994	94	2	2	2
1995	93	2	3	2
1996	93	2	2	2
1997	95	2	2	1
1998	94	3	3	1
1999	95	3	2	1
2000	94	3	3	2
2001	93	3	4	1
2002	92	4	3	2
2003	92	4	4	1

Tabell 115. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel *utan att läkare skrivit ut åt dig?*" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1988–2003.

	Nej	Ja, sömnmedel	Ja, lugnande medel	Ej svar
Pojkar				
1988	97	1	1	1
1989	97	1	1	0
1990	97	1	1	1
1991	97	2	1	1
1992	97	1	1	1
1993	97	1	2	1
1994	95	2	2	1
1995	96	2	2	1
1996	96	1	2	1
1997	95	2	2	1
1998	94	2	3	1
1999	96	2	2	1
2000	96	2	2	1
2001	95	2	2	2
2002	95	2	2	1
2003	95	2	1	2
Flickor				
1988	95	3	2	0
1989	96	2	2	0
1990	95	2	2	0
1991	96	2	2	0
1992	95	2	2	1
1993	95	2	2	1
1994	95	2	2	1
1995	94	3	3	1
1996	94	3	3	1
1997	94	3	3	1
1998	94	3	2	1
1999	96	3	2	1
2000	94	3	3	1
2001	93	3	2	2
2002	94	3	2	1
2003	93	4	3	1

Tabell 116. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av *bensodiazepintyp* (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej	Ja, med recept	Ja, utan recept	Ej svar
Pojkar				
2004	92	4	2	2
2005	91	6	2	2
2006	92	4	2	3
2007	92	5	2	2
2008	92	4	3	1
2009	92	4	3	1
2010	93	4	2	1
2011	93	3	3	1
Flickor				
2004	91	6	3	1
2005	91	5	4	2
2006	90	5	4	2
2007	91	5	4	2
2008	89	7	4	1
2009	90	6	4	1
2010	91	5	4	1
2011	90	6	3	1

Tabell 117. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej	Ja, med recept	Ja, utan recept	Ej svar
Pojkar				
2004	91	4	3	2
2005	90	4	4	2
2006	90	4	4	2
2007	92	5	3	1
2008	93	4	3	1
2009	92	3	4	1
2010	91	4	4	1
2011	92	4	4	1
Flickor				
2004	89	5	3	2
2005	89	6	4	1
2006	86	6	5	3
2007	89	7	5	1
2008	88	6	6	1
2009	89	7	5	0
2010	90	5	4	1
2011	89	7	4	1

Tabell 118a. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1979–1982 och 1986–2011.

Pojkar	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
1979	89	9	2	11	1
1981	90	8	2	10	1
1982	90	6	2	8	1
1986	91	7	1	8	1
1987	90	8	2	10	0
1989	91	7	2	9	0
1991	90	8	2	10	0
1992	88	9	3	12	0
1993	88	10	2	12	1
1994	88	8	2	10	1
1995	88	9	2	11	1
1996	91	7	1	8	1
1997	92	6	2	8	1
1998	92	5	1	7	1
1999	92	6	2	7	1
2000	91	6	1	7	1
2001	93	4	1	5	2
2002	94	4	1	5	2
2003	94	3	1	4	1
2004	95	3	1	3	2
2005	96	2	1	3	2
2006	95	2	1	3	2
2007	96	2	1	2	1
2008	95	2	1	3	2
2009	95	3	1	3	1
2010	95	3	1	3	1
2011	96	2	0	3	1

a) Före 1995: "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?"

Tabell 118b. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i brusningssyfte?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1979–1982 och 1986–2011.

Flickor	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
1979	80	16	4	20	1
1981	82	15	3	18	0
1982	83	12	5	17	0
1986	84	13	3	16	0
1987	83	12	4	16	0
1989	84	11	4	15	0
1991	82	13	4	17	0
1992	82	13	4	17	1
1993	80	14	5	19	1
1994	78	16	5	21	1
1995	82	13	4	17	0
1996	81	14	4	18	0
1997	85	12	3	15	0
1998	87	9	3	12	1
1999	86	11	3	14	1
2000	86	10	2	12	1
2001	86	10	2	12	1
2002	89	8	2	10	1
2003	90	7	2	9	1
2004	91	7	1	8	1
2005	90	7	2	8	2
2006	92	5	2	7	1
2007	92	6	2	8	1
2008	91	6	2	8	1
2009	91	6	2	8	1
2010	93	5	1	6	1
2011	93	4	1	6	1

a) Fr o m 1995: "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?"

Tabell 119. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar					
2004	93	4	2	6	1
2005	93	4	2	6	2
2006	93	4	1	5	2
2007	95	3	1	4	1
2008	94	3	2	5	1
2009	93	4	1	5	1
2010	93	4	2	6	1
2011	94	3	2	5	1
Flickor					
2004	90	6	2	8	2
2005	89	8	1	9	1
2006	88	7	3	10	2
2007	90	7	2	9	1
2008	89	7	3	10	1
2009	90	7	2	9	1
2010	91	6	2	8	1
2011	90	6	2	9	1

Tabell 120. Erfarenhet av dopningsmedel. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1993–2003.

	Anabola steroider	Tillväxthormon ^{a)}	Testosteron
Pojkar			
1993	1	1	.
1994	1	0	.
1995	0	0	0
1996	1	0	0
1997	1	0	0
1998	1	0	0
1999	1	0	0
2000	1	0	0
2001	1	1	1
2002	1	0	1
2003	1	0	1
Flickor			
1993	0	0	.
1994	0	–	.
1995	0	0	–
1996	0	0	0
1997	0	0	0
1998	0	0	0
1999	0	0	0
2000	0	0	0
2001	0	0	0
2002	0	0	0
2003	0	0	0

a) Fr o m 1995 avser data enbart de som uppgett injektionsbruk.

Tabell 121. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination"? Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej	Ja, en gång	Ja, ett fåtal gånger	Ja, flera gånger	Ja (totalt)	Ej svar
Pojkar						
2004	96	1	0	1	2	2
2005	97	0	1	1	2	1
2006	96	0	1	1	1	3
2007	94	1	0	1	2	4
2008	97	1	1	1	2	1
2009	97	1	0	1	1	2
2010	97	1	1	0	2	1
2011	97	1	0	1	2	1
Flickor						
2004	98	0	0	0	1	1
2005	98	0	0	0	1	1
2006	98	0	0	0	1	1
2007	96	1	0	0	1	3
2008	98	0	0	0	1	1
2009	98	0	0	1	1	1
2010	99	0	0	0	1	1
2011	98	0	0	0	1	1

Tabell 122. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej	Ja, en gång	Ja ett fåtal gånger	Ja, flera gånger	Ja (totalt)	Ej svar
Pojkar						
2004	97	1	1	0	2	2
2005	97	1	0	0	2	1
2006	97	0	1	0	1	2
2007	94	1	1	1	2	4
2008	98	0	0	0	1	2
2009	97	1	1	1	2	2
2010	97	1	0	0	1	1
2011	97	0	0	1	1	2
Flickor						
2004	99	0	–	0	0	1
2005	98	0	0	0	1	1
2006	98	0	0	–	0	1
2007	96	1	0	0	1	3
2008	98	0	0	0	0	1
2009	98	0	0	0	0	1
2010	98	–	0	0	0	1
2011	98	0	0	0	1	1

Tabell 123a. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1979–1982 och 1986–2011.

Pojkar	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
1979	13	27	34	9	5	11	86	1
1980	14	24	29	10	9	12	84	2
1981	11	22	30	15	9	11	88	1
1982	11	23	32	14	7	12	88	1
1986	19	28	28	9	6	9	80	1
1987	21	27	28	10	5	8	78	1
1988	28	27	25	10	3	5	71	1
1989	22	29	27	9	5	7	77	1
1990	24	29	25	10	5	5	75	1
1991	25	30	25	9	5	5	75	–
1992	30	27	21	9	4	7	70	–
1993	27	27	23	11	5	6	73	–
1994	30	27	21	10	5	7	69	1
1995	27	28	22	8	5	8	71	2
1996	25	29	24	9	4	6	73	2
1997	25	28	24	9	4	9	73	2
1998	31	28	21	6	3	8	67	2
1999	36	27	17	8	3	7	62	1
2000	35	27	19	6	3	8	63	2
2001	36	26	20	6	4	8	63	1
2002	39	27	19	5	4	8	62	1
2003	38	27	17	6	4	8	61	1
2004	38	28	17	5	3	7	60	2
2005	41	24	18	4	3	8	58	1
2006	43	26	17	4	2	6	55	2
2007	47	.	36	6	3	6	51	2
2008	46	.	37	7	3	5	52	2
2009	48	.	35	6	3	6	51	2
2010	48	.	36	7	3	5	50	2
2011	46	.	37	7	3	5	51	2

a) Svartalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 123b. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1979–1982 och 1986–2011.

Flickor	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
1979	14	26	34	8	5	13	86	0
1980	10	21	29	12	9	19	89	1
1981	11	21	28	13	10	16	88	1
1982	9	22	31	13	9	15	90	1
1986	19	26	27	10	7	9	80	1
1987	20	29	26	9	5	11	79	1
1988	29	25	26	11	5	8	70	1
1989	21	27	23	10	5	9	79	0
1990	27	30	23	9	5	6	72	1
1991	26	30	25	9	5	6	74	–
1992	32	25	20	9	4	9	68	–
1993	26	28	21	11	5	8	74	–
1994	28	26	20	10	5	10	71	1
1995	26	25	22	12	6	8	73	1
1996	26	30	22	8	5	8	73	1
1997	26	29	20	9	5	11	73	1
1998	36	28	17	6	3	8	62	1
1999	36	28	18	8	4	6	64	1
2000	39	27	16	5	5	8	61	1
2001	36	27	16	6	5	8	63	1
2002	39	28	14	6	3	9	60	1
2003	43	24	14	6	4	8	57	1
2004	41	24	15	7	4	8	58	1
2005	45	25	13	5	4	7	54	2
2006	43	28	15	4	3	6	56	1
2007	53	.	28	7	3	7	46	2
2008	54	.	30	7	3	5	45	1
2009	51	.	31	7	3	6	48	1
2010	54	.	30	6	3	6	45	1
2011	51	.	31	7	4	5	47	2

a) Svartalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 124. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
Pojkar								
2004	61	18	11	4	2	3	38	1
2005	58	22	12	3	1	3	41	1
2006	52	25	13	4	2	2	46	2
2007	61	.	27	7	2	2	38	1
2008	62	.	27	6	2	2	37	1
2009	61	.	29	5	2	2	38	1
2010	61	.	28	5	2	2	37	2
2011	55	.	32	6	2	2	42	3
Flickor								
2004	69	16	8	3	1	2	31	1
2005	61	19	11	4	2	2	38	1
2006	60	20	10	5	1	2	39	1
2007	63	.	26	6	2	3	36	1
2008	64	.	24	7	1	3	35	1
2009	66	.	23	6	2	2	33	1
2010	64	.	24	6	2	3	35	1
2011	60	.	26	6	1	4	38	2

a) Svartalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 125a. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1984–2011.

Pojkar	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el. dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
1984	16	38	29	8	7	.
1985	19	39	29	7	6	.
1986	20	42	26	7	5	1
1987	20	42	26	7	5	0
1988	22	42	25	6	5	1
1989	25	42	24	5	4	1
1990	25	42	23	5	4	1
1991	22	40	26	6	5	2
1992	23	42	26	5	4	1
1993	25	42	23	6	3	1
1994	27	40	23	6	3	2
1995	23	42	26	6	2	2
1996	28	43	20	4	2	2
1997	30	41	20	5	3	1
1998	37	41	15	4	2	1
1999	37	42	15	3	2	1
2000	35	40	17	4	3	1
2001	39	41	13	4	3	1
2002	41	41	11	4	2	1
2003	43	38	12	4	3	1
2004	41	39	13	3	2	1
2005	40	39	14	4	2	1
2006	40	41	12	3	3	2
2007	45	40	10	2	2	1
2008	41	41	12	3	2	1
2009	43	39	13	2	2	1
2010	47	36	11	2	2	1
2011	48	38	10	2	2	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 125b. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1984–2011.

Flickor	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el. dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
1984	19	41	28	7	4	.
1985	22	41	26	7	4	.
1986	22	42	25	7	3	1
1987	26	42	25	5	2	0
1988	24	41	25	5	3	0
1989	27	42	24	4	3	0
1990	29	42	20	5	4	0
1991	28	42	23	5	2	1
1992	27	42	23	5	3	1
1993	27	43	22	5	2	1
1994	30	41	21	5	2	1
1995	27	43	21	5	2	1
1996	32	42	19	4	2	1
1997	32	39	20	6	3	0
1998	37	40	17	4	2	0
1999	38	39	17	4	2	1
2000	33	45	15	4	2	1
2001	36	43	14	5	2	1
2002	40	39	14	5	3	1
2003	37	41	14	6	2	1
2004	35	42	16	4	2	1
2005	34	43	15	5	2	1
2006	37	41	15	4	3	1
2007	39	42	14	3	2	0
2008	38	42	13	4	2	1
2009	39	41	14	4	1	1
2010	40	41	14	3	2	0
2011	43	41	12	2	1	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 126. "Hur trivs du i skolan?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
Pojkar						
2004	50	35	10	3	1	1
2005	45	37	11	3	2	1
2006	47	36	10	3	2	2
2007	46	40	10	3	1	1
2008	49	39	8	2	1	1
2009	52	35	8	2	1	1
2010	51	35	9	2	1	2
2011	55	34	8	2	1	1
Flickor						
2004	45	37	12	4	1	1
2005	45	37	11	3	2	1
2006	46	36	12	3	1	1
2007	42	43	11	3	1	0
2008	46	39	10	2	1	0
2009	47	38	11	3	1	1
2010	50	36	11	2	1	1
2011	53	36	7	3	1	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 127a. "Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1984–2011.

Pojkar	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i måna- den	2–3 ggr i måna- den	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
1984	49	33	5	5	3	3	51	.
1985	55	29	5	5	3	4	45	.
1986	53	31	5	5	3	2	46	1
1987	57	30	4	4	3	2	42	1
1988	59	28	4	4	3	2	40	1
1989	54	33	4	4	2	2	45	1
1990	50	34	5	5	3	3	49	1
1991	52	33	5	5	2	2	47	1
1992	50	34	6	5	2	2	49	1
1993	50	34	5	5	3	2	49	1
1994	52	31	6	5	2	2	47	1
1995	47	35	6	5	3	2	52	1
1996	47	34	6	5	3	2	50	3
1997	50	30	7	6	3	3	49	1
1998	47	34	5	5	4	3	52	1
1999	47	34	6	6	4	3	53	1
2000	47	31	6	7	4	3	52	1
2001	45	32	7	6	5	3	53	2
2002	52	30	6	5	4	2	46	1
2003	52	29	6	6	4	3	47	1
2004	57	28	4	5	3	2	42	1
2005	50	30	6	4	3	3	47	1
2006	53	29	5	5	4	3	46	1
2007	51	31	6	5	3	3	48	1
2008	50	31	6	6	3	3	49	1
2009	52	29	6	6	3	4	47	1
2010	54	27	5	5	2	4	44	2
2011	55	28	5	5	3	3	44	1

Tabell 127b. "Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1984–2011.

Flickor	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i månaden	2–3 ggr i månaden	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
1984	53	31	4	5	3	3	47	.
1985	52	34	4	6	2	2	48	.
1986	56	32	4	4	2	2	44	0
1987	55	33	4	4	3	2	45	0
1988	60	27	4	4	2	1	40	0
1989	55	32	4	4	2	2	45	0
1990	49	34	5	6	3	2	50	1
1991	54	33	5	5	2	1	46	0
1992	53	33	6	4	2	1	46	1
1993	51	33	5	6	2	2	48	1
1994	50	33	6	5	3	1	49	1
1995	47	35	7	5	3	2	52	1
1996	48	33	6	6	3	2	50	2
1997	47	34	6	6	4	3	52	1
1998	45	34	7	7	4	3	54	0
1999	47	33	6	5	4	4	52	1
2000	46	32	6	7	5	3	53	1
2001	46	32	7	7	5	3	53	1
2002	50	31	5	6	4	3	49	1
2003	51	30	6	6	4	3	48	1
2004	52	31	5	4	3	3	48	1
2005	50	32	5	6	4	3	50	1
2006	51	30	6	5	4	3	48	1
2007	49	32	6	6	4	3	51	1
2008	49	31	5	6	4	3	50	1
2009	49	32	6	6	4	3	50	1
2010	50	30	5	6	4	3	49	1
2011	54	28	5	6	4	3	45	1

Tabell 128. "Brukar du skolka?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2011.

	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i måna- den	2–3 ggr i måna- den	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
Pojkar								
2004	28	33	13	14	8	4	71	1
2005	22	32	14	16	9	5	77	1
2006	25	32	12	15	10	5	74	1
2007	29	30	11	15	9	5	70	1
2008	28	32	11	14	9	4	71	1
2009	29	35	12	14	6	3	70	1
2010	30	33	11	14	7	3	68	2
2011	34	31	8	15	7	3	64	1
Flickor								
2004	25	38	13	14	7	4	75	0
2005	23	40	12	13	7	5	77	1
2006	24	39	12	14	7	3	75	1
2007	27	35	12	14	8	4	73	0
2008	26	37	12	13	8	3	73	1
2009	25	37	11	15	7	4	75	1
2010	29	37	11	13	6	3	71	0
2011	31	35	11	13	7	3	68	1

Tabell 129a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2002–2011.

Pojkar	n=	Röker	Snusar	Röker och/eller snusar	Har använt narkotika
Stockholms län					
2002–2004	1 502	19	20	28	10
2003–2005	1 604	17	20	27	9
2004–2006	1 505	17	18	26	9
2005–2007	1 503	18	17	25	8
2006–2008	1 439	21	15	26	9
2007–2009	1 471	22	14	26	10
2008–2010	1 439	23	13	26	12
2009–2011	1 425	21	13	24	14
Västra Götaland					
2002–2004	1 324	20	25	31	7
2003–2005	1 342	19	23	30	7
2004–2006	1 353	18	20	26	6
2005–2007	1 378	17	17	23	5
2006–2008	1 351	16	15	21	5
2007–2009	1 323	18	14	23	5
2008–2010	1 245	20	15	25	7
2009–2011	1 175	21	14	25	8
Skåne län					
2002–2004	1 181	23	22	32	10
2003–2005	1 242	20	19	28	9
2004–2006	1 188	21	18	27	8
2005–2007	1 230	20	15	25	7
2006–2008	1 074	22	17	27	7
2007–2009	1 032	22	16	28	9
2008–2010	968	26	17	31	11
2009–2011	1 042	26	13	30	13
Södra Sverige					
2002–2004	1 448	23	25	33	7
2003–2005	1 412	21	23	31	6
2004–2006	1 392	20	22	30	6
2005–2007	1 338	19	20	27	5
2006–2008	1 347	20	20	27	5
2007–2009	1 214	22	18	28	6
2008–2010	1 154	22	16	27	7
2009–2011	1 106	21	15	27	7
Mellersta Sverige					
2002–2004	1 333	20	24	30	5
2003–2005	1 289	19	22	28	6
2004–2006	1 226	19	22	28	7
2005–2007	1 267	21	22	29	8
2006–2008	1 304	21	19	27	6
2007–2009	1 648	21	17	26	5
2008–2010	1 513	19	15	25	5
2009–2011	1 437	18	14	23	6
Norra Sverige					
2002–2004	1 159	18	22	28	5
2003–2005	1 127	16	21	26	5
2004–2006	1 150	16	22	26	5
2005–2007	1 189	19	20	26	4
2006–2008	1 169	21	19	28	5
2007–2009	945	24	18	28	6
2008–2010	845	24	18	29	7
2009–2011	845	22	18	26	8

Tabell 129b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2002–2011.

Flickor	n=	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har använt narkotika
Stockholms län					
2002–2004	1 505	30	5	31	8
2003–2005	1 594	31	5	31	8
2004–2006	1 485	31	6	32	7
2005–2007	1 400	27	5	28	7
2006–2008	1 313	29	5	29	7
2007–2009	1 422	30	4	29	8
2008–2010	1 433	31	3	31	8
2009–2011	1 439	28	2	28	7
Västra Götaland					
2002–2004	1 278	32	6	33	8
2003–2005	1 333	31	6	32	7
2004–2006	1 266	30	7	32	7
2005–2007	1 244	30	5	30	5
2006–2008	1 171	27	5	28	5
2007–2009	1 231	29	4	29	5
2008–2010	1 311	26	4	27	5
2009–2011	1 291	28	4	28	6
Skåne län					
2002–2004	1 162	29	2	29	8
2003–2005	1 171	28	3	29	8
2004–2006	1 141	28	3	28	8
2005–2007	1 148	29	3	29	7
2006–2008	1 015	31	2	31	7
2007–2009	968	32	2	32	7
2008–2010	993	32	2	31	7
2009–2011	1 083	31	2	31	8
Södra Sverige					
2002–2004	1 339	32	5	33	6
2003–2005	1 283	29	5	30	5
2004–2006	1 322	27	5	28	5
2005–2007	1 291	28	5	29	4
2006–2008	1 335	26	4	26	4
2007–2009	1 211	26	2	26	7
2008–2010	1 186	25	3	25	6
2009–2011	1 127	28	3	28	6
Mellersta Sverige					
2002–2004	1 404	31	7	32	7
2003–2005	1 449	31	7	32	7
2004–2006	1 372	29	7	29	6
2005–2007	1 315	30	6	31	6
2006–2008	1 314	29	5	29	4
2007–2009	1 612	31	5	31	5
2008–2010	1 535	31	4	31	5
2009–2011	1 467	29	4	30	6
Norra Sverige					
2002–2004	1 152	30	14	33	6
2003–2005	1 166	25	14	29	6
2004–2006	1 229	24	14	28	6
2005–2007	1 214	25	13	29	6
2006–2008	1 168	27	11	29	6
2007–2009	939	29	10	30	6
2008–2010	843	28	10	29	6
2009–2011	805	27	9	28	6

Tabell 130a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2011.

Pojkar	n=	Röker	Snusar	Röker och/eller snusar	Har använt narkotika
Stockholms län					
2005–2007	1 104	29	25	40	23
2006–2008	1 041	31	24	39	23
2007–2009	1 024	32	25	39	24
2008–2010	1 013	32	22	46	27
2009–2011	1 004	33	22	37	27
Västra Götaland					
2005–2007	1 097	31	26	42	15
2006–2008	990	32	25	40	16
2007–2009	881	32	22	38	18
2008–2010	1 002	32	22	45	17
2009–2011	1 110	32	24	38	18
Skåne län					
2005–2007	891	36	28	45	20
2006–2008	894	36	27	45	20
2007–2009	805	36	23	41	20
2008–2010	860	34	22	44	22
2009–2011	747	35	24	40	25
Södra Sverige					
2005–2007	1 002	35	29	46	12
2006–2008	892	38	30	47	14
2007–2009	989	35	25	41	14
2008–2010	934	37	29	38	15
2009–2011	969	39	28	43	15
Mellersta Sverige					
2005–2007	1 099	33	30	48	16
2006–2008	1 088	33	26	42	15
2007–2009	1 275	34	24	40	15
2008–2010	1 175	34	24	41	16
2009–2011	1 119	34	25	37	17
Norra Sverige					
2005–2007	868	32	31	45	12
2006–2008	818	33	28	42	11
2007–2009	728	34	27	40	12
2008–2010	693	32	26	43	13
2009–2011	671	30	26	36	14

Tabell 130b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2011.

Flickor	n=	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har använt narkotika
Stockholms län					
2005–2007	1 104	44	8	45	18
2006–2008	1 041	42	7	44	19
2007–2009	1 024	43	6	44	19
2008–2010	1 013	43	4	44	20
2009–2011	1 323	46	3	46	20
Västra Götaland					
2005–2007	1 097	39	11	41	14
2006–2008	990	41	11	44	14
2007–2009	881	43	10	45	14
2008–2010	1 002	44	9	46	13
2009–2011	939	43	6	45	14
Skåne län					
2005–2007	891	39	5	40	16
2006–2008	894	40	4	40	14
2007–2009	805	43	3	43	15
2008–2010	860	44	3	44	17
2009–2011	764	44	3	44	21
Södra Sverige					
2005–2007	1 002	37	8	39	10
2006–2008	892	37	7	39	11
2007–2009	989	38	7	39	13
2008–2010	934	38	6	38	13
2009–2011	867	37	6	38	14
Mellersta Sverige					
2005–2007	1 099	40	12	43	12
2006–2008	1 088	40	10	43	13
2007–2009	1 275	40	9	42	12
2008–2010	1 175	41	9	41	12
2009–2011	1 081	40	10	41	10
Norra Sverige					
2005–2007	868	34	23	41	7
2006–2008	818	33	21	38	8
2007–2009	728	34	20	38	9
2008–2010	693	37	18	39	12
2009–2011	664	39	19	43	11

Sedan 1971 har det genomförts årliga undersökningar om alkohol-, narkotika- och tobaksvanorna bland skolungdomar i Sverige. I samband med 2011 års undersökning, som omfattar ett urval av klasser i hela Sverige, görs dessutom uppdragsundersökningar i vissa län och kommuner.

Undersökningen är anonym. När du fyllt i formuläret skall du stoppa det i kuvertet och klistra igen det. Kuverten samlas in av din lärare som skickar dem öppnade till CAN. Det är emellertid inte obligatoriskt att delta i undersökningen.

Besvara frågorna genom att sätta kryss för det alternativ som stämmer bäst för dig. Sätt bara kryss i en ruta om inte annat anges.

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

1 Är du pojke eller flicka?

Pojke

Flicka

2 Vilket år är du född?

År 19

Följande frågor berör alkohol

3 Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?

Räkna inte med lättöl eller svag cider. Med sprit menas brännvin, vodka, gin, konjak, whisky, likör, punsch och liknande, även utblandat i drinkar eller shots.

Nej

Ja

4 Har du druckit alkohol under de senaste 30 dagarna (från och med igår)?

Markera ett eller flera kryss.

Nej, varken öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit

Ja, folköl (2,8-3,5% alkohol)

Ja, starköl (mer än 3,5% alkohol)

Ja, alkoläsk

Ja, stark cider (d v s sådan som finns på Systembolaget, pubar o dyl)

Ja, vin

Ja, sprit

5 Hur ofta brukar du dricka folköl?

- Dricker inte folköl
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

6 Hur mycket folköl dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte folköl
- Ett glas eller mindre
- 1 burk (50 cl)
- 2 burkar
- 3-4 burkar
- 5-7 burkar
- 8 burkar eller mer

7 Hur ofta brukar du dricka starköl?

- Dricker inte starköl
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

8 Hur mycket starköl dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte starköl
- Ett glas eller mindre
- 1 flaska (33 cl)
- 1 burk (1-2 flaskor)
- 2 burkar (3 flaskor)
- 3-4 burkar (4-6 flaskor)
- 5-7 burkar (7-11 flaskor)
- 8 burkar eller mer (12 flaskor eller mer)

9 Hur ofta brukar du dricka vin?

- Dricker inte vin
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

10 Hur mycket vin dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte vin
- 2 cl
- 5 cl
- 10 cl (1 vinglas)
- 20 cl
- 37 cl (1 halvflaska)
- 60 cl
- 75 cl (1 helflaska)
- Mer än 75 cl, nämligen →

--	--	--

 cl

11 Hur ofta brukar du dricka sprit?

Med sprit menas brännvin, vodka, gin, konjak, whisky, likör, punsch och liknande, även utblandat i drinkar eller shots.

- Dricker inte sprit
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

12 Hur mycket sprit dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte sprit
- 2 cl
- 4 cl (ungefär en stor snaps eller motsvarande)
- 6 cl
- 8 cl
- 12 cl
- 18 cl (1/2 kvartering)
- 35 cl (1 kvartering)
- 60 cl
- 70 cl
- Mer än 70 cl, nämligen →

--	--	--

 cl

13 Hur ofta brukar du dricka stark cider, alkoholisk eller liknande?

Med stark cider avses sådan som finns på Systembolaget, pubar o dyl.

- Dricker inte stark cider eller alkoholisk
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

14 Hur mycket stark cider, alkoholisk eller liknande dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte stark cider eller alkoholisk
- 2 cl
- 5 cl
- 10 cl (ett glas)
- 1 liten flaska (33 cl)
- 1 stor flaska (50 cl)
- 2 stora flaskor (2-3 små flaskor)
- 3-4 stora flaskor (4-6 små flaskor)
- 5-7 stora flaskor (7-11 små flaskor)
- 8 stora flaskor eller mer

15 Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna druckit följande drycker?

Sätt ett kryss för varje typ av dryck.

	Smugglad starköl	Smugglad stark cider & alkoholisk mer än 3,5%	Smuggelsprit	Hemtilverkad sprit (hembränt)
En gång	☐	☐	☐	☐
2-4 gånger	☐	☐	☐	☐
5-10 gånger	☐	☐	☐	☐
Mer än 10 gånger	☐	☐	☐	☐
Inte de senaste 12 månaderna	☐	☐	☐	☐
Aldrig	☐	☐	☐	☐

16 Hur får du vanligen tag på följande drycker?

Sätt högst tre kryss för varje typ av dryck.

	Folköl	Starköl	Stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Vin	Sprit
Dricker inte	☐	☐	☐	☐	☐
Köper själv i butik/Systembolaget	☐	☐	☐	☐	☐
Från syskon	☐	☐	☐	☐	☐
Från kompisar eller kompisars syskon	☐	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>med</i> lov	☐	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>utan</i> lov	☐	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som bjuder	☐	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som köper ut åt mig	☐	☐	☐	☐	☐
På restaurang, pub eller liknande	☐	☐	☐	☐	☐
Handlar själv i ett grannland	☐	☐	☐	☐	☐
Annat sätt, nämligen: 	☐	☐	☐	☐	☐

17 Hur får du vanligen tag på följande drycker?

Sätt högst tre kryss för varje typ av dryck.

	Smugglad starköl	Smugglad stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Smuggelsprit	Hembränt
Dricker inte	☐	☐	☐	☐
Från syskon	☐	☐	☐	☐
Från kompisar eller kompisars syskon	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>med</i> lov	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>utan</i> lov	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som bjuder	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som köper åt mig	☐	☐	☐	☐
Handlar själv i ett grannland	☐	☐	☐	☒
Tillverkar själv	☒	☒	☒	☐
	☐	☐	☐	☐

18 Är det lätt eller svårt för dig att få tag i följande drycker?

Sätt ett kryss för varje typ av dryck.

	Starköl	Stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Systembolags-sprit	Smugglad starköl	Smugglad stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Smuggelsprit	Hembränt
Mycket svårt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ganska svårt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Varken svårt eller lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ganska lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mycket lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vet ej	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19 Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv kvartering) eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?

- Dricker inte alkohol
- Någon gång i veckan
- Ett par gånger i månaden
- Någon gång i månaden
- Några gånger per år
- Mer sällan
- Aldrig

20 Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?

- Nej \longrightarrow Fortsätt med fråga 23.
- Ja

21 Kan du ange på en skala från 1 till 10 hur berusad du anser att du var senaste gången.

Lätt påverkad

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Kraftigt berusad så att jag inte kunde stå på benen

22 Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?

- Dricker inte alkohol
- Någon gång i veckan
- Ett par gånger i månaden
- Någon gång i månaden
- Några gånger per år
- Mer sällan
- Aldrig

23 Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?

Räkna inte med lättöl eller svag cider (under 2,8%). Om du bor med foster-/styvföräldrar svarar du för dem.

- Nej, blir aldrig bjuden hemma
- Ja, får smaka ur mina föräldrars glas
- Ja, enstaka glas
- Ja, mer än enstaka glas

24 Har du någonsin fått något av följande problem p g a att du druckit alkohol?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Aldrig	En gång	Två gånger	3 ggr eller mer
a) Grålat	☐	☐	☐	☐
b) Råkat i slagsmål	☐	☐	☐	☐
c) Råkat ut för någon slags olycka eller skadats	☐	☐	☐	☐
d) Tappat pengar eller andra värdesaker	☐	☐	☐	☐
e) Förstört saker eller kläder	☐	☐	☐	☐
f) Problem med förhållandet till föräldrar	☐	☐	☐	☐
g) Problem med förhållandet till vänner	☐	☐	☐	☐
h) Problem med förhållandet till lärare	☐	☐	☐	☐
i) Försämrade prestationer i skolan eller arbetet	☐	☐	☐	☐
j) Lett till oönskat sex	☐	☐	☐	☐
k) Lett till oskyddat sex	☐	☐	☐	☐
l) Blivit bestulen eller rånad	☐	☐	☐	☐
m) Råkat i bråk med polisen	☐	☐	☐	☐
n) Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning	☐	☐	☐	☐

Följande avsnitt handlar om sniffning, dopning och narkotika

25 Har du sniffat någon gång?

- Nej → *Fortsätt med fråga 27.*
- Ja, under de senaste 30 dagarna
- Ja, under de senaste 12 månaderna
- Ja, men för mer än ett år sedan
- } → *Vad har du sniffat?*

26 Hur många gånger har du sniffat under din livstid?

- En gång
- 2-4 gånger
- 5-10 gånger
- Mer än 10 gånger

33 Har du någon gång använt narkotika?

Med narkotika avses t ex hasch, marijuana, amfetamin, ecstasy, LSD, kokain, heroin och GHB.

- Ja
- Nej → Fortsätt med fråga 41.

34 Vilket eller vilka slag av narkotika har du använt?

Markera med ett eller flera kryss.

- Hasch/marijuana (cannabis)
- Amfetamin
- Heroin
- Kokain
- LSD
- Sömn-/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination
(t ex Rohypnol, Xanor, Atarax, Sobril, Stilnoct)
- Ecstasy
- GHB
- Annan typ av narkotika, nämligen: _____
- Vet inte

35 Hur många gånger har du använt följande?

Sätt ett kryss för varje typ av narkotika.

	Hasch och/eller marijuana	Annan narkotika än hasch/marijuana
Ingen gång	☐	☐
En gång	☐	☐
2-4 gånger	☐	☐
5-10 gånger	☐	☐
11-20 gånger	☐	☐
21-50 gånger	☐	☐
Mer än 50 gånger	☐	☐

36 Har du använt narkotika de senaste 30 dagarna (från och med igår)?

Markera med ett eller flera kryss.

- Nej, inte de senaste 30 dagarna
- Ja, hasch/marijuana
- Ja, ecstasy
- Ja, amfetamin
- Ja, annan narkotika

41 Röker du?

- Nej, har aldrig rökt
- Nej, har bara provat
- Nej, har slutat
- Ja, varje dag
- Ja, nästan varje dag
- Ja, men bara när jag är på fest
- Ja, men bara ibland

Fortsätt med fråga 43.

Vill du sluta röka?

- Ja
- Ja, men i framtiden
- Nej

42 Hur får du vanligen tag på cigaretter?

Markera med ett eller flera kryss.

- Köper själv
- Från kompisar
- Från föräldrar
- Från försäljare av smuggelcigaretter
- Från annan person

Var har du köpt cigaretter?

- Varuhus/mataffär
- Närbutik/jourbutik
- Kiosk
- Bensinstation
- Restaurang
- Annat ställe, nämligen:

43 Snusar du?

- Nej, har aldrig snusat
- Nej, har bara provat
- Nej, har slutat
- Ja, varje dag
- Ja, nästan varje dag
- Ja, men bara när jag är på fest
- Ja, men bara ibland

Fortsätt med fråga 45.

Vill du sluta snusa?

- Ja
- Ja, men i framtiden
- Nej

44 Hur får du vanligen tag på snus?

Markera med ett eller flera kryss.

- Köper själv
- Från kompisar
- Från föräldrar
- Från annan person

Var har du köpt cigaretter?

- Varuhus/mataffär
- Närbutik/jourbutik
- Kiosk
- Bensinstation
- Restaurang
- Annat ställe, nämligen:

45 Är det någon i din familj som röker och/eller snusar?

Markera med ett eller flera kryss för röker/snusar.

	Röker	Snusar
Nej	☐	☐
Mamma	☐	☐
Pappa	☐	☐
Syskon	☐	☐
Annan person	☐	☐
Vet ej	☐	☐

46 Har du någon gång rökt vattenpipa?

Markera med ett eller flera kryss.

- Nej Ja, med nikotin Ja, utan nikotin Ja, men vet ej om den innehöll nikotin

47 Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du rökt vattenpipa?

- Någon gång i veckan
 Ett par gånger i månaden
 Någon gång i månaden
 Några gånger per år
 Mer sällan
 Inte de senaste 12 månaderna
 Aldrig

48 Hur gammal var du när du (om någonsin) gjorde följande saker FÖR FÖRSTA GÅNGEN?

Besvara varje delfråga.

	Aldrig	Ålder
a) Drack minst ett glas alkohol (öl, vin, sprit etc)	☐	<input type="text"/>
b) Blev berusad av alkohol	☐	<input type="text"/>
c) Rökte din första cigarett	☐	<input type="text"/>
d) Rökte cigaretter dagligen	☐	<input type="text"/>
e) Snusade första gången	☐	<input type="text"/>
f) Snusade dagligen	☐	<input type="text"/>
g) Provade marijuana eller hasch	☐	<input type="text"/>
h) Provade annan narkotika än marijuana/hasch	☐	<input type="text"/>
i) Provade att sniffa	☐	<input type="text"/>
j) Provade alkohol tillsammans med läkemedel	☐	<input type="text"/>

49 Har du de senaste 12 månaderna varit i kontakt med någon av följande på grund av att du använt alkohol, narkotika eller andra droger?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ja	Nej
a) Socialtjänsten ("soc")	☐	☐
b) Ungdomsmottagning/-team	☐	☐
c) Sjukvård (akut, vårdcentral eller liknande)	☐	☐
d) Polis	☐	☐

50 Hur stor risk tror du det är att människor skadar sig själva, fysiskt eller på annat sätt, om de...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ingen risk	Liten risk	Måttlig risk	Stor risk	Vet ej
a) röker 10 cigaretter eller mer per dag	☐	☐	☐	☐	☐
b) berusar sig på alkohol varje helg	☐	☐	☐	☐	☐
c) provar amfetamin 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
d) tar amfetamin regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
e) provar marijuana eller hasch 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
f) provar ecstasy 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
g) provar heroin 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
h) provar att sniffa (lim, spray etc) 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐

Följande avsnitt handlar om skola, fritid och familj

51 Hur trivs du i skolan?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

52 Brukar du skolka?

- Nej, aldrig
- Ja, någon gång per termin
- Ja, en gång i månaden
- Ja, 2-3 gånger i månaden
- Ja, en gång i veckan
- Ja, flera gånger i veckan

53 Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret (d v s under höst- eller vårterminen)?

- Nej
- Ja, några timmar
- Ja, sammanlagt ungefär en dag
- Ja, sammanlagt ungefär 2-3 dagar
- Ja, sammanlagt ungefär en vecka
- Ja, sammanlagt mer än en vecka

54 Hur väl stämmer följande påståenden in på dig och ditt liv?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra
a) Jag vet vilka ordningsregler som gäller i min skola	☐	☐	☐	☐
b) Mina föräldrar ger mig beröm när jag gjort något bra	☐	☐	☐	☐
c) I min skola ställer lärarna höga krav på eleverna	☐	☐	☐	☐
d) Skolarbetet känns meningslöst för mig	☐	☐	☐	☐
e) Vi elever får vara med och bestämma över saker som är viktiga för oss på vår skola	☐	☐	☐	☐
f) Mina föräldrar bestämmer när jag skall vara hemma på kvällen	☐	☐	☐	☐
g) Jag får beröm av lärare när jag gör något bra	☐	☐	☐	☐
h) I min familj gör vi ofta saker tillsammans på fritiden	☐	☐	☐	☐
i) Jag känner att jag får stöd och uppmuntran av mina föräldrar	☐	☐	☐	☐
j) Vuxna ingriper om någon blir trakasserad eller mobbad i min skola	☐	☐	☐	☐
k) Skolan berättar för mina föräldrar om jag gjort något bra	☐	☐	☐	☐
l) Elevernas åsikter tas inte på allvar i min skola	☐	☐	☐	☐
m) Jag får vara ute hur länge jag vill på fredags- och lördagskvällarna	☐	☐	☐	☐
n) Det är hög ljudnivå och stökigt på lektionerna	☐	☐	☐	☐
o) Efter att lektionen börjat tar det oftast mer än 5 minuter innan vi elever börjar arbeta	☐	☐	☐	☐

55 Vad hade du för betyg förra terminen i följande ämnen?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Betyg saknas	Godkänd	Väl godkänd	Mycket väl godkänd
a) Svenska	☐	☐	☐	☐
b) Engelska	☐	☐	☐	☐
c) Matematik	☐	☐	☐	☐

56 Om du tänker på en vanlig vecka, hur många dagar brukar du då...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Dagar per vecka:							
	0	1	2	3	4	5	6	7
a) vara på fritidsgård	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) hålla på med fritidsaktivitet eller träning (t ex sport, musik, teater, kyrkligt, scouter, politik eller annan föreningsverksamhet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) vara ute på stan med kamrater	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) vara hemma hos kamrat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) vara hemma hela kvällen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) spela dator- eller tv-spel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

57 Hur många av dina vänner (inom och utom skolan)...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ingen	Någon enstaka	En del	De flesta	Vet ej
a) motionerar och tränar regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
b) går ofta omkring med kompisar i affärer, på gatan, i parker eller liknande för nöjes skull	☐	☐	☐	☐	☐
c) har tvingat till sig någon annans pengar eller mobiltelefon	☐	☐	☐	☐	☐
d) är med i någon förening (t ex sport, musik, teater, kyrkligt, scouter, politik eller annan föreningsverksamhet)	☐	☐	☐	☐	☐
e) röker	☐	☐	☐	☐	☐
f) snusar	☐	☐	☐	☐	☐
g) är duktiga i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
h) dricker sig berusade	☐	☐	☐	☐	☐
i) har provat narkotika	☐	☐	☐	☐	☐
j) är ett eller flera år äldre än du	☐	☐	☐	☐	☐
k) skolkar regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
l) är med och mobbar andra	☐	☐	☐	☐	☐
m) har stulit en bil eller motorcykel	☐	☐	☐	☐	☐
n) slåss	☐	☐	☐	☐	☐

58 Vet dina föräldrar vilka kamrater du umgås med?

Med föräldrar menas även foster-/styvföräldrar.

- Ja, alla
- Ja, de allra flesta
- Ja, några
- Nej, ingen
- Vet ej

59 Vet dina föräldrar var du är på fredags- och lördagskvällar?

Med föräldrar menas även foster-/styvföräldrar.

- Alltid
- För det mesta
- Ibland
- För det mesta inte

60 Hur väl stämmer följande påståenden in på dig och dina föräldrar?

Markera en ruta på varje delfråga. Om du bor med foster-/styvföräldrar anger du deras inställning.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra
a) För mina föräldrar är det okej om jag dricker alkohol	☐	☐	☐	☐
b) För mina föräldrar är det okej om jag röker hasch	☐	☐	☐	☐
c) För mina föräldrar är det okej om jag röker cigaretter	☐	☐	☐	☐
d) För mina föräldrar är det okej om jag snusar	☐	☐	☐	☐
e) För mina föräldrar är det okej om jag dricker mig berusad	☐	☐	☐	☐

61 Har du blivit mobbad de senaste 12 månaderna?

- Nej
- Ja, någon enstaka gång
- Ja, 2-3 gånger i månaden
- Ja, ungefär en gång i veckan
- Ja, flera gånger i veckan

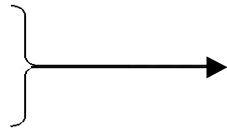
62 Har du varit med och mobbat någon de senaste 12 månaderna?

- Nej
- Ja, någon enstaka gång
- Ja, 2-3 gånger i månaden
- Ja, ungefär en gång i veckan
- Ja, flera gånger i veckan

63 Har någon med avsikt slagit dig, sparkat dig eller utsatt dig för annat våld vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna, så att du skadades så mycket att du blivit tvungen att besöka sjuksyster, läkare eller tandläkare?

- Nej
 Ja, en gång
 Ja, flera gånger

Har det gjorts en polisanmälan?

- Nej
 Ja, åtminstone en gång
 Ja, flera gånger
 Vet ej

64 Hur väl stämmer följande in på ditt bostadsområde?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
a) Vandalism (klotter, olaglig grafitti, förstörelse) är vanligt i bostadsområdet	☐	☐	☐	☐	☐
b) Så fort jag kan vill jag flytta till ett annat bostadsområde	☐	☐	☐	☐	☐
c) Om en vuxen såg mig göra något olagligt i mitt bostadsområde skulle mina föräldrar få reda på det	☐	☐	☐	☐	☐
d) På vardagskvällar finns det många berusade utomhus i bostadsområdet	☐	☐	☐	☐	☐
e) Jag trivs i mitt bostadsområde	☐	☐	☐	☐	☐
f) Mina grannar brukar heja/hälsa på mig när vi möts	☐	☐	☐	☐	☐
g) Vuxna skulle ingripa om det blev slagsmål framför mitt hus	☐	☐	☐	☐	☐

65 Hur många gånger har du bytt bostad och/eller skola sedan du började grundskolan?

Markera en ruta för vardera bostad och skola.

	Bostad	Skola
Ingen gång	☐	☐
En gång	☐	☐
2-4 gånger	☐	☐
5-7 gånger	☐	☐
8-10 gånger	☐	☐
10 eller fler gånger	☐	☐

66 Hur nöjd är du vanligtvis med...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Mycket nöjd	Nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Missnöjd	Mycket missnöjd
a) ditt förhållande till din familj?	☐	☐	☐	☐	☐
b) ditt förhållande till dina vänner?	☐	☐	☐	☐	☐
c) ditt förhållande till dina klasskamrater?	☐	☐	☐	☐	☐
d) din familjs ekonomiska situation?	☐	☐	☐	☐	☐

67 Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då att det är att vända sig till...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Mycket lätt	Ganska lätt	Varken lätt eller svårt	Ganska svårt	Mycket svårt
a) föräldrar eller de vuxna du bor hos?	☐	☐	☐	☐	☐
b) lärare?	☐	☐	☐	☐	☐
c) elevvårdspersonal på skolan?	☐	☐	☐	☐	☐
d) annan vuxen?	☐	☐	☐	☐	☐
e) kamrater?	☐	☐	☐	☐	☐
f) syskon (om du har något/några)?	☐	☐	☐	☐	☐

68 Vad gör dina föräldrar?

Om du bor med foster-/styvförälder anger du dennes/deras sysselsättning. Markera en ruta för vardera föräldern.

	Pappa	Mamma
Arbetar (hel- eller deltid)	☐	☐
Studerar	☐	☐
Tjänstledig/föräldraledig	☐	☐
Arbetslös	☐	☐
Annat	☐	☐
Vet ej	☐	☐

69 Vilken högsta utbildning har dina föräldrar?

Om du bor med foster-/styvförälder anger du dennes/deras högsta utbildning. Markera en ruta för vardera föräldern.

	Pappa	Mamma
Grundskola eller motsvarande	☐	☐
Gymnasium, komvux, folkhögskola eller motsvarande	☐	☐
Universitet/högskola eller motsvarande	☐	☐
Annat	☐	☐
Vet ej	☐	☐

70 Hur mycket pengar har du ungefär till fritid och nöjen varje månad?

- 0-249 kr
 250-499 kr
 500-749 kr
 750-999 kr
 1 000- 1 249 kr
 1 250-1 499 kr
 1 500 kr eller mer

Slutligen kommer ett avsnitt som handlar om spel

71 Vilka spel om pengar på Internet har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?

Markera en ruta på varje delfråga.

	<i>Flera gånger i veckan</i>	<i>Flera gånger i månaden</i>	<i>En gång i månaden eller mer sällan</i>	<i>Har inte spelat de senaste 12 månaderna</i>
a) Poker på Internet	☐	☐	☐	☐
b) Casino på Internet	☐	☐	☐	☐
c) Övriga spel på Internet	☐	☐	☐	☐

72 Vilka andra spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?

Markera en ruta på varje delfråga.

	<i>Flera gånger i veckan</i>	<i>Flera gånger i månaden</i>	<i>En gång i månaden eller mer sällan</i>	<i>Har inte spelat de senaste 12 månaderna</i>
a) Spelautomater (t ex Jack Vegas)	☐	☐	☐	☐
b) Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	☐	☐	☐	☐
c) Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	☐	☐	☐	☐
d) Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	☐	☐	☐	☐
e) Poker	☐	☐	☐	☐
f) Övriga spel	☐	☐	☐	☐

73 Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?

- Varje gång
- Nästan varje gång
- Ibland
- Aldrig

74 Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?

- Ja
- Nej

75 Har du någon gång ljugit för din familj eller vänner om hur mycket pengar du spelat för?

- Ja
- Nej

76 Hur mycket har du spelat för de senaste 30 dagarna?

- Har inte spelat de senaste 30 dagarna
- Mindre än 50 kronor
- 50-99 kronor
- 100-300 kronor
- Mer än 300 kronor

Här är formuläret slut. Vi ber dig läsa igenom det en gång till och se efter att alla frågor som skall besvaras är besvarade. Om det är något mer du skulle vilja tillägga så kan du använda utrymmet nedan. TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Sedan 1971 har det genomförts årliga undersökningar om alkohol-, narkotika- och tobaksvanorna bland skolungdomar i Sverige. I samband med 2011 års undersökning, som omfattar ett urval av klasser i hela Sverige, görs dessutom uppdragsundersökningar i vissa län och kommuner.

Undersökningen är anonym. När du fyllt i formuläret skall du stoppa det i kuvertet och klistra igen det. Kuverten samlas in av din lärare som skickar dem öppnade till CAN. Det är emellertid inte obligatoriskt att delta i undersökningen

Besvara frågorna genom att sätta kryss för det alternativ som stämmer bäst för dig. Sätt bara kryss i en ruta om inte annat anges.

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

1 Är du man eller kvinna?

- Man
 Kvinna

2 Vilket år är du född?

År 19

Följande frågor berör alkohol

3 Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?

Räkna inte med lättöl eller svag cider. Med sprit menas brännvin, vodka, gin, konjak, whisky, likör, punsch och liknande, även utblandat i drinkar eller shots.

- Nej
 Ja

4 Har du druckit alkohol under de senaste 30 dagarna (från och med igår)?

Markera ett eller flera kryss.

- Nej, varken öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit
 Ja, folköl (2,8-3,5% alkohol)
 Ja, starköl (mer än 3,5% alkohol)
 Ja, alkoläsk
 Ja, stark cider (d v s sådan som finns på Systembolaget, pubar o dyl)
 Ja, vin
 Ja, sprit

5 Hur ofta brukar du dricka folköl?

- Dricker inte folköl
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

6 Hur mycket folköl dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte folköl
- Ett glas eller mindre
- 1 burk (50 cl)
- 2 burkar
- 3-4 burkar
- 5-7 burkar
- 8 burkar eller mer

7 Hur ofta brukar du dricka starköl?

- Dricker inte starköl
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

8 Hur mycket starköl dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte starköl
- Ett glas eller mindre
- 1 flaska (33 cl)
- 1 burk (1-2 flaskor)
- 2 burkar (3 flaskor)
- 3-4 burkar (4-6 flaskor)
- 5-7 burkar (7-11 flaskor)
- 8 burkar eller mer (12 flaskor eller mer)

9 Hur ofta brukar du dricka vin?

- Dricker inte vin
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

10 Hur mycket vin dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte vin
- 2 cl
- 5 cl
- 10 cl (1 vinglas)
- 20 cl
- 37 cl (1 halvflaska)
- 60 cl
- 75 cl (1 helflaska)
- Mer än 75 cl, nämligen →

--	--	--

 cl

11 Hur ofta brukar du dricka sprit?

Med sprit avses bl a brännvin, vodka, gin, konjak, whisky, likör, punsch, men också hembränt och smuggelsprit. Även sprit som ingår i t ex drinkar eller shots.

- Dricker inte sprit
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

12 Hur mycket sprit dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte sprit
- 2 cl
- 4 cl (ungefär en stor snaps eller motsvarande)
- 6 cl
- 8 cl
- 12 cl
- 18 cl (1/2 kvartering)
- 35 cl (1 kvartering)
- 60 cl
- 70 cl
- Mer än 70 cl, nämligen →

--	--	--

 cl

13 Hur ofta brukar du dricka stark cider, alkoholisk eller liknande?

Med stark cider avses sådan som finns på Systembolaget, pubar o dyl

- Dricker inte stark cider eller alkoholisk
- Varje dag
- Varannan dag
- Två gånger i veckan
- En gång i veckan
- Två gånger i månaden
- En gång i månaden
- Två till sex gånger om året
- En gång om året eller mera sällan

14 Hur mycket stark cider, alkoholisk eller liknande dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- Dricker inte stark cider eller alkoholisk
- 2 cl
- 5 cl
- 10 cl (ett glas)
- 1 liten flaska (33 cl)
- 1 stor flaska (50 cl)
- 2 stora flaskor (2-3 små flaskor)
- 3-4 stora flaskor (4-6 små flaskor)
- 5-7 stora flaskor (7-11 små flaskor)
- 8 stora flaskor eller mer

15 Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna druckit följande drycker?

Sätt ett kryss för varje typ av dryck.

	Smugglad starköl	Smugglad stark cider & alkoholisk mer än 3,5%	Smuggelsprit	Hemtilverkad sprit (hembränt)
En gång	☐	☐	☐	☐
2-4 gånger	☐	☐	☐	☐
5-10 gånger	☐	☐	☐	☐
Mer än 10 gånger	☐	☐	☐	☐
Inte de senaste 12 månaderna	☐	☐	☐	☐
Aldrig	☐	☐	☐	☐

16 Hur får du vanligen tag på följande drycker?

Sätt högst tre kryss för varje typ av dryck.

	Folköl	Starköl	Stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Vin	Sprit
Dricker inte	☐	☐	☐	☐	☐
Köper själv i butik/Systembolaget	☐	☐	☐	☐	☐
Från syskon	☐	☐	☐	☐	☐
Från kompisar eller kompisars syskon	☐	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>med</i> lov	☐	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>utan</i> lov	☐	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som bjuder	☐	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som köper ut åt mig	☐	☐	☐	☐	☐
På restaurang, pub eller liknande	☐	☐	☐	☐	☐
Handlar själv i ett grannland	☐	☐	☐	☐	☐
Annat sätt, nämligen: 	☐	☐	☐	☐	☐

17 Hur får du vanligen tag på följande drycker?

Sätt högst tre kryss för varje typ av dryck.

	Smugglad starköl	Smugglad stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Smuggelsprit	Hembränt
Dricker inte	☐	☐	☐	☐
Från syskon	☐	☐	☐	☐
Från kompisar eller kompisars syskon	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>med</i> lov	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>utan</i> lov	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som bjuder	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som köper åt mig	☐	☐	☐	☐
Handlar själv i ett grannland	☐	☐	☐	☒
Tillverkar själv	☒	☒	☒	☐
Annat sätt	☐	☐	☐	☐

18 Är det lätt eller svårt för dig att få tag i följande drycker?

Sätt ett kryss för varje typ av dryck.

	Starköl	Stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Systembolags-sprit	Smugglad starköl	Smugglad stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Smuggelsprit	Hembränt
Mycket svårt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ganska svårt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Varken svårt eller lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ganska lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mycket lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vet ej	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19 Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv kvartering) eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?

- Dricker inte alkohol
- Någon gång i veckan
- Ett par gånger i månaden
- Någon gång i månaden
- Några gånger per år
- Mer sällan
- Aldrig

20 Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?

- Nej \longrightarrow Fortsätt med fråga 23.
- Ja

21 Kan du ange på en skala från 1 till 10 hur berusad du anser att du var senaste gången.

Lätt påverkad

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Kraftigt berusad så att jag inte kunde stå på benen

22 Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?

- Dricker inte alkohol
- Någon gång i veckan
- Ett par gånger i månaden
- Någon gång i månaden
- Några gånger per år
- Mer sällan
- Aldrig

23 Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?

Räkna inte med lättöl eller svag cider (under 2,8%). Om du bor med foster-/styvföräldrar svarar du för dem.

- Nej, blir aldrig bjuden hemma
- Ja, får smaka ur mina föräldrars glas
- Ja, enstaka glas
- Ja, mer än enstaka glas

24 Har du någonsin fått något av följande problem p g a att du druckit alkohol?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Aldrig	En gång	Två gånger	3 ggr eller mer
a) Grålat	☐	☐	☐	☐
b) Råkat i slagsmål	☐	☐	☐	☐
c) Råkat ut för någon slags olycka eller skadats	☐	☐	☐	☐
d) Tappat pengar eller andra värdesaker	☐	☐	☐	☐
e) Förstört saker eller kläder	☐	☐	☐	☐
f) Problem med förhållandet till föräldrar	☐	☐	☐	☐
g) Problem med förhållandet till vänner	☐	☐	☐	☐
h) Problem med förhållandet till lärare	☐	☐	☐	☐
i) Försämrade prestationer i skolan eller arbetet	☐	☐	☐	☐
j) Lett till oönskat sex	☐	☐	☐	☐
k) Lett till oskyddat sex	☐	☐	☐	☐
l) Blivit bestulen eller rånad	☐	☐	☐	☐
m) Råkat i bråk med polisen	☐	☐	☐	☐
n) Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning	☐	☐	☐	☐

25 Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?

Räkna inte med lättöl eller svag cider.

- Nej
- Ja, 1-2 gånger
- Ja, flera gånger

Följande avsnitt handlar om sniffning, dopning och narkotika

26 Har du sniffat någon gång?

- Nej → Fortsätt med fråga 28.
- Ja, under de senaste 30 dagarna
- Ja, under de senaste 12 månaderna
- Ja, men för mer än ett år sedan
- Vad har du sniffat?

27 Hur många gånger har du sniffat under din livstid?

- En gång
- 2-4 gånger
- 5-10 gånger
- Mer än 10 gånger

42 Röker du?

- Nej, har aldrig rökt
- Nej, har bara provat
- Nej, har slutat
- Ja, varje dag
- Ja, nästan varje dag
- Ja, men bara när jag är på fest
- Ja, men bara ibland

Fortsätt med fråga 44.

Vill du sluta röka?

- Ja
- Ja, men i framtiden
- Nej

43 Hur får du vanligen tag på cigaretter?

Markera med ett eller flera kryss.

- Köper själv
- Från kompisar
- Från föräldrar
- Från försäljare av smuggelcigaretter
- Från annan person

Var har du köpt cigaretter?

- Varuhus/mataffär
- Närbutik/jourbutik
- Kiosk
- Bensinstation
- Restaurang
- Annat ställe, nämligen:

44 Snusar du?

- Nej, har aldrig snusat
- Nej, har bara provat
- Nej, har slutat
- Ja, varje dag
- Ja, nästan varje dag
- Ja, men bara när jag är på fest
- Ja, men bara ibland

Fortsätt med fråga 46.

Vill du sluta snusa?

- Ja
- Ja, men i framtiden
- Nej

45 Hur får du vanligen tag på snus?

Markera med ett eller flera kryss.

- Köper själv
- Från kompisar
- Från föräldrar
- Från annan person

Var har du köpt cigaretter?

- Varuhus/mataffär
- Närbutik/jourbutik
- Kiosk
- Bensinstation
- Restaurang
- Annat ställe, nämligen:

46 Är det någon i din familj som röker och/eller snusar?

Markera med ett eller flera kryss för röker/snusar.

	Röker	Snusar
Nej	☐	☐
Mamma	☐	☐
Pappa	☐	☐
Syskon	☐	☐
Annan person	☐	☐
Vet ej	☐	☐

47 Har du någon gång rökt vattenpipa?

Markera med ett eller flera kryss.

- Nej Ja, med nikotin Ja, utan nikotin Ja, men vet ej om den innehöll nikotin

48 Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du rökt vattenpipa?

- Någon gång i veckan
 Ett par gånger i månaden
 Någon gång i månaden
 Några gånger per år
 Mer sällan
 Inte de senaste 12 månaderna
 Aldrig

49 Hur gammal var du när du (om någonsin) gjorde följande saker FÖR FÖRSTA GÅNGEN?

Besvara varje delfråga.

	Aldrig	Ålder
a) Drack minst ett glas alkohol (öl, vin, sprit etc)	☐	<input type="text"/>
b) Blev berusad av alkohol	☐	<input type="text"/>
c) Rökte din första cigarett	☐	<input type="text"/>
d) Rökte cigaretter dagligen	☐	<input type="text"/>
e) Snusade första gången	☐	<input type="text"/>
f) Snusade dagligen	☐	<input type="text"/>
g) Provade marijuana eller hasch	☐	<input type="text"/>
h) Provade annan narkotika än marijuana/hasch	☐	<input type="text"/>
i) Provade att sniffa	☐	<input type="text"/>
j) Provade alkohol tillsammans med läkemedel	☐	<input type="text"/>

50 Har du de senaste 12 månaderna varit i kontakt med någon av följande på grund av att du använt alkohol, narkotika eller andra droger?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ja	Nej
a) Socialtjänsten ("soc")	☐	☐
b) Ungdomsmottagning/-team	☐	☐
c) Sjukvård (akut, vårdcentral eller liknande)	☐	☐
d) Polis	☐	☐

51 Hur stor risk tror du det är att människor skadar sig själva, fysiskt eller på annat sätt, om de...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ingen risk	Liten risk	Måttlig risk	Stor risk	Vet ej
a) röker 10 cigaretter eller mer per dag	☐	☐	☐	☐	☐
b) berusar sig på alkohol varje helg	☐	☐	☐	☐	☐
c) provar amfetamin 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
d) tar amfetamin regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
e) provar marijuana eller hasch 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
f) provar ecstasy 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
g) provar heroin 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
h) provar att sniffa (lim, spray etc) 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐

Följande avsnitt handlar om skola, fritid och familj

52 Hur trivs du i skolan?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

53 Brukar du skolka?

- Nej, aldrig
- Ja, någon gång per termin
- Ja, en gång i månaden
- Ja, 2-3 gånger i månaden
- Ja, en gång i veckan
- Ja, flera gånger i veckan

54 Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret (d v s under höst- eller vårterminen)?

- Nej
- Ja, några timmar
- Ja, sammanlagt ungefär en dag
- Ja, sammanlagt ungefär 2-3 dagar
- Ja, sammanlagt ungefär en vecka
- Ja, sammanlagt mer än en vecka

55 Hur väl stämmer följande påståenden in på dig och ditt liv?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra
a) Jag vet vilka ordningsregler som gäller i min skola	☐	☐	☐	☐
b) Mina föräldrar ger mig beröm när jag gjort något bra	☐	☐	☐	☐
c) I min skola ställer lärarna höga krav på eleverna	☐	☐	☐	☐
d) Skolarbetet känns meningslöst för mig	☐	☐	☐	☐
e) Vi elever får vara med och bestämma över saker som är viktiga för oss på vår skola	☐	☐	☐	☐
f) Mina föräldrar bestämmer när jag skall vara hemma på kvällen	☐	☐	☐	☐
g) Jag får beröm av lärare när jag gör något bra	☐	☐	☐	☐
h) I min familj gör vi ofta saker tillsammans på fritiden	☐	☐	☐	☐
i) Jag känner att jag får stöd och uppmuntran av mina föräldrar	☐	☐	☐	☐
j) Vuxna ingriper om någon blir trakasserad eller mobbad i min skola	☐	☐	☐	☐
k) Skolan berättar för mina föräldrar om jag gjort något bra	☐	☐	☐	☐
l) Elevernas åsikter tas inte på allvar i min skola	☐	☐	☐	☐
m) Jag får vara ute hur länge jag vill på fredags- och lördagskvällarna	☐	☐	☐	☐
n) Det är hög ljudnivå och stökigt på lektionerna	☐	☐	☐	☐
o) Efter att lektionen börjat tar det oftast mer än 5 minuter innan vi elever börjar arbeta	☐	☐	☐	☐

56 Vad hade du för betyg förra terminen i följande ämnen?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Betyg saknas	Godkänd	Väl godkänd	Mycket väl godkänd
a) Svenska	☐	☐	☐	☐
b) Engelska	☐	☐	☐	☐
c) Matematik	☐	☐	☐	☐

57 Om du tänker på en vanlig vecka, hur många dagar brukar du då...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Dagar per vecka:							
	0	1	2	3	4	5	6	7
a) vara på fritidsgård	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) hålla på med fritidsaktivitet eller träning (t ex sport, musik, teater, kyrkligt, scouter, politik eller annan föreningsverksamhet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) vara ute på stan med kamrater	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) vara hemma hos kamrat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) vara hemma hela kvällen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) spela dator- eller tv-spel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

58 Hur många av dina vänner (inom och utom skolan)...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ingen	Någon enstaka	En del	De flesta	Vet ej
a) motionerar och tränar regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
b) går ofta omkring med kompisar i affärer, på gatan, i parker eller liknande för nöjes skull	☐	☐	☐	☐	☐
c) har tvingat till sig någon annans pengar eller mobiltelefon	☐	☐	☐	☐	☐
d) är med i någon förening (t ex sport, musik, teater, kyrkligt, scouter, politik eller annan föreningsverksamhet)	☐	☐	☐	☐	☐
e) röker	☐	☐	☐	☐	☐
f) snusar	☐	☐	☐	☐	☐
g) är duktiga i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
h) dricker sig berusade	☐	☐	☐	☐	☐
i) har provat narkotika	☐	☐	☐	☐	☐
j) är ett eller flera år äldre än du	☐	☐	☐	☐	☐
k) skolkar regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
l) är med och mobbar andra	☐	☐	☐	☐	☐
m) har stulit en bil eller motorcykel	☐	☐	☐	☐	☐
n) slåss	☐	☐	☐	☐	☐

59 Vet dina föräldrar vilka kamrater du umgås med?

Med föräldrar menas även foster-/styvföräldrar.

- Ja, alla
- Ja, de allra flesta
- Ja, några
- Nej, ingen
- Vet ej

60 Vet dina föräldrar var du är på fredags- och lördagskvällar?

Med föräldrar menas även foster-/styvföräldrar.

- Alltid
- För det mesta
- Ibland
- För det mesta inte

61 Hur väl stämmer följande påståenden in på dig och dina föräldrar?

Markera en ruta på varje delfråga. Om du bor med foster-/styvföräldrar anger du deras inställning.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra
a) För mina föräldrar är det okej om jag dricker alkohol	☐	☐	☐	☐
b) För mina föräldrar är det okej om jag röker hasch	☐	☐	☐	☐
c) För mina föräldrar är det okej om jag röker cigaretter	☐	☐	☐	☐
d) För mina föräldrar är det okej om jag snusar	☐	☐	☐	☐
e) För mina föräldrar är det okej om jag dricker mig berusad	☐	☐	☐	☐

62 Har du blivit mobbad de senaste 12 månaderna?

- Nej
- Ja, någon enstaka gång
- Ja, 2-3 gånger i månaden
- Ja, ungefär en gång i veckan
- Ja, flera gånger i veckan

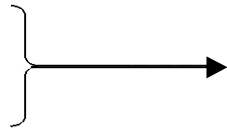
63 Har du varit med och mobbat någon de senaste 12 månaderna?

- Nej
- Ja, någon enstaka gång
- Ja, 2-3 gånger i månaden
- Ja, ungefär en gång i veckan
- Ja, flera gånger i veckan

64 Har någon med avsikt slagit dig, sparkat dig eller utsatt dig för annat våld vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna, så att du skadades så mycket att du blivit tvungen att besöka sjuksyster, läkare eller tandläkare?

- Nej
 Ja, en gång
 Ja, flera gånger

Har det gjorts en polisanmälan?

- Nej
 Ja, åtminstone en gång
 Ja, flera gånger
 Vet ej

65 Hur väl stämmer följande in på ditt bostadsområde?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
a) Vandalism (klotter, olaglig grafitti, förstörelse) är vanligt i bostadsområdet	☐	☐	☐	☐	☐
b) Så fort jag kan vill jag flytta till ett annat bostadsområde	☐	☐	☐	☐	☐
c) Om en vuxen såg mig göra något olagligt i mitt bostadsområde skulle mina föräldrar få reda på det	☐	☐	☐	☐	☐
d) På vardagskvällar finns det många berusade utomhus i bostadsområdet	☐	☐	☐	☐	☐
e) Jag trivs i mitt bostadsområde	☐	☐	☐	☐	☐
f) Mina grannar brukar heja/hälsa på mig när vi möts	☐	☐	☐	☐	☐
g) Vuxna skulle ingripa om det blev slagsmål framför mitt hus	☐	☐	☐	☐	☐

66 Hur många gånger har du bytt bostad och/eller skola sedan du började grundskolan?

Markera en ruta för vardera bostad och skola.

	Bostad	Skola
Ingen gång	☐	☐
En gång	☐	☐
2-4 gånger	☐	☐
5-7 gånger	☐	☐
8-10 gånger	☐	☐
10 eller fler gånger	☐	☐

67 Hur nöjd är du vanligtvis med...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Mycket nöjd	Nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Missnöjd	Mycket missnöjd
a) ditt förhållande till din familj?	☐	☐	☐	☐	☐
b) ditt förhållande till dina vänner?	☐	☐	☐	☐	☐
c) ditt förhållande till dina klasskamrater?	☐	☐	☐	☐	☐
d) din familjs ekonomiska situation?	☐	☐	☐	☐	☐

68 Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då att det är att vända sig till...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Mycket lätt	Ganska lätt	Varken lätt eller svårt	Ganska svårt	Mycket svårt
a) föräldrar eller de vuxna du bor hos?	☐	☐	☐	☐	☐
b) lärare?	☐	☐	☐	☐	☐
c) elevvårdspersonal på skolan?	☐	☐	☐	☐	☐
d) annan vuxen?	☐	☐	☐	☐	☐
e) kamrater?	☐	☐	☐	☐	☐
f) syskon (om du har något/några)?	☐	☐	☐	☐	☐

69 Vad gör dina föräldrar?

Om du bor med foster-/styvförälder anger du dennes/deras sysselsättning. Markera en ruta för vardera föräldern.

	Pappa	Mamma
Arbetar (hel- eller deltid)	☐	☐
Studerar	☐	☐
Tjänstledig/föräldraledig	☐	☐
Arbetslös	☐	☐
Annat	☐	☐
Vet ej	☐	☐

70 Vilken högsta utbildning har dina föräldrar?

Om du bor med foster-/styvförälder anger du dennes/deras högsta utbildning. Markera en ruta för vardera föräldern.

	Pappa	Mamma
Grundskola eller motsvarande	☐	☐
Gymnasium, komvux, folkhögskola eller motsvarande	☐	☐
Universitet/högskola eller motsvarande	☐	☐
Annat	☐	☐
Vet ej	☐	☐

71 Hur mycket pengar har du ungefär till fritid och nöjen varje månad?

- 0-249 kr
 250-499 kr
 500-749 kr
 750-999 kr
 1 000- 1 249 kr
 1 250-1 499 kr
 1 500 kr eller mer

Slutligen kommer ett avsnitt som handlar om spel

72 Vilka spel om pengar på Internet har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?

Markera en ruta på varje delfråga.

	<i>Flera gånger i veckan</i>	<i>Flera gånger i månaden</i>	<i>En gång i månaden eller mer sällan</i>	<i>Har inte spelat de senaste 12 månaderna</i>
a) Poker på Internet	☐	☐	☐	☐
b) Casino på Internet	☐	☐	☐	☐
c) Övriga spel på Internet	☐	☐	☐	☐

73 Vilka andra spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?

Markera en ruta på varje delfråga.

	<i>Flera gånger i veckan</i>	<i>Flera gånger i månaden</i>	<i>En gång i månaden eller mer sällan</i>	<i>Har inte spelat de senaste 12 månaderna</i>
a) Spelautomater (t ex Jack Vegas)	☐	☐	☐	☐
b) Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	☐	☐	☐	☐
c) Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	☐	☐	☐	☐
d) Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	☐	☐	☐	☐
e) Poker	☐	☐	☐	☐
f) Övriga spel	☐	☐	☐	☐

